

ЗАКОН О УНУТРАШЊИМ ПОСЛОВИМА

Глава I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се унутрашњи послови, надлежност и организација Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство) и Полиције, полицијска овлашћења, мере и радње, права и дужности полицијских службеника и друга питања од значаја за обављање унутрашњих послова.

Начело законитости

Члан 2.

Унутрашњи послови се обављају у складу са Уставом, потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права, законом и другим општим актима донетим на основу закона.

Начело професионализма

Члан 3.

Унутрашњи послови се обављају у складу са законом, према правилима струке и професионалне етике, политички неутрално, уз поштовање људских и мањинских права и слобода.

Начело забране злостављања

Члан 4.

Приликом обављања унутрашњих послова забрањено је мучење, нечовечно или понижавајуће поступање или кажњавање.

Начело приоритета

Члан 5.

Приликом обављања унутрашњих послова, заштита и спасавање људских живота имају приоритет у односу на друге послове и задатке.

Начело превентивног поступања

Члан 6.

Превентивно поступање је приоритет у обављању унутрашњих послова, ради смањења безбедносних ризика, претњи и спречавања угрожавања безбедности грађана и имовине, а репресивно и уз минимум неопходне силе, поступа се тек ако на други начин није могуће извршити задатак или отклонити безбедносну претњу.

Начело сразмерности

Члан 7.

Уколико се при обављању унутрашњих послова ограничавају људска и мањинска права и слободе, то ограничење мора бити неопходно и сразмерно остварењу законитог циља.

Начело заштите јавног интереса и забране сукоба интереса

Члан 8.

Обављањем унутрашњих послова штити се јавни интерес.

Унутрашњи послови се не смеју обављати на начин да се јавни интерес подреди личном интересу, другом појединачном или групном интересу, нити ради стицања противправне материјалне или нематеријалне користи.

Начело забране дискриминације

Члан 9.

У обављању унутрашњих послова забрањена је свака дискриминација, у складу са Уставом и законом.

Начело економичности и ефикасности

Члан 10.

Унутрашњи послови се обављају на начин да се правовремено и са минималним ангажовањем људских ресурса и материјално-техничких средстава постигне законити циљ и оствари њихова сврха.

Употреба родно осетљивог језика

Члан 11.

Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски пол лица на која се односе.

Глава II УНУТРАШЊИ ПОСЛОВИ

Појам унутрашњих послова

Члан 12.

Унутрашњи послови су послови државне управе чијим обављањем Министарство штити јавну безбедност, живот и личну и имовинску безбедност људи и пружа подршку владавини права.

Унутрашњи послови су:

- 1) полицијски послови;
- 2) послови заштите и спасавања и
- 3) други унутрашњи послови утврђени законом.

1. Надлежност и организација Министарства

1. 1. Надлежност Министарства

Послови Министарства

Члан 13.

Министарство у оквиру своје надлежности:

1) обезбеђује развојне, организационе, кадровске, финансијско-рачуноводствене, материјалне и друге услове за обављање полицијских послова, послова заштите и спасавања и других унутрашњих послова;

2) ствара организационе претпоставке за оперативну независност Полиције, развој професионализма и јачање поверења јавности у Полицију;

3) израђује нацрте и предлоге прописа које доносе Народна скупштина и Влада, припрема и доноси прописе и даје мишљења о примени прописа;

4) израђује нацрте и предлоге и прати спровођење докумената јавних политика и планских докумената које доноси Народна скупштина, односно Влада и доноси план рада Министарства;

5) обезбеђује услове за превенцију мучења, нечовечних или понижавајућих поступања или кажњавања, као и контролу поступања према лицима лишеним слободе;

6) врши обраду и обезбеђује заштиту тајних података, података о личности и других података у складу са законом;

7) обезбеђује функционисање и заштиту информационих и телекомуникационих система Министарства;

8) спроводи управљање људским ресурсима;

9) обавља послове међународне сарадње;

10) спроводи припреме за рад у случају ванредног или ратног стања;

- 11) обавља послове хитног обавештавања грађана у случају најаве или појаве опасности од елементарне непогоде или техничко-технолошке несреће;
- 12) организује и обавља послове унутрашње контроле рада запослених и радно ангажованих и организационих јединица Министарства а нарочито послове који се односе на спречавање и сузбијање корупције у Министарству;
- 13) обезбеђује услуге исхране и смештаја запосленима и другим корисницима;
- 14) организује и спроводи обуку и обавља издавачку делатност;
- 15) обезбеђује сарадњу са средњом школом и високошколском установом основаним за потребе унутрашњих послова у циљу развијања и унапређења образовања, обуке, истраживања и стандарда у обављању полицијских и других унутрашњих послова;
- 16) организује и обавља послове интерне ревизије пословних процеса финансираних из буџета Републике Србије и средстава ЕУ;
- 17) обавља друге послове и задатке у складу са законом.

Овлашћења министра

Члан 14.

Министар унутрашњих послова (у даљем тексту: министар) руководи Министарством, у складу са законом.

Министар интерним општим актима усмерава организацију послова и начин рада организационих јединица Министарства у извршавању закона, других прописа и општих аката.

Актами из става 2. овог члана не може се одређивати начин поступања у појединачној правној ствари.

У циљу праћења стања јавне безбедности, извршавања закона, других прописа и општих аката и обликовања политике Владе у области унутрашњих послова, Полиција и организационе јединице Министарства достављају министру редовни годишњи извештај о раду, а на захтев министра и ванредне извештаје.

Актами из става 2. овог члана и захтевањем извештаја из става 4. овог члана не сме се утицати на оперативну независност Полиције.

Информационо-комуникациони системи и послови техничке подршке

Члан 15.

У сврху обављања унутрашњих послова, Министарство обезбеђује планирање, развој, изградњу, имплементацију, експлоатацију, одржавање и надзор информационо-комуникационог и радио система Министарства, техничку подршку организационим јединицама Министарства, производњу и персонализацију идентификационих докумената као и успостављање и спровођење мера информационе безбедности и безбедносне заштите информационо-комуникационог система Министарства.

Начин и услове за обављање послова из става 1. овог члана прописује министар.

Сарадња са службама безбедности

Члан 16.

Министарство непосредно сарађује са службама безбедности Републике Србије кроз размену података и информација, техничку сарадњу и друге видове сарадње, у складу са законом.

Сарадња из става 1. овог члана заснива се на законом уређеној подели надлежности, правима и дужностима утврђеним Уставом, законом, другим прописима и општим актима, као и посебним облицима организовања и узајамног обавештавања о појавама и догађајима од обостраног значаја за извршење послова и задатака.

Сарадња са другим органима, организацијама, установама и правним лицима

Члан 17.

Министарство непосредно сарађује са државним органима, органима територијалне аутономије, органима јединице локалне самоуправе, јавним службама и другим имаоцима јавних овлашћења (у даљем тексту: органи јавне власти), научним и образовним установама и институцијама, у складу са законом.

Министарство остварује сарадњу и са организацијама цивилног друштва и другим организацијама, установама и правним лицима и предузетницима, у циљу стварања услова за ефикасније обављање унутрашњих послова, унапређење положаја запослених и развијање јавно-приватног партнерства, у складу са законом.

Сарадња са грађанима-

Члан 18.

Грађанин који добровољно или на захтев полицијског службеника, приликом непосредног пружања помоћи полицијском службенику у складу са упутствима на месту догађаја, буде повређен или оболи, па је због тога привремено спречен за рад или му је радна способност ограничена или изгуби радну способност, има права из обавезног здравственог, пензијског и инвалидског осигурања под условима утврђеним за полицијског службеника.

Ако у пружању помоћи у складу са ставом 1. овог члана грађанин изгуби живот, његова породица има право на накнаду трошкова сахране и једнократну новчану помоћ као и права из пензијског осигурања, под условима утврђеним за полицијског службеника.

Грађанин који приликом пружања помоћи у складу са ставом 1. овог члана претрпи штету, има право на накнаду материјалне штете у складу са законом.

Ако се против грађанина поводом помоћи коју је пружио води кривични или прекршајни поступак, Министарство је дужно да му обезбеди правну и другу неопходну помоћ у вези са вођењем поступка, изузев ако је Министарство иницирало поступак.

Министарство одговара за штету коју грађанин приликом пружања помоћи у складу са ставом 1. овог члана, нанесе трећим лицима, у складу са законом.

Начин остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана споразумно прописују министар, министар надлежан за здравствено осигурање и министар надлежан за пензијско и инвалидско осигурање.

Међународна сарадња и ангажовање

Члан 19.

Министарство остварује међународну сарадњу са органима других држава, међународним организацијама, другим организацијама, иницијативама и полицијским органима на основу потврђених међународних уговора и закључених посебних међународних уговора о сарадњи, уз поштовање принципа реципроцитета на билатералној основи или на основу чланства у међународним организацијама, другим организацијама и иницијативама.

Министарство обавља послове координације пријема међународне хуманитарне помоћи у вези са пословима заштите и спасавања и подржава транзит међународне хуманитарне помоћи кроз територију Републике Србије.

У циљу остваривања сарадње у области унутрашњих послова, Министарство може упутити запосленог ради ангажовања у дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије или међународној организацији, полицији друге државе, другој организацији и иницијативи и учешћа у мултинационалним операцијама, као и ради пружања међународне хуманитарне помоћи другој држави у циљу отклањања последица елементарних непогода или техничко-технолошких несрећа, у складу са законом.

За време ангажовања запослени из става 3. овог члана има право на плату и право на посебне накнаде, у складу са законом.

Решењем о упућивању утврђују се права и обавезе проистекле из упућивања.

Условне и начин одабира представника из става 3. овог члана, врсте накнада и критеријуме за утврђивање висине накнада, као и друга питања од значаја за обављање унутрашњих послова ван територије Републике Србије прописује Влада.

Припреме за рад у случају ванредног или ратног стања

Члан 20.

Министарство, у складу са својим делокругом утврђеним законом, као и у складу са прописима из области одбране:

- 1) планира, припрема и организује ангажовање Полиције и специјализованих јединица цивилне заштите у ванредном или ратном стању;
- 2) припрема мере безбедности и заштите и обезбеђује објекте од посебног значаја за одбрану у ванредном или ратном стању, осим војних објеката.

Ради обављања послова из става 1. овог члана, Министарство извршава задатке тако што насталим променама прилагођава своју организацију и функционисање у складу са законом.

1. 2. Организација Министарства

Унутрашње организационе јединице

Члан 21.

За обављање унутрашњих послова у Министарству се образују унутрашње организационе јединице.

Начела за унутрашње уређење Министарства, као и врсте организационих јединица, седишта и подручја за која се образују те јединице уређује Влада.

Делокруг, организацију и категорије организационих јединица, радна места, број запослених на сваком радном месту, опис послова радних места, услови радног места, својство, односно статус запосленог, начин руковођења, планирања и извршавања послова, утврђују се актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места који доноси министар, уз сагласност Владе.

Критеријуме утврђивања категорије организационих јединица прописује министар.

Подаци из акта из става 3. овог члана, који се односе на радна места, број запослених на сваком радном месту, опис послова радних места, услове радног места, својство, односно статус запосленог, укључујући и организацију специјалне јединице полиције, јединица полиције посебне намене и посебних јединица полиције, одређују се за тајне у складу са законом којим се уређује тајност података.

Запослени у Министарству

Члан 22.

Запослени у Министарству су полицијски службеници, државни службеници и намештеници.

Полицијски службеници су:

1) запослени који обављају полицијске и друге унутрашње послове и примењују полицијска овлашћења и полицијске мере и радње (овлашћена службена лица);

2) запослени који обављају послове заштите и спасавања или друге унутрашње послове који су у непосредној вези са полицијским пословима (лица на посебним дужностима).

Овлашћено службено лице мора имати стечену диплому средње школе или високошколске установе основане за потребе унутрашњих послова или завршену основну полицијску обуку или да заврши полицијску обуку основног нивоа.

Полицијски службеници дужни су да положе стручни испит за рад у Министарству.

Стручни испит из става 4. овог члана нису дужни да полажу полицијски службеници који су положили правосудни испит.

Програм, поступак и начин стручног оспособљавања приправника и полагање стручног испита прописује Влада.

Службена легитимација и службена легитимација са службеном значком

Члан 23.

Полицијском службенику Министарство издаје службену легитимацију која служи за идентификацију и доказивање својства полицијског службеника приликом обављања унутрашњих послова.

Овлашћеном службеном лицу издаје се службена легитимација са службеном значком.-

Службена легитимација из ст. 1. и 2. овог члана може да се користи и за: приступ и коришћење информационог система Министарства, дигитално потписивање докумената, као шема електронске идентификације високог нивоа поузданости, шифровање службених докумената, физички приступ објектима и областима када је потребна идентификација, као и у друге сврхе прописане законом.

Забрањено је поседовање службене легитимације, односно службене легитимације са службеном значком, од стране лица која нису полицијски службеници.

Забрањено је захтевање израде, израда, стављање у промет, поседовање, односно коришћење службене легитимације, односно службене легитимације са службеном значком, службене значке или другог обележја или ознаке од стране физичког лица, предузетника и правног лица, који садрже елементе визуелног идентитета службене легитимације, односно службене легитимације са службеном значком полицијског службеника.

Изглед, форму и садржину, задужење и раздужење, начин оглашавања неважећом службене легитимације, односно службене легитимације са службеном значком и начин вођења евиденције уређује Влада.

Униформа полицијских службеника

Члан 24.

Униформа представља део визуелног идентитета Министарства и службено је обележје полицијских службеника приликом обављања полицијских и других

унутрашњих послова, а чине је прописани једнообразни делови одеће и обуће, ознаке и опрема.

Полицијски службеник има право и дужност да носи униформу са прописаном опремом приликом обављања унутрашњих послова на одређеном радном месту.

Делови униформе садрже ознаку презимена са или без броја службене значке као и друге ознаке помоћу којих се може утврдити идентитет полицијског службеника.

Униформу може да носи и полазник обуке, ученик средње школе и студент високошколске установе основаних за потребе унутрашњих послова, као и приправник за полицијског службеника.

Униформу може да носи и запослени на високошколској установи основаној за потребе унутрашњих послова.

Полицијски службеници и лица из ст. 4. и 5. овог члана имају искључиво право ношења тамно-плаве униформе.

Полицијски службеник на радном месту на којем није утврђена обавеза ношења униформе, обавља унутрашње послове у радном или цивилном оделу.

Министарство ће полицијском службенику за обављање унутрашњих послова на одређеном радном месту обезбедити униформу и/или радно одело.

Врсте, изглед, делове униформе, ознаке и изглед ознака на униформи и опреми, опрему, изглед и делове радног одела, начин ношења униформе и опреме и радног одела, као и категорије запослених из става 5. овог члана, прописује Влада.

Радна места на којима се послови обављају у униформи и радном оделу, техничке карактеристике, количине задужења и рокове употребе делова униформе и радног одела утврђује министар.

Обележја

Члан 25.

Министарство и организационе јединице Министарства имају своја обележја.

Забрањено је истицање и ношење обележја из става 1. овог члана на начин којим се нарушава углед Министарства.

Забрањено је од стране правних и физичких лица коришћење обележја из става 1. овог члана као и обележја која визуелно подсећају на обележја или визуелни идентитет Министарства или организационих јединица.

Изглед и начин коришћења обележја Министарства и организационих јединица Министарства уређује Влада.

Празници

Члан 26.

Министарство има свој празник који се обележава као Дан Министарства.

Полиција има свој празник који се обележава као Дан Полиције.

Министарство и Полиција могу имати и друге празнике.

Дан Министарства, Дан Полиције и друге празнике Министарства и Полиције, као и начин њиховог обележавања утврђује Влада.

Јавност у раду

Члан 27.

Рад Министарства је јаван.

Министарство редовно, благовремено и потпуно обавештава јавност о свом раду, осим када би то ометало оперативни рад који је у току или ако би се тиме повредио закон који уређује тајност података, достојанство грађана или угрозило право на личну слободу и безбедност.

Министарство о примени овлашћења, мера и радњи утврђених законом којим се уређује кривични поступак обавештава јавност само уз сагласност надлежног јавног тужиоца.

Приликом обавештавања јавности Министарство штити податке о личности, у складу са законом.

Запослени и радно ангажовани у Министарству не могу самоиницијативно иступати у јавности и средствима јавног информисања у вези са обављањем послова у Министарству.

Начин обавештавања јавности о раду Министарства и ближе уређује министар.

Глава III ПОЛИЦИЈА

Појам и оперативна независност Полиције

Члан 28.

Полиција је субјект јавне безбедности која на територији Републике Србије обављањем полицијских послова штити живот, личну и имовинску безбедност грађана, развија партнерство са грађанима и пружа подршку владавини права.

Полицију чине полицијски службеници Дирекције полиције који обављају полицијске послове, као и објекти и средства која се користе у обављању тих послова.

Полиција употребљава средства принуде у складу са законом и дужна је да поштује људска и мањинска права и слободе.

Полиција у предистражном, кривичном и прекршајном поступку примењује полицијска овлашћења, мере и радње у складу са овим законом и законима којима се уређује кривични и прекршајни поступак и оперативно је независна од Министарства и других државних органа.

1. Организација Полиције

Дирекција полиције

Члан 29.

Дирекција полиције је унутрашња организациона јединица Министарства образована за обављање полицијских и других послова утврђених законом, кроз коју се обезбеђује оперативна независност и јединствено руковођење Полицијом.

У саставу Дирекције полиције су организационе јединице у седишту - управе, центри, јединице, специјална, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције, и ван седишта - Полицијска управа за град Београд, подручне полицијске управе (у даљем тексту: полицијске управе) и полицијске станице.

Специјална јединица полиције је Специјална антитерористичка јединица, а јединице полиције посебне намене су Жандармерија и Хеликоптерска јединица.

Посебне јединице полиције у седишту Дирекције полиције су Јединица за заштиту и Јединица за обезбеђење одређених личности и објеката, а у Полицијској управи за град Београд Полицијска бригада и Интервентна јединица 92.

Ради обављања полицијских и других послова у складу са карактеристичним својствима одређених подручја, могу се утврдити и унутрашње организационе јединице за координацију рада полицијских управа и полицијских станица на подручјима за које су образоване.

Специјална, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције

Члан 30.

Специјална јединица полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције обављају полицијске послове и задатке високог ризика, односно полицијске послове и задатке који су по својој природи или околностима под којима се обављају специфични или сложени.

Специјална антитерористичка јединица ангажује се одлуком команданта јединице уз сагласност директора полиције и одобрење министра.

Жандармерија се ангажује одлуком команданта Жандармерије уз одобрење директора полиције.

За ангажовање Жандармерије које обухвата употребу једног или више одреда у максималном капацитету неопходна је сагласност директора полиције и одобрење министра.

Хеликоптерска јединица ангажује се одлуком команданта јединице уз прибављену сагласност директора полиције и одобрење министра.

Сагласност директора полиције и одобрење министра за ангажовање из ст. 2 - 5. овог члана даје се у писаном облику.

Изузетно од става 6. овог члана, у случају хитности, сагласност директора полиције и одобрење министра може се дати усмено, а у писаном облику доставља се најкасније у року од 24 сата након ангажовања.

Предлог за ангажовање садржи безбедносну процену и план активности.

У случају хитности План активности може бити достављен и накнадно, а најкасније у року од 24 сата након ангажовања.

Посебне јединице полиције ангажују се одлуком руководиоца тих јединица.

Начин попуне радних места, посебну опрему, средства и наоружање, као и намену, начин руковођења и ангажовања специјалне јединице полиције, јединица полиције посебне намене и посебних јединица полиције прописује Влада.

Интервентне јединице Полиције

Члан 31.

Директор полиције може уз сагласност министра формирати интервентне јединице Полиције из редова овлашћених службених лица и других запослених у Министарству, за повремено обављање конкретних полицијских послова и задатака.

Организацију, начин попуне и ангажовања интервентних јединица Полиције и њихову опрему, средства и наоружање уређује министар.

Руковођење и одговорност у Дирекцији полиције

Члан 32.

Руковођење и одговорност у Дирекцији полиције заснива се на утврђеним принципима једностарешинства и субординације.

Дирекцијом полиције руководи директор полиције који је за свој рад и рад Дирекције полиције, одговоран министру.

Руководиоци организационих јединица у седишту Дирекције полиције за свој рад и за рад организационих јединица којима руководе одговорни су директору полиције.

Полицијском управом руководи начелник полицијске управе који је за свој рад и за рад полицијске управе одговоран директору полиције.

Полицијском станицом руководи начелник полицијске станице који је за свој рад и за рад полицијске станице одговоран начелнику полицијске управе.

Директор полиције

Члан 33.

Директор полиције може бити лице које:

- 1) испуњава услове за заснивање радног односа у Министарству из члана 195. овог закона;
- 2) има искључиво држављанство Републике Србије;
- 3) има стечено високо образовање са најмање 300 ЕСПБ;
- 4) има најмање 15 година навршеног рада на полицијским пословима, на руководећим радним местима.

Директора полиције поставља Влада на пет година, на предлог министра, по спроведеном јавном конкурсy, на начин предвиђен прописима о радним односима који важе за Министарство.

Директор полиције може бити постављен у највише два мандата.

Влада може, на предлог министра, поставити директора полиције на други узастопни мандат, без конкурса.

Мандат директора полиције престаје протеком времена на које је постављен, престанком испуњавања услова за директора полиције, престанком радног односа, оставком или разрешењем.

Директора полиције разрешава Влада, на образложени предлог министра, ако не оствари резултате рада у оквиру компетенција прописаних за то радно место.

Заменик директора полиције

Члан 34.

Директор полиције има заменика који обавља послове по налогу директора полиције и замењује га у случају одсутности или спречености.

Заменик директора полиције може бити лице које испуњава услове за радно место директора полиције из члана 33. овог закона.

За распоређивање и премештај заменика директора полиције примењују се одредбе овог закона којима се уређује распоређивање и премештај запослених у Министарству.

Употреба речи „полиција”

Члан 35.

Право на употребу речи „Полиција” и речи изведене из речи „Полиција” у свом називу, односно у називу организационих јединица и других облика организовања има Министарство, органи државне управе надлежни за послове одбране и финансија, средња школа и високошколска установа основане за потребе унутрашњих послова и синдикати који делују у Министарству, у складу са законом.

Хуманитарна, спортска, културна и струковна удружења чији су оснивачи полицијски службеници или бивши полицијски службеници којима је радни однос у Министарству престао са правом на пензију, право на употребу речи „Полиција” као и на

употребу назива организационих јединица Дирекције полиције у свом називу, имају на основу писаног одобрења директора полиције.

Одобрење ће се опозвати ако је употребом речи „Полиција” или назива организационе јединице Дирекције полиције нарушен углед Полиције или Министарства.

О датим одобрењима и опозивима одобрења води се евиденција, у складу са законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

2. Полицијски послови

Појам и врсте полицијских послова

Члан 36.

Полицијски послови су унутрашњи послови из надлежности Полиције који се обављају кроз полицијске делатности, применом полицијских овлашћења и полицијских мера и радњи.

Полицијске делатности су облици ангажовања Полиције кроз које се обављају сродни и/или повезани полицијски послови или један или више полицијских задатака.

Полицијски задатак представља заокружену целину више сродних и повезаних радних активности у обављању полицијског посла.

Полицијски послови су:

- 1) заштита живота, личне и имовинске безбедности људи;
- 2) превенција криминала и унапређење безбедности у заједници;
- 3) спречавање, откривање и расветљавање кривичних дела, привредних преступа и прекршаја;
- 4) откривање и хапшење учинилаца кривичних дела, откривање и привођење учинилаца прекршаја;
- 5) одржавање јавног реда и мира, обезбеђење одређених јавних окупљања, спречавање насиља на јавним окупљањима и спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама;
- 6) безбедносна заштита и обезбеђење одређених личности, објеката и простора;
- 7) заштита учесника у кривичном поступку и њима блиских лица;
- 8) пружање помоћи у случају опасности;
- 9) безбедност, регулисање, контрола и надзор у саобраћају на путевима и други послови из прописа о безбедности саобраћаја на путевима;
- 10) гранична контрола, реадмисија и послови у вези са кретањем и боравком странаца, послови азила, послови спречавања и сузбијања прекограничног криминала и ирегуларних миграција;
- 11) послови утврђени прописима о приватном обезбеђењу, детективској делатности и прописима о оружју;
- 12) други послови утврђени законом.

Под полицијским пословима, изузетно, у смислу овог закона, сматрају се послови превентивне заштите од пожара и експлозија и послови заштите од експлозивних остатака рата, послови надзора и оперативне координације рада ватрогасно-спасилачких јединица, специјалистичких тимова, добровољних ватрогасних јединица и јединица правних лица, као и послови руковођења организационим јединицама у Министарству.

Начин обављања полицијских послова и врсте полицијских делатности прописује министар.

Послови Дирекције полиције

Члан 37.

Дирекција полиције, поред послова из члана 36. став 1. овог закона:

- 1) прати и анализира стање јавне безбедности;
- 2) израђује стратешку процену јавне безбедности;
- 3) доноси стратешки план Полиције;
- 4) сарађује са надлежном организационим јединицом Министарства у изради кадровског плана, утврђивању програма стручних оспособљавања и усавршавања и реализацији обука, као и унапређењу и реализацији наставних садржаја и програма који се спроводе у средњој школи и на високошколској установи основаним за потребе унутрашњих послова;
- 5) непосредно учествује у обављању одређених сложенијих полицијских послова из надлежности организационих јединица;
- 6) планира, усмерава и координира рад организационих јединица и врши контролу њиховог рада;
- 7) обезбеђује спровођење међународних уговора о полицијској сарадњи и других међународних аката за које је надлежна;
- 8) обавља послове међународне оперативне полицијске сарадње;
- 9) ствара потребне услове за одржавање и подизање оспособљености и спремности полиције, а нарочито за деловање у стању повећаног ризика, ванредним ситуацијама, ванредном и ратном стању;
- 10) врши континуирано праћење безбедносних појава и догађаја, информисање и извештавање руководиоца министарства, као и по потреби координацију рада организационих јединица у обављању полицијских послова;
- 11) решава статусна питања грађана и издаје јавне исправе из свог делокруга;
- 12) у полицијским пословима доприноси безбедносно-полицијској и наставно-научној активности;
- 13) обавља друге послове утврђене законом.

Послови полицијске управе

Члан 38.

Полицијска управа се образује за подручје једне или више јединица локалне самоуправе и месно је надлежна за обављање полицијских и других унутрашњих послова за подручје за које је образована.

Поред послова из става 1. овог члана, полицијска управа:

- 1) прати и анализира стање јавне безбедности;
- 2) израђује оперативну процену јавне безбедности у складу са актом из члана 37. став 1. тачка 2) овог закона;
- 3) доноси оперативни план полицијске управе у складу са актом из члана 37. став 1. тачка 3) овог закона;
- 4) усклађује, координира и усмерава рад полицијских станица/испостава, и других организационих јединица у свом саставу врши контролу њиховог рада и обезбеђује остваривање локалне сарадње;
- 5) по потреби учествује у обављању одређених послова из делокруга полицијских станица;
- 6) предузима мере обезбеђења одређених лица и објеката;
- 7) обезбеђује редовно и хитно информисање и извештавање Дирекције полиције о појавама и догађајима на свом подручју;
- 8) остварује сарадњу са јединицама локалне самоуправе и другим субјектима на подручју за које је образована;
- 9) доставља информацију о стању јавне безбедности скупштини јединице локалне самоуправе за чије подручје је образована, једном годишње;
- 10) обавља друге послове утврђене законом.

Послови полицијске станице

Члан 39.

Полицијска станица је организациона јединица полицијске управе, која се образује за подручје јединице локалне самоуправе, односно градске општине и месно је надлежна за обављање полицијских и других унутрашњих послова на подручју за које је образована.

Поред послова из става 1. овог члана, полицијска станица:

- 1) прати и анализира стање јавне безбедности;
- 2) учествује у изради оперативне процене јавне безбедности из члана 38. став 2. тачка 2) овог закона;
- 3) учествује у изради оперативног плана из члана 38. став 2. тачка 3) овог закона;
- 4) планира, усмерава, усклађује, координира, инструкује и контролише рад организационих јединица у свом саставу;
- 5) остварује сарадњу са јединицама локалне самоуправе и другим субјектима заједнице;
- 6) обезбеђује редовно и хитно информисање и извештавање полицијске управе о појавама и догађајима на свом подручју;

- 7) доставља информацију о стању јавне безбедности скупштини јединице локалне самоуправе или градске општине, једном годишње;
- 8) обавља друге послове утврђене законом.

Преузимање и привремено обављање послова

Члан 40.

Дирекција полиције може од полицијске управе, а полицијска управа може од полицијске станице да преузме непосредно извршавање појединих полицијских послова или полицијских задатака када оцени да је то потребно.

За привремено обављање појединих полицијских послова или за извршавање појединих полицијских задатака, директор полиције може да образује одговарајућа радна тела и утврди њихове задатке и начин рада.

Стандарди у обављању полицијских послова

Члан 41.

У обављању полицијских послова, Полиција се придржава утврђених и достигнутих стандарда полицијског поступања, који се односе на: дужност служења грађанима и заједници; одговарање на потребе и очекивања грађана; поштовање закона; остваривање људских и мањинских права и слобода; забрану дискриминације; суздржаност, поступност и сразмерност у употреби средстава принуде; забрану злостављања; пружање помоћи угроженим лицима; професионално понашање и интегритет; обавезу заштите тајних података и података о личности; обавезу одбијања наређења којима се наређује извршење радње која представља кривично дело и обавезу пријављивања корупције и других незаконитости и неправилности у раду.

Полиција у заједници

Члан 42.

Полиција развија сарадњу и партнерство са грађанима и другим субјектима заједнице у циљу решавања локалних безбедносних приоритета.

Полиција пружа подршку и учествује у раду саветодавних и радних тела за безбедност у оквиру јединица локалне самоуправе.

Полицијско-обавештајни модел

Члан 43.

Полиција у обављању полицијских послова примењује полицијско-обавештајни модел.

Полицијско-обавештајни модел, у смислу овог закона, представља начин руковођења, односно управљања појединим полицијским пословима на основу израђених криминалистичко обавештајних информација које представљају скуп прикупљених, процењених, обрађених и анализираних података у сврху дефинисања приоритета, решавања актуелних безбедносних проблема и доношења одговарајућих одлука.

Заштита права и пружање помоћи грађанима и другим лицима

Члан 44.

У обављању полицијских послова Полиција грађанима и другим лицима пружа информације, обавештења и савете од значаја за њихову личну и имовинску безбедност, ако се тиме не угрожава обављање полицијских послова.

Свако коме је угрожено неко од личних или имовинских права може да се обрати Полицији ради заштите тог права.

Поступање Полиције у стању повећаног ризика

Члан 45.

Ако индиције или догађаји указују да би могло да дође до повећања ризика по јавну безбедност, односно по безбедност људи или имовине у већем обиму, који захтевају делимичну или пуну приправност Полиције и ангажовање техничких средстава и опреме на делу територије Републике Србије, министар, на предлог директора полиције, проглашава стање повећаног ризика и налаже ангажовање Полиције.

Након проглашавања стања из става 1. овог члана, директор полиције налаже извршавање полицијских задатака.

Министарство подноси извештај о стању јавне безбедности и извршавању задатака Полиције у стању повећаног ризика Влади и надлежном одбору Народне скупштине.

Поступање Полиције у заштити здравља и живота људи и успостављању јавног реда и мира нарушеног у већем обиму

Члан 46.

Уколико на другачији начин није могуће заштити здравље и животе људи или успоставити јавни ред и мир нарушен у већем обиму, министар, на предлог директора полиције, може наредбом да наложи Полицији да:

- 1) привремено ограничи или забрани кретање на одређеним објектима, одређеним подручјима или на јавним местима;
 - 2) привремено забрани настањивање на одређеном подручју или напуштање одређеног подручја;
 - 3) наложи евакуацију – напуштање одређеног подручја или објекта.
- Мере из става 1. овог члана одређују се у трајању до 15 дана.

Након истека рока из става 2. овог члана, на основу извршене процене, мере могу да трају најдуже док трају разлози због којих су одређене, уз обавезу преиспитивања оправданости на сваких седам дана.

Са применом мера из става 1. овог члана престаје се и пре истека рока из ст. 2. и 3. овог члана, уколико престану разлози због којих су наложене.

Министарство о спроведеним мерама из става 1. овог члана доставља извештај надлежном одбору Народне скупштине.

Полицијске мере и радње

Члан 47.

Полицијске мере и радње су:

- 1) трагање за лицима и предметима;
- 2) мере циљане потраге;
- 3) мере за отклањање непосредне опасности;
- 4) полицијска помоћ у извршењима;
- 5) пружање полицијске помоћи здравственим радницима;
- 6) заштита оштећених кривичним делом и других лица;
- 7) пријем пријава о учињеном кривичном делу или прекршају;
- 8) заштита података о идентитету;
- 9) надзор и снимање на јавном месту;
- 10) јавно расписивање награде;
- 11) увиђај;
- 12) криминалистичко форензичка регистрација и узимање узорака и криминалистичко форензичка вештачења и анализе;
- 13) криминалистичко-тактичке радње;
- 14) полицијско преговарање;
- 15) друге мере и радње прописане законом.

Трагање за лицима и предметима

Члан 48.

Полиција, одмах по сазнању, односно по испуњењу прописаних услова, спроводи мере трагања за лицима и предметима.

Трагање се расписује потерницом, полицијском потрагом и објавом.

Потерница се расписује у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законом.

Полицијска потрага се расписује:

- 1) за лицем за које постоји основи сумње да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности;
- 2) за лицем за којим је прекршајни суд издао општу наредбу за довођење;

3) за могућим учиниоцем ради вођења поступка, у складу са законом којим је уређено спречавање насиља у породици;

4) за предметима кривичног дела или прекршаја и за предметима за којима је Полиција дужна да трага у складу са посебним прописима;

5) за лицем које може дати потребна обавештења о кривичном делу или прекршају, учиниоцу или предметима кривичног дела или прекршаја.

Објава се расписује:

1) за несталим лицем;

2) ради утврђивања идентитета лица које није у стању да пружи личне податке или ради утврђивања идентитета непознатог леша;

3) за предметима који су пронађени или нестали;

4) у другим случајевима, у складу са посебним законом.

Ако је пријављен нестанак лица, Полиција је дужна да у сарадњи са другим надлежним органима, удружењима, физичким и правним лицима, без одлагања предузме све мере и радње предвиђене овим и другим законом, у циљу његовог проналазка.

Полиција може јавно објавити податке о лицу за којим се трага.

Начин спровођења мера трагања за лицима и предметима прописује министар.

Хитно обавештавање јавности о нестанку малолетног лица

Члан 49.

Ако је пријављен нестанак малолетног лица Полиција може, након извршене процене, хитно, путем савремених средстава комуникације обавестити јавност о нестанку малолетног лица тако што ће јавно објавити информације које могу бити од значаја за његов проналазак.

Критеријуме за процену и начин хитног обавештавања јавности, као и начин комуникације са другим надлежним државним органима, правним лицима, удружењима грађана и грађанима ближе уређује министар.

Мере циљане потраге

Члан 50.

Ради хапшења и довођења надлежном органу лица за које се основано сумња да је учинило кривично дело за које је по закону прописана казна затвора од четири или више година и за којим је расписана међународна потерница, а у случају кад овлашћена службена лица другим мерама и радњама то лице не могу ухапсити и довести, односно када би то било повезано са несразмерним тешкоћама, могу се према том лицу, као и према другим лицима за које постоје основи сумње да помажу у прикривању тог лица предузети мере циљане потраге применом посебних доказних радњи у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Мере циљане потраге, на предлог директора полиције, одобрава одлуком председник Врховног суда, односно судија тог суда који је одређен да по овим предлозима одлучује у случају одсуства председника суда (у даљем тексту: овлашћени судија), у року од 24 часа од подношења предлога.

Предлог и одлука из става 2. овог члана сачињавају се у писаном облику.

Предлог садржи податке и чињенице које су од значаја за одлучивање о примени мера циљане потраге.

Мере циљане потраге могу се примењивати најдуже шест месеци, а на основу новог предлога могу се продужити још једанпут најдуже шест месеци.

У случају неприхватања предлога, председник Врховног суда, односно овлашћени судија у образложењу одлуке наводи разлоге одбијања.

Кад разлози хитности то захтевају, мере циљане потраге може својим решењем наложити директор полиције, уз претходно прибављену усмену сагласност председника Врховног суда, односно овлашћеног судије за почетак примене мера.

У случају из става 7. овог члана, писани предлог за примену мера циљане потраге доставља се у року од 24 часа од добијања усмене сагласности.

Одлука о наставку примене мера циљане потраге, односно о њиховој обустави доноси се у року од 24 часа од подношења предлога.

Одлука о обустави мера циљане потраге мора бити писано образложена.

Подаци се по окончању мера циљане потраге достављају председнику Врховног суда, односно овлашћеном судији, који је дужан да их уништи и о томе сачини записник.

Мере за отклањање непосредне опасности

Члан 51.

Полиција предузима хитне мере које су неопходне за отклањање непосредне опасности за грађане и имовину, кад те мере не могу правовремено да предузму други надлежни органи, о чему одмах обавештава те органе.

Полиција пружа помоћ органима јавне власти, правним и физичким лицима у случају опште опасности изазване елементарним непогодама и техничко-технолошким несрећама или другим облицима угрожавања.

Директор полиције може наложити предузимање мера из ст. 1. и 2. овог члана и другим запосленима у Министарству.

Полицијска помоћ у извршењима

Члан 52.

Ако се при извршењу акта органа јавне власти, правног или физичког лица са јавним овлашћењима, односно овлашћеног правног или физичког лица у поступку извршења или вансудског намирења (у даљем тексту: извршења) основано очекује отпор,

Полиција ће тим органима и лицима на њихов писани захтев, пружити помоћ ради омогућавања безбедног спровођења извршења.

Захтев из става 1. овог члана подноси се месно надлежној организационој јединици Дирекције полиције најмање пет радних дана пре дана одређеног за извршење.

У захтеву за пружање помоћи морају бити наведени разлози због којих је потребна помоћ Полиције, а уз захтев се прилаже копија акта који треба извршити, са потврдом извршности, доказ о покушају извршења без пружања полицијске помоћи са разлозима немогућности извршења и доказ о ангажовању пратећих служби које су неопходне за извршење.

У хитним случајевима када је полицијска помоћ неопходна ради отклањања опасности по живот или здравље људи или имовину већег обима, захтев из става 1. овог члана може се поднети и усмено, уз достављање писаног захтева у року од 48 часова.

Начелник полицијске управе, односно начелник полицијске станице одлучује о ангажовању полиције и о обиму и начину пружања полицијске помоћи у спровођењу извршења и о томе благовремено обавештава подносиоца захтева.

Висина таксе за пружање полицијске помоћи из става 1. овог члана одређује се у складу са прописима који се односе на услуге које пружа Министарство.

Средства остварена по основу пружања полицијске помоћи приход су буџета Републике Србије.

Начин пружања полицијске помоћи у извршењима прописује министар.

Пружање полицијске помоћи здравственим радницима

Члан 53.

На позив здравственог радника Полиција ће пружити помоћ здравственим радницима у савладавању отпора лица са менталним сметњама, које озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица, а које треба сместити у здравствену установу без његовог пристанка, док лице пружа отпор и док се не обезбеди збрињавање и отклањање непосредне опасности од тог лица.

У неодложним случајевима, Полиција ће и без позива здравственог радника или руководиоца здравствене установе привести у најближу здравствену установу лице из става 1. овог члана.

На позив руководиоца здравствене установе или здравственог радника кога је руководилац за то овластио, Полиција ће без одлагања пружити одговарајућу помоћ да се отклони непосредна опасност од лица са менталним сметњама које борави у здравственој установи и које озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица или може отуђити, уништити или теже оштетити имовину установе у којој борави.

У случају пружања полицијске помоћи из ст. 1. и 3. овог члана, здравствена установа дужна је да достави писани захтев најкасније у року од 48 часова.

Начин пружања полицијске помоћи здравственим радницима прописује министар.

Заштита оштећених кривичним делом и других лица

Члан 54.

Када то захтевају оправдани разлози, Полиција ће предузимањем одговарајућих мера пружити заштиту оштећеном и другом лицу које је дало или може дати податке важне за кривични поступак или лицу које је са наведеним лицима у вези, ако им прети опасност од учиниоца кривичног дела или других лица.

Мере из става 1. овог члана, предузимају се на начин да се у потпуности штити поверљивост идентитета оштећеног и других лица.

Начин заштите лица из става 1. овог члана ближе уређује министар.

Пријем пријава о учињеном кривичном делу или прекршају

Члан 55.

Овлашћено службено лице дужно је да прими пријаву о учињеном кривичном делу или прекршају.

Примљену пријаву овлашћено службено лице одмах доставља надлежном органу у складу са законом.

Заштита података о идентитету

Члан 56.

Полиција штити податке о идентитету лица чије би откривање изложило опасности његов физички и психички интегритет.

При подношењу писаног извештаја о садржају обавештења, овлашћено службено лице може ускратити податак о идентитету лица од којег је добило обавештење ако процени да би откривањем идентитета изложило лице озбиљној опасности по живот, здравље, физички и психички интегритет или би тиме угрозило слободу и имовину лица.

Подаци о идентитету лица које је дало обавештење представљају тајне податке и њима се поступа у складу са законом којим се уређује тајност података.

Заштита података о идентитету не односи се на извештаје које Полиција доставља надлежном јавном тужиоцу или суду у складу са законом којим се уређује кривични или прекршајни поступак.

Надзор и снимање на јавном месту

Члан 57.

У обављању полицијских послова, Полиција користи систем аудио и видео надзора на јавном месту, којим врши надзор, видео-акустичко снимање и фотографисање лица, објеката и догађаја, препознавање регистарских ознака возила и детектовање прекршаја.

Систем аудио и видео надзора може се користити за снимање и на другом месту где овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења ако је то прописано посебним законом или уз пристанак лица.

Полиција је дужна да постави обавештење о употреби система аудио и видео надзора када врши надзор и снимање на јавном месту, изузев у случају обављања полицијских послова из члана 36. став 4. тачка 9) овог закона.

Уколико не постави обавештење о употреби система аудио и видео надзора на јавном месту, Полиција је дужна да намеру употребе система аудио и видео надзора јавно саопшти.

Подаци прикупљени на начин из ст. 1. и 2. овог члана чувају се на систему аудио и видео надзора најмање 30 дана, а њихова даља обрада врши се у сврхе одређене законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Полиција може користити систем аудио и видео надзора органа јавне власти, организација и правних лица.

Начин коришћења и саопштавања намере коришћења система аудио и видео надзора прописује министар.

Јавно расписивање награде

Члан 58.

Полиција је овлашћена да јавно распише награду за дато обавештење у циљу:

- 1) откривања и хапшења лица које је учинило кривично дело са тежом последицом;
- 2) проналажења несталог лица;
- 3) разрешавања других случајева када су таква обавештења неопходна у обављању полицијских послова.

Расписивање награде може се објавити у средствима јавног информисања или на други погодан начин.

Лице које је дало обавештење којим Полиција већ располаже или ако се тим обавештењем није постигао циљ расписивања награде нема право на награду.

Полицијски службеници, други запослени и радно ангажовани у Министарству, као и чланови њихових породица немају право на награду.

Члановима породице полицијског службеника, другог запосленог и радно ангажованог, у смислу овог члана, сматра се супружник, ванбрачни партнер, сродник по крви у правој линији без обзира на степен сродства, у побочној линији до четвртог степена сродства, сродник по тазбини до четвртог степена сродства, штићеник, усвојеник, храњеник, друго лице са којим живи у заједничком домаћинству и лице са којим је у духовном сродству.

Начин јавног расписивања награде и начин остваривања права на награду прописује министар.

Увиђај

Члан 59.

Овлашћено службено лице врши увиђај у случајевима, на начин и у поступку прописаним законом.

О вршењу увиђаја саставља се записник, у складу са законом.

Криминалистичко форензичка регистрација и узимање узорака и криминалистичко форензичка вештачења и анализе

Члан 60.

У обављању полицијских послова Полиција је овлашћена да врши криминалистичко форензичку регистрацију, узимање узорака за форензичко-генетичку анализу, криминалистичко форензичка вештачења и анализе и друге доказне радње у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законима и прописима.

Ближи начин поступања у примени радњи из става 1. овог члана прописује министар.

Криминалистичко-тактичке радње

Члан 61.

Криминалистичко-тактичке радње су потера, преглед одређених објеката и простора, заседа, рација и блокада.

Криминалистичко-тактичке радње организују се и спроводе ради хапшења учинилаца кривичних дела и прекршаја, као и спречавања извршења кривичних дела и прекршаја.

Начин примене радњи из става 1. овог члана прописује министар.

Полицијско преговарање

Члан 62.

Када то разлози безбедности захтевају Полиција може применити полицијско преговарање, које обухвата примену посебних вештина, метода и техника комуникације у циљу решавања кризне ситуације на ненасилан начин.

Начин поступања Полиције из става 1. овог члана прописује министар.

3. Полицијска овлашћења

3.1. Заједничке одредбе

Члан 63.

Полицијско овлашћење је право и дужност овлашћеног службеног лица да у обављању полицијских послова поступа и примењује средства у складу са законом.

Полицијска овлашћења су:

- 1) упозорење;
 - 2) наређење;
 - 3) провера идентитета;
 - 4) утврђивање идентитета;
 - 5) идентификација предмета;
 - 6) позивање;
 - 7) прикупљање обавештења;
 - 8) привођење;
 - 9) довођење и спровођење;
 - 10) задржавање;
 - 11) привремено ограничење слободе кретања;
 - 12) заустављање и прегледање лица, предмета и превозних средстава;
 - 13) провера пловила;
 - 14) улазак и преглед објеката, простора, средстава и документације и контрадиверзиони преглед;
 - 15) привремено одузимање предмета;
 - 16) обезбеђење и преглед места догађаја;
 - 17) употреба туђег превозног средства и/или средства везе;
 - 18) утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци;
 - 19) полицијско опажање и опсервирање;
 - 20) полиграфско испитивање;
 - 21) вршење безбедносних провера;
 - 22) пријем нађених ствари;
 - 23) заустављање, односно уклањање беспилотних ваздухоплова;
 - 24) употреба средстава принуде;
 - 25) друга овлашћења прописана законом.
- Начин примене полицијских овлашћења из става 2. овог члана прописује министар.

Општа правила у примени полицијских овлашћења

Члан 64.

Овлашћено службено лице у примени полицијских овлашћења поштује зајемчена људска и мањинска права и слободе, поступа непристрасно и без дискриминације по било ком основу.

Према лицима са којима долази у контакт приликом примене полицијских овлашћења, овлашћено службено лице поступа професионално, обазриво и хумано, водећи рачуна да не нашкоди части и угледу лица и да им не повреди лично достојанство.

Овлашћено службено лице приликом примене полицијских овлашћења не сме да врши, изазива, подстиче или дозвољава мучење, нечовечно или понижавајуће поступање или кажњавање.

Лице према коме се примењује полицијско овлашћење има право да буде упознато са разлозима примене полицијског овлашћења и са својим правима, да укаже на околности које сматра битним с тим у вези, да буде упознато са идентитетом овлашћеног службеног лица које то овлашћење примењује и да тражи присуство лица које ужива његово поверење, ако то не угрожава извршење полицијског задатка и ако је то у датој ситуацији могуће.

Приликом примене полицијских овлашћења према лицима која не разумеју српски језик, овлашћено службено лице може користити и други језик који лице разуме или са лицем може разговарати помоћу преводиоца, односно тумача за знаковни језик.

Стандарди у примени полицијских овлашћења

Члан 65.

Приликом примене полицијских овлашћења овлашћено службено лице поступа у складу са законом и другим прописом и поштује стандарде постављене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, међународним конвенцијама против тортуре и других сурових, нељудских и понижавајућих казни и поступака, основним принципима УН о употреби силе и ватреног оружја од стране службених лица која спроводе закон, Европским кодексом полицијске етике и другим међународним актима који се односе на полицију и праксом међународних институција које надзиру њихово спровођење.

У сврху унапређења поступања и спровођења стандарда у примени полицијских овлашћења прописаних овим законом, као и контроле законитости и правилности примене полицијских овлашћења, овлашћена службена лица могу фото, аудио и видео документовати примену свих полицијских овлашћења, осим вршења безбедносних провера.

Фото, аудио и видео документовање примене полицијских овлашћења „Прикупљање обавештења“ и „Полиграфско испитивање“ врши се искључиво на основу сагласности лица.

Спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања

Члан 66.

У сврху унапређења поступања у примени полицијских овлашћења и спровођења стандарда у области превенције мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања у Министарству, министар образује комисију.

У раду комисије поред представника Министарства учествује и представник јавности кога предлаже министарство надлежно за људска и мањинска права.

Састав, организацију, задатке и начин рада комисије из става 2. овог члана утврђује министар.

Процена испуњености услова за примену полицијских овлашћења

Члан 67.

Полицијска овлашћења примењује овлашћено службено лице по сопственој иницијативи, по наређењу надређеног овлашћеног службеног лица, по налогу надлежног јавног тужиоца, суда или другог надлежног органа издатим у складу са посебним законом.

Пре примене полицијског овлашћења, овлашћено службено лице дужно је да процени да ли су испуњени законом прописани услови за примену овлашћења и одговорно је за ту процену.

Представљање пре примене полицијских овлашћења

Члан 68.

Овлашћено службено лице се пре почетка примене полицијског овлашћења представља показивањем службене легитимације са службеном значком, а овлашћено службено лице које полицијске послове обавља у униформи представља се само на захтев лица према коме примењује овлашћење.

Изузетно, овлашћено службено лице неће се представити на начин из става 1. овог члана, ако околности примене полицијског овлашћења у конкретном случају указују да би то могло угрозити извршење полицијског задатка.

У случају из става 2. овог члана, ако је то у конкретном случају могуће, овлашћено службено лице ће упозорити на своје својство речју: „Полиција”.

По престанку околности из става 2. овог члана овлашћено службено лице ће се представити на начин из става 1. овог члана.

Сразмерност и ефикасност

Члан 69.

Када је ради примене полицијских овлашћења неопходно ограничити људска и мањинска права и слободе, то ограничење мора бити сразмерно са сврхом ограничења.

Примена полицијских овлашћења не сме изазвати веће штетне последице од оних које би наступиле да полицијска овлашћења нису примењена.

Између више полицијских овлашћења примениће се оно којим се полицијски задатак може обавити са најмање штетних последица и за најкраће време.

Примена полицијских овлашћења према посебним категоријама лица

Члан 70.

Овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења према војним лицима и другим запосленима у органу државне управе надлежном за послове одбране и припадницима Безбедносно-информативне агенције, ако посебним прописом није другачије одређено.

О поступању из става 1. овог члана обавештава се одмах Војна полиција, односно Безбедносно-информативна агенција.

Примена полицијских овлашћења према лицима која уживају имунитет

Члан 71.

Овлашћено службено лице према лицу које ужива дипломатско-конзуларни имунитет или лицу које ужива имунитет народног посланика, може применити само полицијска овлашћења која су неопходна за проверу или утврђивање тог статуса, уколико се лице позове на имунитет.

Према лицу које ужива дипломатско-конзуларни имунитет овлашћено службено лице дужно је да поступа у складу са међународним уговорима.

Овлашћено службено лице може применити и друга полицијска овлашћења према лицу које ужива имунитет народног посланика, ако је то лице затечено у извршењу кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању дужем од пет година.

Овлашћено службено лице дужно је да без одлагања обавести непосредног руководиоца о поступању према лицу из става 1. овог члана.

О примени овлашћења према лицу из става 1. овог члана, обавештава се Народна скупштина и Влада, односно министарство надлежно за спољне послове.

Примена полицијских овлашћења према малолетним лицима

Члан 72.

Полицијска овлашћења према малолетном лицу примењују овлашћена службена лица, осим прикупљања обавештења у својству грађанина и саслушања у својству осумњиченог, која примењује полицајац за малолетнике или друго овлашћено службено лице која је завршило обуку у области права детета и малолетничког кривичног права.

Полицајац за малолетнике је овлашћено службено лице криминалистичке полиције које обавља послове превенције и сузбијања малолетничког криминала и које је завршило обуку у области права детета и малолетничког кривичног права.

Приликом примене полицијских овлашћења овлашћено службено лице дужно је да води рачуна о достојанству личности малолетног лица, психичким, емоционалним и другим личним својствима и заштити његове приватности.

Начин примене полицијских овлашћења према малолетним лицима прописује министар, уз сагласност министра надлежног за послове правосуђа.

Примена полицијских овлашћења према рањивим категоријама лица

Члан 73.

Овлашћено службено лице приликом примене полицијских овлашћења према очигледно болесним, старим и изнемоглим лицима, особама са инвалидитетом, трудницама, породиљама и жртвама кривичног дела поступа са посебном пажњом, водећи рачуна о њиховом психофизичком стању и посебним потребама.

Особама са инвалидитетом ће се приликом поступања обезбедити одговарајућа подршка, узимајући у обзир њихово здравствено стање.

Пружање медицинске помоћи

Члан 74.

Овлашћено службено лице ће на захтев лица према коме је полицијско овлашћење примењено, том лицу омогућити пружање медицинске помоћи од стране здравствене установе.

Медицинска помоћ из става 1. овог члана омогућиће се и без захтева, ако лице према коме је полицијско овлашћење примењено има видљиве телесне повреде или његово здравствено стање захтева пружање медицинске помоћи.

Трошкове пружања медицинске помоћи из ст. 1. и 2. овог члана сноси Министарство, уколико пружање медицинске помоћи није обухваћено обавезним, односно добровољним здравственим осигурањем.

3.2. Услови и начин примене полицијских овлашћења

Упозорење

Члан 75.

Овлашћено службено лице упозориће лице које својим понашањем, чињењем или пропуштањем одређене радње може да доведе у опасност своју безбедност или безбедност другог, безбедност имовине или објеката који се обезбеђују, или кад се основано очекује да би то лице могло да учини или да изазове друго лице да учини кривично дело или прекршај.

Овлашћено службено лице упозориће лице и на околности које угрожавају његову безбедност, живот или имовину, као и на постојање опште опасности.

Наређење

Члан 76.

Наређење се може применити само у односу на понашања, односно делатности, чињења и нечињења од којих непосредно зависи успешно извршавање полицијског задатка.

Наређење се примењује ради:

- 1) отклањања опасности по живот и личну безбедност људи;
- 2) отклањања опасности по имовину;
- 3) спречавања вршења кривичних дела и прекршаја, хапшења њихових учинилаца и проналажења и обезбеђења трагова и предмета који могу послужити као доказ;
- 4) одржавања јавног реда и мира или успостављања нарушеног јавног реда и мира;
- 5) безбедности саобраћаја на путевима;
- 6) запречавања приступа или задржавања на простору или објекту где то није дозвољено;
- 7) спречавања и отклањања последица у случају опште опасности проузроковане елементарним непогодама, епидемијама или другим облицима угрожавања опште безбедности;
- 8) спречавања угрожавања безбедности људи и имовине у другим случајевима утврђеним законом.

Провера идентитета

Члан 77.

Провера идентитета примениће се према лицу:

- 1) које треба ухапсити, привести, довести, спровести, задржати или упутити надлежном органу;
- 2) од којег прети опасност која захтева полицијско поступање;
- 3) над којим се обавља преглед или претресање или се предузимају друге законом прописане мере и радње;
- 4) које се затекне на месту извршења кривичног дела или прекршаја;

- 5) које се затекне у туђем стану, објекту и другим просторијама или у превозном средству које се прегледа и претреса;
- 6) које се затекне на простору или у објекту у којем је привремено ограничена слобода кретања;
- 7) које неовлашћено снима, фотографише или прикупља податке о лицу, објекту или простору које се безбедносно штити и обезбеђује, као и о лицу коме се пружа заштита у својству учесника у кривичном поступку и њему блиским лицима;
- 8) које пријављује извршење кривичног дела или прекршаја или учиниоце тих дела, односно пружа обавештења од интереса за рад Полиције;
- 9) које својим понашањем изазива сумњу да је учинилац кривичног дела или прекршаја или да их намерава учинити или по свом физичком изгледу одговара опису лица за којим се трага;
- 10) које се налази на месту, објекту, простору на којем је из безбедносних разлога неопходно проверити идентитет лица;
- 11) којем треба уручити позив или друго писмено;
- 12) за које постоји захтев службених лица органа државне управе;
- 13) за које постоји оправдан захтев правног или физичког лица.

Оправданим захтевом правног лица сматра се захтев у којем је правно лице учинило вероватним да му је провера идентитета неопходна за вођење судског поступка.

Оправданим захтевом физичког лица сматра се захтев у коме је физичко лице учинило вероватним да му је повређено неко право.

Овлашћено службено лице дужно је да упозна лице са разлозима провере његовог идентитета.

Изузетно од става 4. овог члана, овлашћено службено лице неће упознати лице са разлозима провере његовог идентитета ако прикупља обавештења о кривичном делу које се гони по службеној дужности и ако би то могло угрозити постизање циља провере.

Провера идентитета може се извршити и без знања лица, ако постоје основи сумње да је то лице учинилац кривичног дела које се гони по службеној дужности.

Утврђивање идентитета

Члан 78.

Овлашћено службено лице утврдиће идентитет лица које код себе нема прописану исправу, никада није поседовало идентификациону исправу или се сумња у веродостојност такве исправе, ако се на други начин не може проверити његов идентитет или на основу посебног захтева надлежног органа.

Утврђивање идентитета врши се и у случају проналаска непознатог леша.

Ради утврђивања идентитета лица, Полиција може објавити фотографију, фоторобот, цртеж, снимак, опис тог лица, као и фотографију непознатог леша.

Идентификација предмета

Члан 79.

Овлашћено службено лице извршиће идентификацију предмета кад постоје основи сумње да је тај предмет прибављен или настао извршењем кривичног дела или прекршаја или је њиме извршено кривично дело или прекршај или је предмет у вези са извршењем кривичног дела или прекршаја.

Ради идентификације предмета, полиција може објавити фотографију, цртеж, снимак или опис тог предмета.

Позивање

Услови, начин и време позивања

Члан 80.

Овлашћено службено лице може позивати лице у складу са одредбама посебног закона.

Поред случајева из става 1. овог члана, овлашћено службено лице може на разговор позвати лице за које постоји вероватноћа да располаже информацијама потребним за обављање полицијских послова и задатака.

Лица се позивају писаним позивом који садржи назив, место и адресу организационе јединице Министарства, правни основ, својство у ком се позива, разлог позивања, место и време разговора, као и упозорење да лице може бити приведено уколико се не одазове позиву, у складу са законом.

О извршеном достављању позива саставља се потврда – доставница.

Позивање се врши у времену од 6 до 22 часа, а ван овог времена само по налогу надлежног органа када је то у интересу поступка или ако постоји опасност од одлагања.

Посебни случајеви позивања

Члан 81.

Овлашћено службено лице може позвати лице и усмено или одговарајућим телекомуникационим средством, при чему је дужно да саопшти све податке из члана 80. став 3. овог закона, а уз сагласност лица може и да превезе лице до службених просторија.

Лица се изузетно могу позивати и путем средстава јавног обавештавања када је то неопходно због опасности од одлагања, безбедности поступања или када се позив упућује већем или неодређеном броју лица.

Позивање малолетног лица врши се преко родитеља или другог законског заступника.

Прикупљање обавештења

Члан 82.

Овлашћено службено лице може прикупљати обавештења, податке и информације од лица у циљу спречавања, откривања и расветљавања кривичних дела, привредних престапа или прекршаја и откривања њихових учинилаца или у циљу обављања других полицијских послова, у складу са законом.

Овлашћено службено лице поучиће лице из става 1. овог члана да није дужно да пружи тражено обавештење, осим ако би тиме учинило кривично дело, на шта је овлашћено службено лице дужно да га упозори.

Приликом прикупљања обавештења од жртве кривичног дела, овлашћено службено лице поступа обазриво и са посебном пажњом.

Обавештења се не смеју прикупљати принудно.

О прикупљеним обавештењима овлашћено службено лице сачињава службену белешку, у складу са законом.

Привођење

Члан 83.

Привођењем се сматра свако довођење лица без налога из члана 84. овог закона, до просторија Министарства.

Овлашћено службено лице привешће лице:

- 1) чији идентитет треба утврдити;
- 2) за којим се трага;
- 3) које треба задржати у складу са законом;
- 4) које се није одазвало позиву у складу са посебним законом;
- 5) које је затечено у извршењу кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
- 6) које је затечено у вршењу прекршаја у случајевима прописаним законом;
- 7) код кога се пронађу предмети који се по закону могу привремено одузети;
- 8) у другим случајевима прописаним законом.

Привођењем се сматра и довођење лица до здравствене установе, ради утврђивања присуства алкохола или психоактивних супстанци или довођење лица са менталним сметњама које треба сместити у здравствену установу, у складу са законом.

Полицијски службеник дужан је да, пре привођења, на језику који разуме, упозна лице које приводи о разлозима привођења, праву на обавештавање породице или других лица, као и о праву на браниоца.

Довођење и спровођење

Члан 84.

Довођење и спровођење се примењује према лицу за које је издата писана наредба суда или налог другог надлежног органа (у даљем тексту: налог), у складу са законом.

Довођењем се сматра свако довођење лица на основу налога, до просторија Министарства или надлежног органа или до места одређеног налогом, на подручју полицијске управе где се довођење предузима.

Лице може бити доведено у времену од 6 до 22 часа, а ван овог времена се може довести кад је довођење неопходно ради обављања полицијских послова који не трпе одлагање или ако је то у интересу поступка.

Довођење може трајати најдуже осам часова.

Спровођењем се сматра довођење лица до просторија организационе јединице Министарства или другог надлежног органа или до места одређеног налогом, ван подручја полицијске управе са ког спровођење почиње.

Спровођење може трајати најдуже 24 часа.

По правилу, овлашћено службено лице лицу које треба довести односно спровести уручује налог из става 1. овог члана пре довођења односно спровођења.

Изузетно од става 7. овог члана, лицу за које се основано сумња да ће пружити отпор или пружи отпор, овлашћено службено лице ће уручити налог из става 1. овог члана чим се за то стекну услови.

Полицијски службеник дужан је да, пре довођења, односно спровођења, поступи на начин и у складу са чланом 83. став 4. овог закона.

Лица према којима се не примењују одредбе о довођењу и спровођењу

Члан 85.

Довођење и спровођење не примењује се према:

- 1) лицу чије је кретање знатно отежано због болести, повреде или изнемоглости;
- 2) трудници;
- 3) породиљи, односно мајци детета коме је потребна нега или посебна нега;
- 4) лицу за које се оправдано претпоставља да би му се довођењем или спровођењем битно погоршало здравље;
- 5) лицу које обавља послове који се не смеју прекидати све док се посао не заврши или док му се не обезбеди одговарајућа замена.

О чињеницама из става 1. овог члана обавештава се орган који је издао налог за довођење.

Задржавање

Члан 86.

Овлашћено службено лице ће задржати лице, у случајевима, на начин и у поступку прописаним законом.

Доношење решења о задржавању и поступање по жалби на донето решење врши се у складу са законом на основу којег је задржавање одређено.

Задржавање се прекида кад престану разлози због којих је одређено, односно одлуком надлежног суда.

Ако је задржано војно лице, односно припадник Безбедносно-информативне агенције о томе се без одлагања обавештава војна полиција, односно Безбедносно-информативна агенција.

Задржавањем лица у смислу овог члана не сматра се време потребно да се лице које су предали страни органи безбедности или други органи Републике Србије, доведе и преда органу надлежном за даље поступање.

О задржавању лица овлашћено службено лице сачињава записник.

Просторије за задржавање

Члан 87.

Лица се задржавају у службеним просторијама за задржавање у Министарству или у службеним просторијама за задржавање органа државне управе надлежног за послове правосуђа.

Изузетно од става 1. овог члана, лице се може задржати и у здравственој установи док трају разлози за задржавање у здравственој установи, као и у посебно припремљеном простору службеног возила за привођење лица или у другом погодном простору најдуже док је то неопходно за извршење полицијског задатка, уз сталан надзор овлашћеног службеног лица.

Ако се лице задржава у просторијама органа државне управе надлежног за послове правосуђа, оно мора бити физички одвојено од притворених лица и лица која су на издржавању казне затвора.

Службене просторије за задржавање у Министарству морају да испуњавају међународне стандарде, нарочито у погледу хигијенско-техничких услова, свежег ваздуха, адекватне температуре просторије, минималне површине, осветљења и проветравања.

Начин поступања овлашћених службених лица према задржаним лицима, садржај записника о задржавању лица, као и ближе услове које треба да испуњавају службене просторије за задржавање у Министарству, ближе прописује министар.

Права задржаног лица

Члан 88.

Задржано лице има право на неповредивост личног достојанства, психичког и физичког интегритета и мора бити обавештено на језику који разуме да је задржано, о разлозима задржавања и поучено о својим правима, у складу са законом.

Уколико је задржано лице странац, на његов захтев, о задржавању се обавештава дипломатско-конзуларно представништво државе чији је држављанин преко министарства надлежног за спољне послове.

Ако је задржаном лицу потребна хитна медицинска помоћ, овлашћено службено лице пружиће прву помоћ у складу са својим знањима, способностима и могућностима и одмах ће обавестити службу хитне медицинске помоћи.

Задржаном лицу се за време трајања задржавања обезбеђује храна, вода за пиће и приступ санитарним чворовима.

Задржано лице има право на непрекидан осмочасовни одмор у периоду од 24 часа.

Овлашћено службено лице мора да одложи сва даља поступања према задржаном лицу до доласка браниоца, и то најдуже за два часа од како је лицу пружена могућност да обавести браниоца, осим у случају када је посебним законом другачије прописано.

Привремено ограничење слободe кретања

Члан 89.

Овлашћено службено лице може привремено ограничити слободу кретања на одређеном простору или у објекту ради:

- 1) спречавања извршења кривичних дела или прекршаја;
- 2) проналажења и хапшења учинилаца кривичних дела и проналажења и привођења учинилаца прекршаја;
- 3) проналажења и хапшења лица за којима се трага;
- 4) проналажења трагова и предмета који могу послужити као доказ у кривичном или прекршајном поступку.

О привременом ограничењу слободe кретања одлучује директор полиције или начелник полицијске управе, односно овлашћено службено лице које они за то овласте.

Привремено ограничење слободe кретања траје најдуже до остварења циља ради којег је овлашћење примењено, а најдуже осам часова.

За привремено ограничење слободe кретања дуже од осам часова потребно је одобрење надлежног суда.

У случају привременог ограничења слободe кретања, овлашћено службено лице обавештава лице о разлозима за привремено ограничење слободe кретања, а у случајевима одређеним законом и о другим правима.

Посебни случајеви привременог ограничења слободe кретања

Члан 90.

Овлашћено службено лице може да привремено ограничи слободу кретања лица на одређеном простору или у објекту, или да лица удаљи са простора или из објекта, у случајевима непосредног и озбиљног угрожавања безбедности изазваног елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама или епидемијама и у другим случајевима неопходним за заштиту права на безбедност лица и њихове имовине док такво угрожавање траје.

Заустављање и преглед лица, предмета и превозних средстава

Члан 91.

Овлашћено службено лице овлашћено је да заустави и изврши преглед лица, предмета и превозних средства:

- 1) када предузима мере трагања за лицима и предметима;
- 2) када предузима друге мере и радње у складу са законом којим се уређује кривични или прекршајни поступак;
- 3) ради спречавања вршења кривичних дела или прекршаја или проналаска предмета или средстава намењених за извршење кривичних дела или прекршаја;
- 4) када је то потребно ради заштите опште безбедности.

Преглед лица мора вршити овлашћено службено лице истог пола, изузев када је неопходан хитан преглед ради одузимања оружја или предмета подобних за напад или самоповређивање.

Приликом прегледа овлашћена службена лица овлашћена су да користе техничка средства и службеног пса.

Провера пловила

Члан 92.

У обављању полицијских послова на унутрашњим водама овлашћено службено лице може, у складу са законом, да:

- 1) провери заставу пловила;
- 2) прегледа исправе пловила и исправе лица на пловилу;
- 3) прегледа пловило;
- 4) гони, заустави, задржи и спроведе пловило надлежном органу.

Улазак и преглед објеката, простора, средстава и документације и контрадиверзиони преглед

Услови за вршење прегледа

Члан 93.

Овлашћено службено лице овлашћено је да уђе и изврши преглед објеката, простора, средстава и документације ради:

- 1) спречавања извршења кривичног дела;
- 2) откривања и расветљавања кривичних дела и обезбеђивања доказа;
- 3) хапшења учиниоца кривичног дела;
- 4) поступања у случају сумње о постојању експлозивне направе, средства или друге опасности за људе или имовину.

Приликом прегледа овлашћена службена лица овлашћена су да користе техничка средства и службене псе.

Контрадиверзиони преглед

Члан 94.

Овлашћено службено лице може извршити контрадиверзиони преглед лица, објеката, простора, возила, пловила, ваздухоплова, средстава, направа и других предмета ради заштите безбедности људи и имовине.

Уколико постоје индиције да би у објектима, простору или средствима, односно на другим местима могло доћи до угрожавања безбедности људи и имовине сумњивим направама или предметима, као и кад до тог угрожавања дође, овлашћено службено лице може објекте, простор, средство, односно место, да испразни, спречи приступ до њих и да их прегледа.

Приликом контрадиверзионог прегледа овлашћена службена лица овлашћена су да користе техничка средства и службене псе.

Овлашћено службено лице може, у вези са контрадиверзионим прегледом, да од надлежног органа захтева да изврши надзор и предузме мере из своје надлежности.

Привремено одузимање предмета

Члан 95.

Овлашћено службено лице привремено ће одузети предмет:

- 1) којим је извршено кривично дело или прекршај, у складу са законом;
- 2) ако околности случаја указују да је одређени предмет био намењен или употребљен за извршење кривичног дела или прекршаја, или је настао извршењем кривичног дела или прекршаја;
- 3) ако је одузимање предмета неопходно за заштиту безбедности;
- 4) оружје и муницију од могућег учиниоца, жртве и чланова њиховог породичног домаћинства, у случају насиља у породици;
- 5) оружје, муницију и друге предмете погодне за угрожавање безбедности од извршног дужника и лица која са извршним дужником живе у породичном домаћинству;
- 6) који лице коме је ограничена слобода кретања има код себе и може да га употреби за самоповређивање, напад или бекство;
- 7) у другим случајевима прописаним законом.

О привременом одузимању предмета овлашћено службено лице дужно је да изда потврду.

Подаци о привремено одузетим предметима воде се у посебној евиденцији, у складу са законом.

Члановима породичног домаћинства, у смислу овог члана, сматрају се крвни, адоптивни и тазбински сродници и друга лица, са којим могући учинилац односно жртва живи.

Чување и враћање привремено одузетих предмета

Члан 96.

Привремено одузети предмети се до предаје надлежном органу чувају обезбеђени у службеним просторијама Министарства.

Кад због својства привремено одузетих предмета чување у просторијама Министарства није могуће или је повезано са значајним тешкоћама или трошковима, привремено одузети предмети могу се поверити на чување другом правном лицу, до доношења одлуке надлежног органа.

У случају из става 2. овог члана, трошкове чувања сноси лице од кога су предмети привремено одузети.

Привремено одузети предмети вратитиће се лицу од којег су одузети када престану разлози због којих су предмети привремено одузети, ако законом или одлуком надлежног органа није друкчије одређено.

Лице из става 4. овог члана позива се да предмете преузме у року који не може бити краћи од месец дана.

Привремено одузета неексплодирана убојна средства, минско експлозивна средства, импровизоване експлозивне направе, као и други предмети опасни или штетни по живот и здравље људи и животну средину, након криминалистичко форензичке обраде и вештачења, уз помоћ надлежних органа уништавају се у складу са законом.

Пре уништавања предмета из става 6. овог члана, прибавља се сагласност надлежног јавног тужиоца или другог надлежног органа, а након уништавања сачињава се записник.

Привремено одузети новац депонује се на рачун Народне банке Србије, у року од два радна дана од дана одузимања, осим ако законом или одлуком надлежног органа није друкчије одређено.

Враћање привремено одузетог новца врши се у складу са ст. 4. и 5. овог члана.

Продаја привремено одузетих предмета

Члан 97.

Министарство може да прода привремено одузете предмете ако за даље поступање није надлежан суд или други надлежни орган кад:

- 1) предметима прети опасност од пропадања или значајан губитак вредности;
- 2) је чување и одржавање предмета повезано са несразмерно високим трошковима или тешкоћама.

Привремено одузети предмет може бити продат кад га позвано лице не преузме у одређеном року, а лицу је било саопштено да ће предмет бити продат уколико га не преузме.

Привремено одузети предмет продаје се на јавној лицитацији.

Уколико је привремено одузети предмет, предмет од значаја за културно наслеђе о коме се пре јавне лицитације обавештава надлежна установа за заштиту културних добара.

Кад привремено одузети предмет није могао бити продат на одржаној јавној лицитацији или је очигледно да ће трошкови лицитације бити несразмерни са износом

добијеним продајом или постоји опасност од пропадања предмета, привремено одузети предмет ће се продати непосредном погодбом.

Уколико се предмет не прода у року од једне године, привремено одузети предмет може да се користи или уништи, у складу са законом.

Средства остварена продајом привремено одузетог предмета приход су буџета Републике Србије.

Начин чувања, продаје и уништења и друга питања од значаја у вези са привремено одузетим предметима прописује министар.

Обезбеђење и преглед места догађаја

Члан 98.

Кад овлашћено службено лице сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредним опажањем утврдити или разјаснити чињенице, дужно је да обезбеди место догађаја, до доласка надлежног јавног тужиоца или овлашћеног службеног лица, у складу са законом.

По доласку на место догађаја овлашћено службено лице дужно је да предузме мере и радње ради отклањања опасности по живот и здравље људи или имовину и пружања помоћи повређеним лицима, као и да прегледа место догађаја ради предузимања свих потребних мера да се очува неизмењено место догађаја, а нарочито трагови и предмети који могу послужити као докази.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на овлашћено службено лице које се затекло на месту догађаја.

Овлашћено службено лице овлашћено је до окончања прегледа да задржи лице затечено на месту догађаја ако би могло дати податке важне за поступак и ако је вероватно да се његово испитивање касније не би могло извршити или би било скопчано са знатним одуговлачењем или другим тешкоћама – до доласка надлежног јавног тужиоца, а најдуже шест часова, као и ради пружања помоћи на месту догађаја.

Ради заштите жртава кривичног дела, оштећених због прекршаја или другог догађаја и у циљу заштите интереса поступка, овлашћено службено лице овлашћено је да забрани фотографисање или снимање места догађаја.

Употреба туђег превозног средства или средства везе

Члан 99.

Ради непосредног хапшења учиниоца кривичног дела или ради превозења до најближе здравствене установе жртве кривичног дела, саобраћајне незгоде или учесника другог догађаја, када је неопходно пружити хитну медицинску помоћ, овлашћено службено лице може да употреби превозно средство или средство везе другог органа, правног или физичког лица ако на други начин не може да изврши превоз или успостави везу.

Власник превозног средства или средства везе има право на накнаду стварних трошкова и штете проузроковане употребом тих средстава, у складу са законом.

Утврђивање присуства алкохола или психоактивних супстанци

Члан 100.

Овлашћено службено лице може да утврђује присуство алкохола или психоактивних супстанци у организму лица коришћењем одговарајућих уређаја, ако постоји сумња да је лице учинилац кривичног дела, прекршаја или учесник неког догађаја.

Ако након спроведеног испитивања из става 1. овог члана, лице оспорава добијене резултате, може захтевати да се изврши анализа крви, крви и урина или других телесних материја, у здравственој установи, о сопственом трошку.

Захтев из става 2. овог члана подноси се усмено на лицу места и уноси у записник или други писани акт у коме су наведени резултати испитивања.

Уколико се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање прописано у ставу 1. овог члана, овлашћено службено лице може лице да приведе ради стручног прегледа у здравствену установу ради утврђивања присуства алкохола или психоактивних супстанци.

На стручном прегледу може се одредити анализа крви, крви и урина или других телесних материја ради утврђивања присуства алкохола или психоактивних супстанци, на захтев стручног лица односно овлашћеног службеног лица.

Лице из ст. 1. и 4. овог члана дужно је да се подвргне утврђивању присуства алкохола или психоактивних супстанци у организму у складу са овим чланом.

Ако је испитивањима у случајевима из ст. 2. и 4. овог члана утврђено присуство алкохола или психоактивних супстанци трошкове утврђивања сноси лице из става 1. овог члана.

Подаци прикупљени у складу са ст. 1, 2. и 4. овог члана представљају посебну врсту података о личности и обрађују се у складу са законом.

Полицијско опажање и опсервирање

Члан 102.

Ради провере добијених обавештења и формирања предлога надлежним органима за које су овлашћени законом, овлашћено службено лице може, путем полицијског непосредног опажања, опсервирања, да прикупља обавештења и податке од користи за утврђивање да ли су се стекли основи сумње да је извршено кривично дело или прекршај.

Опсервирање се врши на јавним и другим за приступ доступним местима, без задирања у право на приватност било ког лица.

Добијена обавештења која се не могу користити у поступку и немају оперативни значај, уништавају се у року од годину дана.

Полиграфско испитивање

Члан 103.

Овлашћено службено лице може полиграфски испитати лице од којег прикупља обавештења, након што га упозна са радом уређаја и уз његову писану сагласност.

Малолетник се може полиграфски испитати уз његов пристанак и уз писану сагласност и присуство родитеља, старатеља или пунолетне особе од поверења, у складу са законом.

Ако су родитељ или старатељ могући учиниоци кривичног дела на штету малолетника, писану сагласност за полиграфско испитивање даје надлежни орган старатељства, чији представник присуствује полиграфском испитивању.

Овлашћено службено лице ће прекинути полиграфско испитивање ако лице од којег се прикупљају обавештења изјави да одустаје од дате сагласности, повуче пристанак или ако родитељ, старатељ или пунолетна особа од поверења, односно надлежни орган старатељства изјави да одустаје од сагласности.

Неће се полиграфски испитати лице:

- 1) које је под утицајем алкохола или психоактивних супстанци;
- 2) које има озбиљна срчана обољења или респираторне сметње;
- 3) у изразито стресном стању;
- 4) које је под дејством лекова за смирење;
- 5) које показује видљиве знаке душевне болести, привремене душевне поремећености или друге болести која онемогућава испитивање;
- 6) које осећа интензиван физички бол;
- 7) трудница и породилца;
- 8) које није навршило 14 година живота.

Вршење безбедносних провера

Вршење безбедносних провера и безбедносна сметња

Члан 104.

Безбедносна провера представља скуп мера и радњи које овлашћено службено лице предузима у циљу утврђивања постојања или непостојања безбедносне сметње, односно стварног и неприхватљивог безбедносног ризика.

Безбедносна сметња је законом прописана чињеница која онемогућава остваривање сврхе односно права због којег се безбедносна провера врши.

Стварни и неприхватљив безбедносни ризик је чињеница или околност на основу којих се усмерава полицијско поступање.

Безбедносна провера врши се са или без претходне писане сагласности лица које се проверава, у складу са законом.

Безбедносна провера уз сагласност

Члан 105.

Овлашћено службено лице, на захтев надлежне организационе јединице Министарства и уз претходну писану сагласност за вршење безбедносне провере дату од стране лица које се проверава, врши безбедносну проверу:

- 1) кандидата за пријем у радни однос у Министарство или за ангажовање ван радног односа у Министарству;
- 2) кандидата за пријем на основну полицијску обуку и основну обуку за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства;
- 3) кандидата за пријем на селекциону и основну обуку за специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције;
- 4) кандидата и родитеља односно другог законског заступника кандидата за упис у средњу школу основану за потребе унутрашњих послова и кандидата за пријем у радни однос или радно ангажовање у овој школи;
- 5) кандидата за упис и кандидата за пријем у радни однос или радно ангажовање на високошколској установи основаној за потребе унутрашњих послова;
- 6) кандидата за припадника помоћне полиције;
- 7) кандидата за закључење уговора о стипендирању са Министарством током студија на високошколској установи;
- 8) кандидата за обављање практичне наставе, практичне обуке или професионалне праксе у Министарству.

Ако лице из става 1. тачка 1) овог члана не ступи на рад у року од једне године од дана обављене безбедносне провере, надлежна организациона јединица која спроводи поступак заснивања радног односа, дужна је да захтева поновну безбедносну проверу.

У случају из става 1. овог члана безбедносна провера врши се и за крвне сроднике у правој линији првог степена, крвне сроднике у побочној линији до другог степена и чланове заједничког домаћинства кандидата.

*Други случајеви безбедносне провере
уз сагласност*

Члан 106.

Овлашћено службено лице на захтев органа јавне власти који је законом овлашћен да захтева безбедносну проверу или надлежне организационе јединице Министарства или у поступку међународне полицијске сарадње, уз претходну писану сагласност за вршење безбедносне провере дату од стране лица које се проверава, врши безбедносну проверу лица:

- 1) за пријем у радни однос у другим органима јавне власти;
- 2) у поступку издавања сертификата, односно дозволе за приступ тајним подацима;

3) у поступку прибављања дозволе за обављање послова детективске делатности или послова приватног обезбеђења;

4) у поступку у вези са набављањем и ношењем оружја, као и другим случајевима у складу са законом који уређује набављање, држање и ношење оружја;-

5) у поступку издавања овлашћења за бављење пословима у вези са експлозивним материјама;

6) у поступку издавања дозволе или привремене дозволе за кретање и задржавање лица на подручју граничног прелаза;

7) за запослење у органима страних држава;

8) у другим законом прописаним случајевима.

За вршење безбедносне провере из става 1. тач. 3) и 4) овог члана Министарство наплаћује таксу, у складу са посебним законом.

Безбедносне сметње чије постојање или непостојање се утврђује вршењем безбедносне провере из става 1. овог члана, уређују се посебним законом.

Безбедносна провера без сагласности

Члан 107.

Ако посебним законом није другачије уређено, овлашћено службено лице без претходно дате писане сагласности лица које се проверава, врши безбедносну проверу запосленог и радно ангажованог у Министарству:

1) у поступку распоређивања или трајног премештаја на руководеће радно место високог или стратешког нивоа руковођења;

2) у поступку распоређивања или трајног премештаја на појединачна радна места која су анализом ризика од корупције утврђена као високоризична радна места;-

3) у случајевима периодичног проверавања у складу са утврђеним критеријумима;

4) на образложени захтев руководиоца организационе јединице.

Критеријуме из става 1. тачке 3) овог члана утврђује министар.

Други случајеви безбедносне провере без сагласности

Члан 108.

Овлашћено службено лице без претходно дате писане сагласности лица које се проверава врши и безбедносну проверу лица:

1) којима се одобрава приступ одређеним објектима, односно местима која се безбедносно штите и обезбеђују;

2) која станују, раде или бораве по другом основу у непосредном окружењу лица и објеката који се безбедносно штите и обезбеђују, као и у непосредном окружењу лица којима се пружа заштита у својству учесника у кривичном поступку и њима блиских лица;

3) на које се односи извршење, у поступку пружања полицијске помоћи у извршењима;

4) полазника основне полицијске обуке и основне обуке за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства;

5) полазника селекционе и основне обуке за специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције;

6) ученика средње школе и студената високошколске установе основаних за потребе унутрашњих послова, са којима Министарство има закључен уговор;

7) запослених и радно ангажованих у средњој школи и високошколској установи основаних за потребе унутрашњих послова;

8) студента на високошколској установи са којим Министарство има закључен уговор о стипендирању;

9) припадника помоћне полиције;

10) која врше функцију, односно обављају послове и задатке у државним органима и посебним организационим јединицама државних органа у складу са законом којим се уређује организација и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције.

Безбедносном провером из става 1. тач. 1) – 3) овог члана, овлашћено службено лице утврђује постојање или непостојање стварног и неприхватљивог безбедносног ризика.

Безбедносна провера из става 1. тач. 6) и 7) врши се на образложени захтев средње школе или високошколске установе основаних за потребе унутрашњих послова.

Упитник о идентификационим подацима

Члан 109.

Када овлашћено службено лице врши безбедносну проверу уз сагласност, лице које се проверава попуњава и потписује Упитник о идентификационим подацима (у даљем тексту: упитник).

Попуњавањем и потписом упитника, сматра се да је лице које се проверава дало претходну писану сагласност за вршење безбедносне провере.

Уколико је лице које се проверава малолетно, упитник попуњава и потписује његов родитељ, старатељ или законски заступник.

Упитник садржи податке о личности прописане законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Уколико лице које се проверава одбије да попуни и потпише упитник, сматра се да је одустало од остваривања права или на праву заснованог интереса због којих се врши безбедносна провера.

Изглед обрасца упитника прописује министар.

Поступак безбедносне провере

Члан 110.

Безбедносна провера обухвата основну и потпуну безбедносну проверу.

Безбедносна провера врши се према месту пребивалишта, боравишта, запослења, школовања и другим местима на којима се лице које се проверава креће.

Основна безбедносна провера обухвата прикупљање и обраду података из регистара, евиденција, збирки и база података које се воде на основу закона.

Потпуна безбедносна провера обухвата, поред провере чињеница у оквиру основне безбедносне провере, и проверу других чињеница, околности и догађаја из живота лица које се проверава, а могу се прикупљати и подаци од других органа јавне власти, организација и лица и предузимати друге мере у складу законом и другим прописима.

Потпуна безбедносна провера неће се вршити за лица из члана 108. став 1. тачка 1) овог закона, као и за лица за која се основном безбедносном провером, утврди да:

1) постоје безбедносне сметње;

2) је у последњих 12 месеци спроведен поступак потпуне безбедносне провере, са оценом да не постоје безбедносне сметње,

3) поседује важећи сертификат за приступ тајним подацима степена тајности „ПОВЕРЉИВО”, „СТРОГО ПОВЕРЉИВО” и „ДРЖАВНА ТАЈНА”, издат у складу са законом којим се уређује тајност података или је окончан поступак безбедносне провере за један од наведених степена тајности у којем није утврђено постојање безбедносне сметње.

У случајевима из става 5. тач. 2) и 3) овог члана, сматра се да не постоје безбедносне сметње и та чињеница се констатује и уноси у извештај о безбедносној провери.

Изузетно од става 5. тач. 2) и 3) овог члана, у случају да постоје индиције да код лица постоје безбедносне сметње, извршиће се потпуна безбедносна провера.

За лица из члана 105. став 1. тачка 8) и члана 106. став 1. тачка 7) овог закона потпуна безбедносна провера вршиће се само у случају да постоје индиције да код лица постоје безбедносне сметње.

Рок за извршење безбедносне провере

Члан 111.

Ако посебним законом није другачије уређено, овлашћено службено лице дужно је да изврши безбедносну проверу најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева за вршење безбедносне провере.

Ако за то постоје оправдани разлози, рок из става 1. овог члана може се продужити најдуже за још 30 дана.

Извештај о безбедносној провери и Оцена о постојању или непостојању безбедносне сметње

Члан 112.

О извршеној безбедносној провери овлашћено службено лице сачињава извештај о безбедносној провери.

Подаци прикупљени у поступку безбедносне провере, као и извештај о безбедносној провери представљају тајне податке и са њима се поступа у складу са посебним законом.

На основу извештаја о безбедносној провери, оцену о постојању или непостојању безбедносне сметње, уз образложење, даје руководилац организационе јединице која је вршила безбедносну проверу.

Оцена са образложењем доставља се подносиоцу захтева за вршење безбедносне провере, а лицу на које се односи, на његов захтев.

Безбедносна сметња

Члан 113.

За безбедносне провере из чл. 105. и 108. став 1. тач. 4) - 9) овог закона, безбедносна сметња постоји ако је:

- 1) против лица покренут кривични поступак за кривична дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
- 2) лице осуђивано због кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
- 3) лице осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 4) за лице донето решење о одбацивању кривичне пријаве у поступку одлагања кривичног гоњења за кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности;
- 5) лицу изречена васпитна мера или казна малолетничког затвора или је примењен васпитни налог;
- 6) лице правноснажно кажњено за прекршаје са елементима насиља или за прекршаје у области прописа којима се уређује набављање, држање и ношење оружја и муниције;

7) лице престао радни однос у органу јавне власти по основу правноснажне одлуке надлежног органа због тешке повреде службене дужности, односно теже повреде радне дужности;

8) лице које се проверава дало неистините податке у упитнику;

9) лице члан, учествује у активностима или на други начин подржава тајне организације или организације чије су активности или циљеви забрањени,

10) лице недостојно за рад у Министарству.

Сматраће се да лице није достојно за рад у Министарству ако његов ранији живот, његове навике, склоности, моралне особине и понашање у складу са тим особинама или друге околности и догађаји указују да ће представљати опасност за себе, друге или јавну безбедност, да ће противзаконито или непрофесионално обављати унутрашње послове или нарушити углед Министарства.

Безбедносне сметње из става 1. овог члана, сходно се примењују и на запосленог и радно ангажованог у средњој школи и високошколској установи основаним за потребе унутрашњих послова, ученика средње школе основане за потребе унутрашњих послова, студента високошколске установе основане за потребе унутрашњих послова и полазника основне полицијске обуке и основне обуке за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства.

Безбедносна сметња за запослене и радно ангажоване у Министарству

Члан 114.

За безбедносне провере из члана 107. овог закона, безбедносна сметња постоји ако је:

1) запослени или радно ангажовани дао неистините податке који су од суштинског значаја за испуњавање услова за заснивање радног односа из члана 195. овог закона;

2) запослени или радно ангажовани правноснажном пресудом осуђен на казну затвора од најмање шест месеци;

3) запослени или радно ангажовани правноснажном пресудом осуђен на казну затвора испод шест месеци за кривична дела за која се гођење предузима по службеној дужности;

4) код запосленог или радно ангажованог утврђено постојање безбедносних сметњи из члана 113. став 1. тач. 1), 2), 6), 9) и 10) овог закона.

Када се у поступку вршења безбедносне провере из члана 107. овог закона, утврди постојање безбедносне сметње из става 1. тач. 1) - 3) овог члана, запосленом престаје радни однос у складу са чланом 272. овог закона.

Када се у поступку вршења безбедносне провере из члана 107. став 1. тач. 1) и 2) овог закона утврди постојање безбедносне сметње из става 1. тачка 4) овог члана, запослени се неће распоредити или трајно преместити на руководеће радно место високог или стратешког нивоа руковођења или на појединачно радно место које је анализом ризика од корупције утврђено као високоризично радно место.

Постојање безбедносне сметње из става 1. тачка 4) овог члана, представља основ за покретање дисциплинског поступка уколико безбедносна сметња садржи елементе лаке или тешке повреде службене дужности и уколико су испуњени услови за покретање и вођење дисциплинског поступка у складу са законом.

Пријем нађених ствари

Члан 115.

Овлашћено службено лице дужно је да о нађеној ствари која може угрозити безбедност грађана, опасној ствари или новцу и драгоценостима (у даљем тексту: ствар) сачини извештај, а уколико је примио ствар од налазача, налазачу изда потврду о пријему ствари.

Полиција предузима мере за чување нађених ствари и проналажење лица које је ствар изгубило.

Ако је лице које је ствар изгубило познато или се накнадно идентификује, ствар ће се вратити том лицу.

Начин чувања, коришћења, враћања, продаје или уништења нађених ствари прописује министар.

Заустављање, односно уклањање беспилотних ваздухоплова

Члан 116.

Овлашћено службено лице приликом обављања полицијских послова може употребом одговарајућих средстава зауставити, односно уклонити беспилотни ваздухоплов који се појави у непосредној близини лица, простора или објеката који се безбедносно штите и обезбеђују или ради заштите безбедности људи и имовине или спречавања извршења кривичних дела и прекршаја.

Одговарајућим средствима из става 1. овог члана сматрају се електронска средства, оружје и друга за то намењена средства.

О употреби средстава из става 2. овог члана одлучује руководилац организационе јединице Дирекције полиције или овлашћено службено лице које он овласти.

Одређивање боравака странца под надзором Полиције

Члан 117.

Странцу се, под условима и на начин прописан законом којим се уређују услови за улазак, кретање и боравак странаца, може одредити боравак под надзором Полиције у објекту одређеном за те намене, за време које је неопходно за његово удаљење из земље.

Употреба средстава принуде

Члан 118.

Средства принуде могу бити употребљена ради заштите живота људи, савладавања отпора, спречавања бекства лица или одбијања напада, ако се давањем упозорења или издавањем наређења или на други начин не може извршити полицијски задатак.

Отпором из става 1. овог члана сматра се свако супротстављање законитој примени полицијских овлашћења, мера и радњи које се може вршити оглушивањем о наређење или заузимањем клечећег, седећег, лежећег или сличног положаја (пасивни отпор) или заклањањем или држањем за лице или предмет, отимањем, стављањем у изглед да ће се лице напасти или предузимањем сличне радње (активни отпор).

Нападом из става 1. овог члана сматра се свака радња предузета са циљем да се нападнути повреди или лиши живота, да се насилно уђе у објекат или простор који се безбедносно штити и обезбеђује или да се овлашћено службено лице омете или спречи у извршењу полицијског задатка.

Према лицима млађим од 14 година, очигледно болесним и изнемоглим лицима, особама са инвалидитетом и женама са видљивом трудноћом или које упозоре да су трудне средства принуде могу се употребити само ако неко од тих лица ватреним оружјем, опасним оруђем или другим опасним предметом угрожава свој или туђи живот.

Правила о употреби средстава принуде

Члан 119.

Овлашћено службено лице употребљава средства принуде суздржано, поступно од најблажег ка најтежем, уз минимум неопходне силе, сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија.

Овлашћено службено лице ће пре употребе средства принуде на то упозорити лице према коме средство намерава да употреби, ако је то у датој ситуацији могуће и не доводи у питање извршење полицијског задатка.

Приликом употребе средстава принуде, овлашћено службено лице дужно је да чува људске животе, проузрокује што мање повреда и материјалне штете, као и да обезбеди да се помоћ повређеном или угроженом лицу што пре пружи и да о томе буде обавештено лице по његовом избору.

Овлашћено службено лице се приликом употребе техничких средстава принуде мора придржавати упутстава произвођача.

Са употребом средстава принуде, овлашћено службено лице престаје чим се постигне циљ употребе, односно чим престану разлози за употребу.

Овлашћено службено лице похађа обуку о употреби средстава принуде коју организује Министарство.

Врсте средстава принуде

Члан 120.

Средства принуде су:

- 1) физичка снага;
- 2) средства за везивање;
- 3) распршивач са надражујућим средством;
- 4) службена палица;
- 5) електромагнетна средства;
- 6) средства за улазак у туђи стан, друге просторије и превозна средства;
- 7) специјална возила;
- 8) службени пси;
- 9) службени коњи;
- 10) средства за запречавање;
- 11) средства за принудно заустављање возила или пловила;
- 12) уређаји за избацивање млазева воде;
- 13) хемијска средства;
- 14) средства за привремено онеспособљавање;
- 15) посебне врсте оружја и експлозивних средстава;
- 16) ватрено оружје.

Физичка снага

Члан 121.

Физичка снага може се употребити ради одбијања напада, савладавања отпора, спречавања бекства или спречавања самоповређивања лица.

Употребом физичке снаге, у смислу овог закона, сматра се употреба техника борилачких вештина (захвати, ударци, бацања) или њима сличних поступака на телу другог лица када су за то испуњени законом прописани услови.

Физичка снага употребљава се у складу са правилима вештина самоодбране уз наношење најмање штетних последица, а са употребом се престаје чим се постигне циљ употребе.

Средства за везивање

Члан 122.

Средства за везивање могу се употребити ради спречавања, односно одбијања напада, савладавања отпора, спречавања бекства или спречавања самоповређивања лица.

Средствима за везивање сматрају се службене лисице, пластичне затеге и друга за то погодна средства.

Друга погодна средства за везивање могу се користити када је ради извршења полицијског задатка потребно везати више лица или када овлашћено службено лице нема другу могућност, ако су ова погодна средства упоредива и одговарајућа у смислу очекиваних последица њихове употребе.

Употребом средстава за везивање из става 2. овог члана, у смислу овог закона, сматра се везивање руку иза леђа или испред тела.

Када употребом средстава за везивање из става 2. овог члана није постигнута сврха везивања могу се везати и ноге.

При употреби средстава за везивање овлашћено службено лице води рачуна да везаном лицу не наноси непотребну физичку бол или повреде.

Распршивач са надражујућим средством

Члан 123.

Овлашћено службено лице може да употреби распршивач са надражујућим средством ради одбијања напада или савладавања отпора лица.

Употребом распршивача са надражујућим средством, у смислу овог закона, сматра се употреба спреј доза пуњених сузавцем или хемијском материјом блажег дејства од сузавца са неподношљивим мирисом, који служи за привремено онеспособљавање лица и након употребе не оставља трајне последице по здравље људи.

Службена палица

Члан 124.

Ако је употреба физичке снаге неуспешна или се не може постићи законити циљ, овлашћено службено лице може употребити службену палицу ради одбијања напада или савладавања отпора лица.

Употребом службене палице, у смислу овог закона, сматра се задавање удараца или примена захвата на телу лица.

Ударци службеном палицом не смеју се задати у пределу главе, врата, кичменог стуба, грудног коша, трбушног зида, гениталија и зглобова, осим ако су такви ударци неопходно потребни ради заштите живота и тела.

Поред ограничења из става 3. овог члана, овлашћено службено лице, по правилу, службену палицу неће употребити према лицу које пружа пасивни отпор, изузев ако се такав отпор не може савладати употребом блажег средства принуде или на други начин.

Електромагнетна средства

Члан 125.

Овлашћено службено лице може употребити електромагнетна средства ради одбијања напада оружјем или другим опасним предметима од себе или другог лица, одбијања напада групе лица, савладавања активног отпора лица или спречавања самоповређивања ако постоји непосредна опасност од тежих последица по лице.

Употребом електромагнетних средстава, у смислу овог закона, сматра се употреба средстава и уређаја који емитују електромагнетни импулс краткотрајног дејства.

Према лицима млађим од 14 година, старијим лицима, повређеним лицима, лицима која обилно крваре, лицима са менталним сметњама, очигледно болесним и изнемоглим лицима, особама са инвалидитетом и женама са видљивом трудноћом или које упозоре да су трудне, електромагнетна средства могу се употребити само ако су испуњени услови за употребу ватреног оружја, са нарочитом пажњом и за најкраће могуће време.

Употреба електромагнетних средстава није дозвољена према лицима која обављају радњу чијим би наглим прекидањем била изазвана опасност по живот и тело тог или другог лица.

Ако је након употребе електромагнетних средстава лицу потребна помоћ лекара или лице такву помоћ захтева, мора се обезбедити да лице буде прегледано од стране лекара, чим то околности дозволе.

Средства за улазак у туђи стан, друге просторије и превозна средства

Члан 126.

Када су испуњени законом утврђени услови за улазак у туђи стан и друге просторије, односно за преглед или претресање превозног средства, овлашћено службено лице може употребити средства за улазак у туђи стан, друге просторије и превозна средства у циљу:

1) хапшења лица за које постоји основи сумње да је учинило кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, ако се основано очекује оружани отпор или друга врста насиља или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за поступак, или је њихов држалац, односно корисник недоступан;

2) отклањања непосредне и озбиљне опасности за људе или имовину.

Средствима за улазак у туђи стан, друге просторије и превозна средства, у смислу овог закона, сматрају се механичка, хидраулична и експлозивна средства.

Одлуку о употреби средстава из става 2. овог члана доноси руководилац организационе јединице Дирекције полиције или овлашћено службено лице које он овласти.

Специјална возила

Члан 127.

Специјална возила могу се употребити ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, ради запречавања проласка возила и лица или уклањања препрека.

Специјалним возилима сматрају се возила са уграђеним уређајима за избацивање воде под притиском, оклопна возила са или без уграђене запречне ограде, возила за уклањање препрека и друга специјална возила.

Уређаји за употребу хемијских средстава и ватрено оружје, уграђени на специјална возила, употребљавају се у складу са условима прописаним овим законом за употребу хемијских средстава, односно ватреног оружја.

Службени пас

Члан 128.

Службени пас може да се употреби ако:

- 1) је то неопходно за успостављање нарушеног јавног реда и мира;
- 2) су испуњени услови за употребу физичке снаге или службене палице;
- 3) су испуњени услови за употребу ватреног оружја.

Употребом службеног пса, у смислу овог закона, сматра се пуштање пса према лицу и забрањивање проласка лица службеним псом.

Службени пас може бити употребљен са заштитином корпом и без заштитне корпе или на повоцу и без повоца.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 2) овог члана службени пас може да се употреби само са заштитном корпом, са и без повоца, а у случају тачке 3) без заштитне корпе, са и без повоца.

Службени коњ

Члан 129.

Службени коњ може да се употреби ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, забрањивања проласка, раздвајања или потискивања лица.

Употребом службеног коња, у смислу овог закона, сматра се кретање службеним коњем, односно службеним коњима према лицима ради њиховог раздвајања или потискивања, односно стајање службеним коњима ради забрањивања проласка лица.

Средства за забрањивање

Члан 130.

Средства за забрањивање су средства која се употребљавају за спречавање проласка и усмеравања кретања возила, пловила и лица.

Средства из става 1. овог члана могу се употребити приликом одржавања јавног реда и мира и обезбеђивања јавних окупљања, за блокаду одређеног простора или објекта, односно за ограничење, забрану или усмеравање кретања лица на јавним местима, одређеним подручјима или правцима.

Средствима из става 1. овог члана сматрају се запречне ограде и друга погодна средства којима се пролазак возила, пловила и лица може запречити.

Средства за принудно заустављање возила или пловила

Члан 131.

Средства за принудно заустављање возила или пловила могу се употребити ради:

- 1) спречавања бекства лица које је затечено у вршењу кривичног дела за које се гони по службеној дужности;
- 2) спречавања бекства лица које је ухапшено или за које постоји налог за његово хапшење;
- 3) спречавања незаконитог преласка државне границе;
- 4) спречавања недозвољеног приступа до лица, возила, пловила, објекта или простора у ком се налази лице које се безбедносно штити и обезбеђује;
- 5) спречавања бекства учесника у саобраћају који је учинио тежи прекршај из области безбедности саобраћаја, односно тежи прекршај са елементима насиља или учествовао у саобраћајној незгоди, а није поступио по знаку овлашћеног службеног лица за заустављање возила или пловила.

Средствима из става 1. овог члана сматрају се уређаји за те намене, као и бодљикаве траке, службена возила и друга погодна средства којима се возило или пловило може принудно зауставити.

Уређаји за избацивање млазева воде

Члан 132.

Уређаји за избацивање млазева воде могу се употребити само под условима утврђеним за употребу средстава принуде према групи лица из члана 139. овог закона.

Уређај за избацивање воде може се користити тако да избацује концентрисани или распршен млаз воде.

Концентрисани млаз воде се према лицима може употребити на удаљености која неће угрозити њихов живот.

Вода коју избацују уређаји из става 1. овог члана, мора бити еколошки чиста, а изузетно може садржати дозвољене концентрације нешкодљивих хемијских средстава или раствора боје ради обележавања лица која нарушавају јавни ред и мир.

Хемијска средства

Члан 133.

Хемијска средства могу се употребити ради одбијања напада или савладавања отпора који се не могу одбити, односно савладати употребом физичке снаге и службене палице, ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, ради приморавања лица да напусти затворени простор, за решавање талачких ситуација и у случајевима кад су испуњени услови за употребу посебних врста оружја и експлозивних средстава или за употребу ватреног оружја утврђених овим законом.

Хемијским средствима сматрају се сузавци за краткотрајну употребу, који по престанку дејства не остављају последице за психофизичко и опште здравствено стање, као и хемијске материје блажег дејства од сузавца.

Хемијска средства се употребљавају зависно од правца ветра и других услова, а при њиховој употреби у близини образовних установа, установа социјалне и здравствене заштите, прометних саобраћајница и лако запаљивих материјала предузимају се и посебне мере заштите.

Хемијска средства се не употребљавају према лицима која се налазе у близини експлозивно-запаљивих материја, на великој висини и на сличним местима где би могао бити угрожен живот људи.

Одлуку о употреби хемијских средстава доноси руководилац који непосредно руководи ангажованим снагама.

Одлуку о употреби хемијских средстава ако се она употребљавају као средство из члана 139. овог закона, доноси начелник полицијске управе или овлашћено службено лице које он овласти.

Средства за привремено онеспособљавање

Члан 134.

Овлашћено службено лице употребиће средства за привремено онеспособљавање у случајевима прописаним у члану 133. овог закона.

Под средствима из става 1. овог члана сматрају се пројектили односно бомбе са звучним, светлосним или димним ефектом или са комбинацијом тих ефеката, а чија употреба не оставља трајне штетне последице.

Средства за привремено онеспособљавање не смеју се употребити у пределу главе, врата и гениталија.

Одлуку о употреби средства за привремено онеспособљавање доноси начелник полицијске управе или овлашћено службено лице које он овласти.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава

Члан 135.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава могу се употребити само ако су испуњени услови за употребу ватреног оружја утврђени овим законом, уколико је употреба ватреног оружја неуспешна или се не може постићи циљ употребе.

Посебне врсте оружја и експлозивна средства није дозвољено употребити према малолетнику и групи лица.

Одлуку о употреби посебних врста оружја и експлозивних средстава доноси директор полиције, на основу претходне сагласности министра.

Ватрено оружје

Члан 136.

Овлашћено службено лице може употребити ватрено оружје само ако употребом других средстава принуде не може да од себе или другог одбије истовремени противправни напад којим се угрожава његов или живот другог лица.

Употреба ватреног оружја није дозвољена према малолетнику или када доводи у опасност живот других лица, осим ако је употреба ватреног оружја једино средство за одбијање напада из става 1. овог члана.

Противправним нападом којим се угрожава живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица у смислу става 1. овог члана сматра се напад ватреним оружјем, имитацијом ватреног оружја, другим оружјем, опасним оруђем или напад другим предметом односно напад на неки други начин којим се може угрозити живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица.

Нападом ватреним оружјем у смислу става 3. овог члана сматра се и потезање ватреног оружја или имитације ватреног оружја или покушај да се ватрено оружје или имитација ватреног оружја потегне.

Потезањем ватреног оружја у смислу става 4. овог члана сматра се покрет ватреним оружјем или имитацијом ватреног оружја ради његовог доношења или стављања у положај за употребу, а покушајем потезања сматра се покрет учињен према ватреном оружју или имитацији ватреног оружја.

Подаци о личности овлашћеног службеног лица које је употребило ватрено оружје штите се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Н а р е ђ е њ е и у п о з о р е њ е п р е у п о т р е б е в а т р е н о г о р у ж ј а

Члан 137.

Пре употребе ватреног оружја овлашћено службено лице дужно је да нареди и упозори лице према коме ће употребити ватрено оружје речима: „Стој, Полиција, пуцаћу!”.

У случају да лице не поступи по наређењу, овлашћено службено лице ће га упозорити пуцњем у ваздух, ако се тиме не угрожава безбедност људи.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, овлашћено службено лице употребиће ватрено оружје без наређења и упозорења, уколико би то довело у питање одбијање истовременог противправног напада којим се угрожава његов живот или живот другог лица.

У п о т р е б а в а т р е н о г о р у ж ј а у п о с е б н и м с л у ч а ј е в и м а

Члан 138.

Овлашћено службено лице не сме употребити ватрено оружје према возилу у покрету, осим ако се то возило користи са циљем угрожавања живота или безбедности

овлашћеног службеног лица или другог лица или ако се из тог возила употребљава ватрено оружје са циљем угрожавања живота или безбедности овлашћеног службеног лица или другог лица.

Када је неопходно да заустави пловило које гони на унутрашњим водама, овлашћено службено лице може према том пловилу да употреби ватрено оружје да би га зауставило и онемогућило бекство лица ради спровођења само ако то није постигло употребом других тренутно расположивих средстава.

Ватрено оружје може се употребити према животињи само кад од ње прети непосредна опасност од напада на живот и тело лица или опасност од угрожавања живота или здравља људи.

Употреба средстава принуде према групи лица

Члан 139.

Овлашћено службено лице овлашћено је да нареди групи лица да се разиђе ако се група противправно окупила, противправно се понаша, својим понашањем изазива насиље или нарушавање јавног реда и мира или је насиље или нарушавање јавног реда и мира већ наступило.

Ако се група не разиђе могу да се употребе следећа средства принуде:

- 1) физичка снага;
- 2) распршивач са надражујућим средством;
- 3) службена палица;
- 4) електромагнетна средства;
- 5) специјална возила;
- 6) службени пас;
- 7) службени коњ;
- 8) средства за запречавање;
- 9) уређаји за избацивање млазева воде;
- 10) хемијска средства;
- 11) средства за привремено онеспособљавање.

Средства из става 2. овог члана могу се употребити само по наређењу начелника полицијске управе или овлашћеног службеног лица које он власти.

Овлашћење из става 3. овог члана, по правилу се даје писано, а изузетно у хитним случајевима овлашћење се може дати и усмено.

Извештавање и оцена употребе средстава принуде

Члан 140.

О свакој употреби средстава принуде овлашћено службено лице одмах обавештава непосредног руководиоца, коме у писаном облику подноси извештај што је пре могуће, а најкасније у року од 24 часа од тренутка употребе средстава принуде.

Извештај из става 1. овог члана садржи податке о средству принуде и према коме је употребљено, разлогима и основу употребе и о другим чињеницама и околностима од значаја за оцену оправданости и правилности употребе средства принуде.

Оправданост и правилност употребе средства принуде оцењује руководиоца организационе јединице, узимајући у обзир све чињенице и околности од значаја за доношење оцене.

Ако је средство принуде употребљено по наређењу руководиоца организационе јединице, оправданост и правилност употребе средства принуде оцењује непосредно виши руководиоца.

У случају када приликом или у вези са употребом средства принуде наступи тешка телесна повреда, смрт лица или средства принуде буду употребљена према три и више лица или када је употребљено ватрено оружје, непосредно виши руководиоца руководиоца из става 3. односно става 4. овог члана образује посебну комисију ради оцене оправданости и правилности њене употребе.

Контрола и одговорност у случају употребе средстава принуде

Члан 141.

У случају неоправдане или неправилне употребе средстава принуде, надлежни руководиоци из члана 140. овог закона предузимају мере утврђене законом.

Ако у току оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде дођу до сазнања и података да је овлашћено службено лице учинило кривично дело, непосредни руководиоца, односно непосредно виши руководиоца дужни су да поступе у складу са чланом 178. став 3. овог закона и да иницирају покретање дисциплинског поступка.

Руководиоци организационих јединица Дирекције полиције организују контролу рада у циљу обезбеђења законите и правилне употребе средстава принуде и спречавања и сузбијања прекорачења или злоупотребе овлашћења или примене средстава принуде у сврхе за које нису намењене.

Подаци о броју случајева употребе средстава принуде, разврстани према појединим средствима принуде, као и подаци о броју случајева неоправдане или неправилне употребе средстава принуде и мерама предузетим поводом тога, чине саставни део извештаја о раду Министарства из члана 159. овог закона и доступни су јавности.

Начин употребе средстава принуде, начин оцене оправданости и правилности и контролу употребе ближе прописује министар.

Правна и друга помоћ у вези са употребом средстава принуде

Члан 142.

Кад су средства принуде употребљена у границама законом утврђених овлашћења, искључена је одговорност овлашћеног службеног лица које га је употребило.

Кад се против овлашћеног службеног лица води кривични или други судски поступак због употребе средстава принуде из става 1. овог члана или предузимања других мера и радњи у обављању полицијских послова, Министарство ће му обезбедити бесплатну правну и другу неопходну помоћ у вези са вођењем поступка.

Бесплатна правна помоћ из става 2. овог члана обухвата право овлашћеног службеног лица на браниоца, односно заступника по избору, као и обавезу Министарства да сноси трошкове изабраног браниоца односно заступника и трошкове поступка који падну на терет овлашћеног службеног лица.

Овлашћеном службеном лицу које је употребило ватрено оружје или друго средство принуде због чије употребе настане тежа последица, Министарство је дужно да обезбеди сву потребну медицинску, психосоцијалну и другу помоћ, а у случају употребе других средстава принуде само ако је таква помоћ неопходна или на захтев овлашћеног службеног лица.

Када су средства принуде употребљена у границама законом утврђених овлашћења, Министарство одговара за штету коју овлашћено службено лице нанесе трећим лицима приликом употребе средстава принуде, у складу са законом.

4. Дужности и обавезе полицијских службеника

Дужност обављања полицијских послова

Члан 143.

Овлашћено службено лице дужно је да обавља полицијске послове у циљу заштите живота људи и када му је у њиховом обављању угрожен живот.

Овлашћено службено лице дужно је да послове заштите живота, личне и имовинске безбедности људи, спречавања вршења кривичних дела и хапшења њихових учинилаца, одржавања јавног реда и мира и пружања помоћи у случају опасности обавља у свакој прилици, без обзира да ли се налази на службеној дужности.

О обављању полицијских послова из става 2. овог члана, овлашћено службено лице дужно је одмах извести непосредног руководиоца.

Овлашћено службено лице за време обављања полицијских послова из става 2. овог члана, остварује сва права из радног односа.

Дужност из става 2. овог члана не односи се на овлашћено службено лице које је привремено спречено за рад, које је привремено удаљено са рада или коме мирују права и обавезе из радног односа и по основу рада.

Овлашћено службено лице које је привремено спречено за рад због болести из групе душевних поремећаја и поремећаја понашања не сме обављати полицијске послове.

Дужност ношења службеног оружја и муниције и других средстава принуде

Члан 144.

Овлашћено службено лице има право и дужност да носи службено оружје и муницију и друга средства принуде.

Овлашћено службено лице дужно је да пажљиво рукује службеним оружјем и одговорно је да службено оружје, муницију и друга средства принуде на раду и ван рада чува на начин да не дођу у посед неовлашћених лица.

Службено оружје и муницију, као и друга средства принуде овлашћено службено лице употребљава под условима утврђеним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Дужност достављања сазнања

Члан 145.

Полицијски службеник дужан је да, без одлагања, обавести непосредног руководиоца о сазнањим и информацијама до којих је дошао а који су од значаја за обављање полицијских, односно унутрашњих послова.

Дужност извршења наређења

Члан 146.

Полицијски службеник дужан је да, у складу са принципима једностарешинства и субординације, изврши наређење надређеног издато ради обављања полицијских и других послова, осим оног којим се наређује извршење радње која представља кривично дело.

Наређење из става 1. овог члана мора бити засновано на закону, разумљиво и прецизно.

Ако наређење сматра незаконитим, полицијски службеник има право да о томе извести непосредно вишег руководиоца.

Дужност чувања и заштите података

Члан 147.

Полицијски службеник дужан је да чува и штити податке до којих је дошао обављањем или поводом обављања полицијских и других послова, у складу са законом.

Обавеза чувања и заштите података из става 1. овог члана траје и након престанка радног односа у Министарству.

Министар може да на захтев надлежног органа ослободи полицијског службеника, односно лице коме је престао радни однос у Министарству, обавезе чувања, односно заштите података у циљу вођења судског или управног поступка.

Дужност привременог одузимања средстава принуде и службене легитимације са службеном значком

Члан 148.

Руководилац је дужан да од овлашћеног службеног лица привремено одузме службено оружје, муницију и друга средства принуде ако:

- 1) постоји пријава да је извршило насиље у породици или је жртва насиља у породици;
- 2) је привремено удаљено са рада;
- 3) је привремено спречено за рад због болести из групе душевних поремећаја и поремећаја понашања.

Поред случајева из става 1. овог члана, руководилац може, на основу претходне процене, од овлашћеног службеног лица привремено одузети службено оружје, муницију и друга средства принуде ако постоји пријава да је извршило кривично дело, прекршај или други акт са елементима насиља.

У случају из става 1. тач. 2) и 3) овог члана одузима се и службена легитимација са службеном значком.

Дужност враћања средстава принуде и службене легитимације са службеном значком

Члан 149.

Овлашћеном службеном лицу враћају се службено оружје, муниција и друга средства принуде:

- 1) у случају из члана 148. став 1. тачка 1) - када је провером руководиоца утврђено да су наводи из пријаве извесно чињенично неутемељени или када истекне хитна мера изречена у складу са законом који уређује област спречавања насиља у породици, а процена указује да не постоји угроженост личне безбедности подносиоца пријаве или другог лица;
- 2) у случају из члана 148. став 1. тачка 2) овог закона – по престанку привременог удаљења, односно даном враћања на рад, осим уколико постоји други основ за одузимање у складу са овим законом;
- 3) у случају из члана 148. став 1. тачка 3) овог закона - на дан почетка рада, осим уколико му је због болести из групе душевних поремећаја и поремећаја понашања умањена способност за обављање послова његовог радног места на основу оцене радне способности од стране здравствене установе надлежне за здравствену заштиту запослених у Министарству (у даљем тексту: надлежна здравствена установа);
- 4) у случају из члана 148. став 2. - ако кривична или прекршајна пријава буде одбачена, поступак буде обустављен или правноснажном одлуком у кривичном и прекршајном поступку буде ослобођен.

У случају из члана 148. став 1. тач. 2) и 3) овлашћеном службеном лицу враћа се и службена легитимација са службеном значком.

Дужност професионалног понашања и лични изглед

Члан 150.

Полицијски службеник дужан је да се на раду и ван рада понаша професионално, да не нарушава углед Министарства и да одржава уредан лични изглед.

Начин професионалног понашања и лични изглед полицијских службеника прописује министар.

Дужност пријављивања поклона

Члан 151.

Полицијски службеник не сме тражити, нити примити ствар, право, услугу или било какву другу корист дату или учињену без одговарајуће накнаде (у даљем тексту: поклон) за себе или чланове породице, а који утичу, могу утицати или се чини да утичу на непристрасно или професионално обављање службене дужности, односно који се могу сматрати наградом у вези са вршењем унутрашњих послова, изузев пригодног поклона мање вредности.

Пригодни поклон мање вредности је поклон који се прима у приликама када се протоколарно или традиционално размењују поклони, а који ни тада не може бити у новцу или хартијама од вредности.

Полицијски службеник дужан је да чињеницу о примљеном поклону у вези са обављањем службене дужности пријави непосредном руководиоцу, најкасније наредног радног дана од дана пријема пригодног поклона.

Министарство води евиденцију о пригодним поклонима које су примили полицијски службеници.

Врсте поклона, начин утврђивања вредности поклона, начин вођења евиденције поклона и друга питања у вези са поклонима прописује министар.

Кодекс полицијске етике

Члан 152.

Кодекс полицијске етике представља скуп правила о поступању полицијских службеника који се заснива на међународним стандардима и има за циљ очување,

афирмацију и унапређење достојанства и угледа полицијских службеника, јачање интегритета полицијских службеника и поверења грађана у рад Полиције и Министарства.

Полицијски службеник дужан је да обавља полицијске и друге послове у складу са законом, другим прописима и правилима струке и уз поштовање одредби Кодекса полицијске етике.

Кодекс полицијске етике доноси Влада.

5. Помоћна полиција

Образовање и ангажовање помоћне полиције

Члан 153.

Министарство може као резервни састав Полиције образовати помоћну полицију за обављање полицијских и других унутрашњих послова и ангажовати када је неопходно надокнадити ангажовање великог броја полицијских службеника у случају:

- 1) високог безбедносног ризика;
- 2) елементарне непогоде и техничко-технолошке несреће;
- 3) обезбеђивања државне границе;
- 4) у другим случајевима када је угрожена општа безбедност.

Изузетно, помоћна полиција може бити ангажована и када постоји обострани интерес Министарства и локалне самоуправе по основу посебних споразума.

О образовању и ангажовању помоћне полиције за обављање полицијских и других унутрашњих послова, на предлог директора полиције, одлучује министар.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана, руководиоца организационе јединице надлежне за послове заштите и спасавања може министру предложити ангажовање помоћне полиције, уз претходно прибављену сагласност директора полиције.

Припадници помоћне полиције могу бити бивши полицијски службеници којима је радни однос у Министарству престао са правом на старосну пензију, а до навршених 65 година живота, студенти високошколске установе основане за потребе унутрашњих послова, полазници основне полицијске обуке и обуке за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства и пунолетни ученици средње школе основане за потребе унутрашњих послова.

На припаднике помоћне полиције када су ангажовани, сходно се примењују одредбе овог закона, које се односе на права и дужности полицијских службеника.

Министарство води евиденцију о помоћној полицији, у складу са законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Организацију и рад помоћне полиције, начин ангажовања и обуку уређује Влада.

ГЛАВА IV ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА

Појам и врсте послова заштите и спасавања

Члан 154.

Послови заштите и спасавања су унутрашњи послови које обављају полицијски службеници у циљу спровођења превентивних и оперативних мера у заштити и спасавању људи, материјалних добара и животне средине од последица елементарних непогода и техничко – технолошких несрећа.

Послови заштите и спасавања су:

- 1) управљање ризиком;
- 2) превентивна заштита од пожара и експлозија;
- 3) цивилна заштита;
- 4) реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима
- 5) други послови утврђени законом.

Послови заштите и спасавања обављају се у складу са посебним законом.

Сектор за ванредне ситуације

Члан 155.

Сектор за ванредне ситуације је унутрашња организациона јединица Министарства образована за обављање послова заштите и спасавања и других послова, у складу са овим и посебним законом.

У саставу Сектора за ванредне ситуације су организационе јединице у седишту - управе, одељења и Национални тренинг центар за ванредне ситуације, и ван седишта - подручне организационе јединице – управе и одељења за ванредне ситуације.

Сектором за ванредне ситуације руководи начелник Сектора који је за свој рад и за рад Сектора одговоран министру.

Руководиоци ужих организационих јединица у седишту и ван седишта Сектора за ванредне ситуације за свој рад и рад организационих јединица којима руководе одговорни су начелнику Сектора.

Специјалистички тимови

Члан 156.

Начелник Сектора за ванредне ситуације може формирати специјалистичке тимове из редова запослених који обављају послове ватрогасно-спасилачких јединица и других запослених у Министарству, за повремено обављање конкретних послова заштите и спасавања.

Врсте, организацију, начин попуне и ангажовање специјалистичких тимова уређује министар.

Глава V
КОНТРОЛА РАДА

1. Облици контроле

Члан 157.

Демократска контрола рада Министарства се остварује спољашњом и унутрашњом контролом.

2. Спољашња контрола

Члан 158.

Спољашњу контролу рада Министарства врше:

- 1) Народна скупштина;
- 2) Влада;
- 3) скупштина и извршни орган територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине;
- 4) судови и јавна тужилаштва;
- 5) независни државни органи и други овлашћени државни органи и тела;
- 6) грађани и јавност.

Народна скупштина

Члан 159.

Народна скупштина надзире рад Министарства непосредно и преко одговарајућих скупштинских одбора, у складу са прописима којима се уређује рад Народне скупштине.

Министарство подноси надлежном одбору Народне скупштине редован годишњи извештај о раду и извештај о стању јавне безбедности у Републици Србији, као и годишњи извештај о раду Сектора унутрашње контроле.

Поред извештаја из става 2. овог члана, на захтев одбора, Министарство подноси надлежном одбору Народне скупштине и ванредне извештаје.

Након разматрања и усвајања од стране надлежног одбора Народне скупштине, Министарство јавно објављује извештаје из ст. 2. и 3. овог члана.

Јавно објављени извештаји из става 4. овог члана не могу садржати тајне податке и податке о личности.

Влада

Члан 160.

Влада остварује контролу над радом Министарства у складу са одредбама закона који уређује рад Владе и закона који уређује рад органа државне управе.

Министарство доставља Влади годишњи извештај о раду, као прилог извештаја о раду Владе Народној скупштини.

Поред извештаја из става 2. овог члана, на захтев Владе, Министарство подноси и ванредне извештаје.

Органи територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине

Члан 161.

Скупштина и извршни орган територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине разматрају информацију о стању јавне безбедности на свом подручју, достављену од стране надлежне организационе јединице Министарства.

Органи из става 1. овог члана у вези са достављеном информацијом заузимају ставове о приоритетима за унапређење заштите безбедности људи и имовине и подносе одговарајуће предлоге руководиоцу надлежне организационе јединице Министарства.

У циљу реализације предлога и приоритета из става 2. овог члана могу се основати саветодавна тела на покрајинском и локалном нивоу.

Судови и јавна тужилаштва

Члан 162.

Судови и јавна тужилаштва врше контролу над радом Министарства у складу са законом.

Независни државни органи и други овлашћени државни органи и тела

Члан 163.

Независни државни органи и други овлашћени државни органи и тела врше надзор над радом Министарства у складу са законом.

Министарство извештава Заштитника грађана о спровођењу стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, као и у случајевима када се дође до сазнања о извршеном кривичном делу злостављање и мучење учињеном у вршењу службе од стране запосленог или радно ангажованог у Министарству.

Грађани и јавност

Члан 164.

Грађани и јавност контролишу рад Министарства увидом у јавно објављене периодичне извештаје о раду, остваривањем права на приступ информацијама од јавног значаја, учешћем у раду комисија и подношењем притужби

Објављивање извештаја

Члан 165.

Министарство једном годишње, а најкасније у року од три месеца од завршетка календарске године, објављује извештај о стању јавне безбедности у Републици Србији и извештај о раду Министарства.

Поред извештаја из става 1. овог члана, Министарство на својој интернет презентацији објављује и периодичне извештаје о стању јавне безбедности, који су претходно усвојени од стране надлежног одбора Народне скупштине.

Методологију израде извештаја и информација које Министарство јавно објављује, укључујући и извештаје и информације које, у складу са законом, доставља органима и телима који врше надзор и контролу над радом Министарства уређује министар.

Право на приступ информацијама од јавног значаја

Члан 166.

Грађани остварују право на приступ информацијама од јавног значаја у Министарству у складу са законом.

Учешће у раду комисија

Члан 167.

Грађани контролишу рад Министарства учешћем у раду комисија за спровођење стандарда у области превенције тортуре, разматрање притужби, утврђивање дисциплинске одговорности и за полицијску етику.

Право на подношење притужбе

Члан 168.

Свако има право да поднесе притужбу на рад запосленог или радно ангажованог у Министарству, као и на рад организационе јединице Министарства или Министарства.

Притужба је сваки поднесак у коме појединац (у даљем тексту: притужилац) указује да су поступањем или пропуштањем поступања (у даљем тексту: притужбена радња) запосленог или радно ангажованог (у даљем тексту: притуженика) при вршењу службених задатака повређена његова људска или мањинска права и слободе.

Притужба се може поднети у року од 30 дана од притужбене радње.

Притужбе поднете након протека рока од 30 дана, као и притужбе које су поднете на рад Министарства или организационе јединице Министарства, решавају се у скраћеном притужбеном поступку.

Министарство на притужбу одговара најкасније у року од 60 дана од дана подношења притужбе.

Основи који искључују притужбени поступак

Члан 169.

Притужбени поступак неће се спроводити:

1) уколико притужба у целисти садржи елементе кривичног дела које је учињено на раду или у вези са радом;

2) уколико се утврди да је притужба неразумљиве или увредљиве садржине, ако се учестало понављају наводи исте или сличне садржине по којим је већ поступано, а нису поднети нови докази, ако је анонимна, односно ако представља злоупотребу права на подношење притужбе;

3) уколико притужилац који је поднео непотпуну притужбу, не допуни исту у остављеном року.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана, руководилац организационе јединице у којој притуженик ради без одлагања обавештава надлежног јавног тужиоца и Сектор унутрашње контроле, као и Комисију за спровођење стандарда у области превенције тортуре ако кривично дело има елемената нечовечног или понижавајућег поступања, о чему обавештава притуживоца.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, уколико анонимна притужба садржи довољно података за поступање извршиће се провере и предузети мере у складу са законом.

Органи притужбеног поступка

Члан 170.

Органи притужбеног поступка су руководилац организационе јединице у којој притуженик ради или лице које он овласти и надлежна комисија за поступање по притужби (у даљем тексту: комисија).

За поступање по притужбама образују се комисије у седишту Министарства и у седишту полицијских управа, састављене од три члана – председника комисије и два члана.

Председник комисије је представник Министарства, а чланови су представник Министарства и представник јавности.

Представника јавности у комисији у седишту Министарства предлаже министарство надлежно за људска и мањинска права, а у комисијама у седишту полицијских управа предлаже јединица локалне самоуправе.

Чланове комисије на период од четири године решењем именује и разрешава министар.

Члану комисије – представнику јавности припада накнада за рад на седници комисије у висини износа дневнице за службено путовање у земљи која важи за запослене у државним органима.

Притужбени поступак

Члан 171.

Притужбени поступак у Министарству спроводи се као редовни или скраћени притужбени поступак у којем се утврђује основаност притужбе.

Притужилац има право да учествује у редовном притужбеном поступку.

Руководилац организационе јединице или лице које он овласти, дужан је да притужиоца детаљно упозна са начином остваривања својих права у току редовног притужбеног поступка.

Начин поступања по притужби и друга питања у вези спровођења притужбеног поступка ближе прописује министар.

Редовни притужбени поступак

Члан 172.

Руководилац или лице које он овласти дужан је да притужиоца позове да се изјасни на притужбене наводе, усмено или писаним путем.

Ако се притужилац не одазове на позив из става 1. овог члана и не захтева да по притужби поступа комисија, сматра се да је притужилац одустао од притужбе. Редовни притужбени поступак окончава се најкасније у року од 30 дана од дана пријема притужбе.

Уколико притужилац није задовољан оценом основаности притужбе или ако руководиоца обавести да захтева да по притужби поступи комисија, притужба се уступа комисији.

Редовни притужбени поступак пред комисијом окончава се достављањем писаног одговора притужиоцу у року од 30 дана од дана уступања притужбе на решавање.

Скраћени притужбени поступак

Члан 173.

Скраћени притужбени поступак спроводи се када се притужба односи на Министарство, организациону јединицу Министарства или ако је притужба поднета након истека рока од 30 дана од дана притужбене радње.

Скраћени притужбени поступак спроводи руководилац организационе јединице у којој притуженик ради или лице које он овласти, односно руководилац организационе јединице Министарства на коју се притужба односи.

Притужилац не учествује у скраћеном притужбеном поступку.

Руководилац или лице из става 2. овог члана проверава наводе притужбе и у року од 30 дана од дана пријема притужбе извештава притужиоца о исходу скраћеног притужбеног поступка.

Основаност притужбе

Члан 174.

Органи притужбеног поступка притужбу могу оценити као основану, делимично основану или неосновану.

Надзор, евидентирање и извештавање

Члан 175.

Надзор над притужбеним поступком спроводи надлежна притужбена јединица.

Надзор над притужбеним поступком Комисије за поступање по притужби врши лице које министар за то овласти.

Начин поступања током надзора над решавањем притужби уређује се актом из члана 171. став 4. овог закона.

Евиденцију притужби и извештавање о разматрању притужби врше надлежне притужбене јединице у складу са законом којим се уређују обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Годишњи извештај о разматрању притужби у Министарству јавно се објављује на интернет презентацији Министарства.

Унутрашња контрола

Сектор унутрашње контроле

Члан 176.

Унутрашњу контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству и организационих јединица Министарства врши Сектор унутрашње контроле.

Сектором унутрашње контроле руководи начелник Сектора унутрашње контроле.

Начелник Сектора унутрашње контроле за свој рад одговара министру.

Приликом предузимања мера и радњи прописаних законом којим се уређује кривични поступак, Сектор унутрашње контроле поступа по налозима надлежног јавног тужиоца и суда.

Послови унутрашње контроле

Члан 177.

Сектор унутрашње контроле предузима мере и радње на откривању и сузбијању кривичних дела у области корупције и других облика коруптивног понашања, као и других кривичних дела извршених на раду или у вези са радом.

У обављању послова унутрашње контроле примењују се полицијска овлашћења у складу са овим законом, као и овлашћења, мере и радње прописане законом којим се уређује кривични поступак.

Сектор унутрашње контроле остварује сарадњу са државним органима, представницима јавности и грађанима, као и међународну оперативну сарадњу.

Сектор унутрашње контроле је под спољашњим контролом, у складу са законом.

Министар организује контролу рада полицијских службеника Сектора унутрашње контроле образовањем посебне комисије.

Начин обављања послова унутрашње контроле прописује министар.

Поступање унутрашње контроле

Члан 178.

Сектор унутрашње контроле поступа по службеној дужности, на захтев надлежног јавног тужиоца, на основу прикупљених обавештења и других сазнања, обраћања запослених и радно ангажованих у Министарству, грађана и правних лица у случајевима који нису предвиђени одредбама прописа којима је уређен притужбени поступак или одредбама других закона.

Сектор унутрашње контроле неће вршити даље провере по поднеску или обраћању у случају из члана 169. став 1. тачка 2) овог закона.

Запослени и радно ангажовани у Министарству који током свог рада дођу до сазнања да је други запослени или радно ангажовани у Министарству учинио кривично дело на раду или у вези са радом, дужни су да предузму законом прописане мере и радње и да без одлагања обавесте надлежног јавног тужиоца и Сектор унутрашње контроле.

Запослени и радно ангажовани у Министарству не могу бити позвани на одговорност због обраћања Сектору унутрашње контроле, осим у случајевима лажног пријављивања кривичног дела.

Дужности и овлашћења у поступању унутрашње контроле

Члан 179.

Запослени и радно ангажовани у Министарству дужни су да овлашћеним службеним лицима Сектора унутрашње контроле омогуће да изврше контролу и да им у томе пруже потребну стручну и техничку помоћ.

У обављању послова унутрашње контроле, поред овлашћења из члана 177. став 2. овог закона овлашћена службена лица Сектора унутрашње контроле могу да:

- 1) обаве разговор и узму изјаве од запослених и радно ангажованих у Министарству, оштећених и других лица;
- 2) изврше увид у списе предмета и другу службену документацију и да по потреби преузму копије односно изузму списе предмета;
- 3) изврше увид у евиденције које се воде у Министарству;
- 4) од запослених и радно ангажованих у Министарству захтевају достављање података и информација који су потребни за обављање послова унутрашње контроле;
- 5) изврше преглед службених просторија, средстава и друге опреме;
- 6) захтевају атесте и техничке и друге податке о техничким и другим средствима која се користе у раду и захтевају доказе о оспособљености запослених и радно ангажованих у Министарству за употребу техничких и других средстава;
- 7) наложе предузимање хитних и неодложних мера и радњи уколико би њиховим одлагањем дошло до повреде људских и мањинских права и слобода приликом примене полицијских овлашћења или приликом обављања унутрашњих послова.

Ако се у поступку унутрашње контроле утврди да постоје неправилности Сектор унутрашње контроле ће предложити подношење иницијативе за покретање дисциплинског поступка, односно наложити процену оправданости наставка радног ангажовања, односно дати препоруку за унапређење рада Министарства.

О предузетим радњама из става 2. овог члана овлашћено службено лице Сектора унутрашње контроле сачињава писани акт.

Ограничење у поступању унутрашње контроле

Члан 180.

У обављању послова из своје надлежности, овлашћена службена лица Сектора унутрашње контроле не могу утицати на рад полиције или на други начин ометати рад или угрозити поверљивост полицијског задатка који је у току.

Коначну одлуку у погледу оправданости заштите поверљивости полицијског задатка из става 1. овог члана на образложен предлог доноси надлежни јавни тужилац.

Ако постоји основана опасност да би вршењем унутрашње контроле рада полицијских службеника и других запослених над применом полицијских и других овлашћења утврђених овим законом или другим прописима, онемогућило или битно отежало примену полицијских овлашћења или угрозило живот и здравље лица која их примењују, полицијски службеник и други запослени, може до одлуке надлежног јавног

тужиоца, привремено да одбије увид у документацију, преглед просторија и достављање одређених података и информација, овлашћеним службеним лицима унутрашње контроле.

У случају одбијања налога унутрашње контроле из разлога наведених у ставу 3. овог члана, овлашћено службено лице је дужно да без одлагања преко руководиоца организационе јединице достави извештај министру, односно надлежном јавном тужиоцу.

Превентивна контрола

Члан 181.

Сектор унутрашње контроле врши превентивну контролу рада организационих јединица Министарства.

Извештај о резултатима превентивне контроле начелник Сектора унутрашње контроле доставља руководиоцу организационе јединице у којој је извршена превентивна контрола и министру.

Извештајем из става 2. овог члана, који може садржати и примере добре праксе, налажу се мере ради отклањања неправилности (у даљем тексту: наложене мере).

Руководилац организационе јединице из става 2. овог члана, одговоран је за спровођење наложених мера и дужан је да Сектору унутрашње контроле достави извештај о предузетим мерама, најкасније у року од 30 дана од дана пријема извештаја.

Тест интегритета

Члан 182.

Тест интегритета представља контролу поступања запосленог и радно ангажованог у Министарству у симулираној ситуацији, која је идентична његовим радним активностима, без обавезе претходног обавештавања организационе јединице у којој је тестирани запослен или радно ангажован.

Тест интегритета се спроводи у сврху јачања професионалног интегритета запослених и радно ангажованих и превентивног деловања.

Тест интегритета се покреће и спроводи по службеној дужности или на основу писане и образложене иницијативе директора полиције или руководиоца друге унутрашње организационе јединице Министарства.

Одлуку о испуњености услова за спровођење теста интегритета доноси начелник Сектора унутрашње контроле, који одобрава план спровођења теста интегритета.

Искључена је одговорност овлашћеног службеног лица Сектора унутрашње контроле приликом спровођења теста интегритета за поступање које има обележја противправности или повреде службене дужности, уколико је такво поступање неопходно да би се остварила сврха и уколико је у складу са планом спровођења теста интегритета.

Приликом спровођења теста интегритета поштују се људска и мањинска права и слободе, професионални интегритет и достојанство тестираног.

Забрањено је подстрекавање тестираних на извршење кривичног дела, прекршаја или повреду службене дужности.

Тест интегритета не представља посебне доказне радње прописане законом којим је уређен кривични поступак.

Спровођење теста интегритета може се видео и аудио документовати, а ради заштите идентитета овлашћених службених лица који спроводе тест интегритета, надлежни органи могу издати лична и друга документа са измењеним подацима.

Резултат теста интегритета

Члан 183.

Резултат теста интегритета може бити позитиван или негативан, зависно од тога да ли је запослени или радно ангажовани показао, односно није показао свој професионални интегритет.

Негативан резултат теста интегритета служи као основ за покретање предистражног поступка, основ за иницирање поступка утврђивања дисциплинске одговорности у складу са законом, односно за налагање процене оправданости наставка радног ангажовања, као и за процену и анализу ризика од корупције.

Начин спровођења теста интегритета прописује министар.

Спровођење анализе ризика од корупције

Члан 184.

Анализа ризика од корупције представља идентификацију и процену ризика, израду плана превентивних мера, као и контролу примене превентивних мера у циљу спречавања, ублажавања или отклањања вероватноће појаве корупције или последица корупције у Министарству.

Сектор унутрашње контроле у складу са одредбама закона којима се уређује борба против корупције врши анализу ризика од корупције у организационим јединицама Министарства и координира пословима у вези са планом интегритета Министарства.

Сектор унутрашње контроле доставља извештај о спроведеној анализи ризика од корупције са предлогом превентивних мера руководиоцу организационе јединице у којој је спроведена анализа ризика од корупције.

Сектор унутрашње контроле доставља извештај о утврђеним високоризичним радним местима организационој јединици надлежној за људске ресурсе.

Руководилац из става 3. овог члана, дужан је да Сектору унутрашње контроле достави извештај о примени хитних превентивних мера у року од шест месеци, односно 12 месеци за реализацију других превентивних мера, од дана достављања извештаја из става 3. овог члана.

Начин спровођења анализе ризика од корупције и обављања послова у вези планом интегритета прописује министар.

Контрола пријаве и промене имовног стања запосленог

Члан 185.

Сектор унутрашње контроле води евиденцију имовног стања руководиоца и запослених на високоризичним радним местима у Министарству установљеним анализом ризика од корупције (у даљем тексту: обвезници), врши контролу благовремености пријаве, тачности и потпуности података пријављених у имовинском картону, изузев за запослене у Министарству за које је та обавеза прописана посебним законом.

Обвезници су дужни да пријаве имовно стање најкасније у року од 60 дана од дана распоређивања или премештаја.

Уколико је дошло до битне промене имовног стања, обвезници су дужни да то пријаве Сектору унутрашње контроле најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину.

Битна промена имовног стања представља увећање или умањење имовине и прихода у односу на претходну пријаву имовног стања, која прелази вредност годишње просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последње објављеном податку републичког органа надлежном за послове статистике или када се мења структура те имовине, односно када наступе промене у подацима који подлежу регистрацији.

Лични имовински картон садржи личне податке и податке о имовини и приходима, као и податке о депозитима, дуговањима и потраживањима обвезника и лица са којима живи у заједничком домаћинству, у складу са законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

У обављању редовне и ванредне контроле пријаве и промене имовног стања, Сектор унутрашње контроле врши размену података, остварује увид у податке које обрађују или су овлашћени да воде други органи јавне власти, укључујући непосредан приступ базама података које воде у електронском облику.

Сектор унутрашње контроле може прибављати податке о рачунима и сефовима обвезника од централне банке, других банака и финансијских институција, а податке о рачунима и сефовима лица са којима живи у заједничком домаћинству, уз њихову сагласност.

Начин контроле пријаве имовног стања и образац имовинског картона прописује министар.

Извештавање

Члан 186.

Начелник Сектора унутрашње контроле редовно и по захтеву подноси министру извештаје о раду, као и извештаје о активностима у оквиру међународне оперативне сарадње.

О мерама и радњама предузетим на основу закона којим се уређује кривични поступак, Сектор унутрашње контроле извештава надлежног јавног тужиоца и суд, у складу са законом.

Сектор унутрашње контроле у року од три месеца од истека календарске године, јавно објављује извештај о раду за претходну годину о спроведеним активностима и постигнутим резултатима.

Глава VI ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОВИНА

Извори финансирања

Члан 187.

Финансијска средства за рад Министарства обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Државни органи, органи територијалне аутономије, органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа, правна и физичка лица, могу својим средствима учествовати у побољшању услова рада организационих јединица Министарства, односно у сарадњи са Министарством могу учествовати у финансирању активности у циљу унапређења безбедности у заједници и у реализацији појединих активности од значаја за безбедност људи и имовине на одређеном подручју.

Министарство може, уз накнаду, пружати услуге у вези са својим делокругом, у складу са законом.

Средства остварена од пружања услуга из става 3. овог члана приход су буџета Републике Србије.

Врсте услуга и висину таксе за пружене услуге уређује Влада.

Средства у јавној својини

Члан 188.

Министарство у обављању послова из свог делокруга користи средства у јавној својини.

Министарство средствима у јавној својини која су му дата на коришћење обезбеђује просторне и друге услове за рад средње школе основане за потребе унутрашњих послова у складу са уговором закљученим између Министарства и школе.

Услови из става 2. овог члана, поред осталог, обухватају обезбеђивање ученицима бесплатног смештаја, исхране, уџбеника, школског прибора, униформе, одеће, обуће и друге опреме неопходне за похађање наставе и боравак у школи, у складу са посебним законом.

Запослени је дужан да у обављању послова и извршавању задатака средства у јавној својини користи с повећаном пажњом, према прописима и правилима струке.

Ствари за посебне намене

Члан 189.

Министарство у обављању послова из свог делокруга користи непокретне и покретне ствари за посебне намене, које имају поверљив карактер, у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

Стварима из става 1. овог члана сматрају се непокретне и покретне ствари које користе организационе јединице Министарства за потребе послова безбедности или које су у функцији обављања послова из делокруга Министарства и заштите безбедносних интереса Републике Србије.

Непокретне ствари из става 2. овог члана су: објекти (службене зграде и делови службених зграда, објекти за смештај и обуку, службени станови, пословне просторије, помоћни објекти, магацини, складишта, гараже, привремени, монтажни објекти) и земљиште.

Покретне ствари из става 2. овог члана су: оружје, убојна средства, муниција, опрема и делови за оружје; опрема (балистичка, техничка, информатичка); униформа, одећа, одећна опрема, обућа; превозна средства (возила, пловила и ваздухоплови); беспилотни ваздухоплови; средства принуде; службене легитимације и службене легитимације са службеном значком; службене животиње, као и друге покретне ствари.

Набавке непокретних и покретних ствари за посебне намене, као и набавке добара, услуга и радова за потребе и у вези са непокретним и покретним стварима за посебне намене, које су у функцији обављања послова из надлежности Министарства и заштите безбедносних интереса, односно заштите података који су законом, другим прописима или одлуком надлежног органа одређени и означени одређеним степеном тајности врше се у складу са одредбама закона којим су уређене јавне набавке у области одбране и безбедности.

Влада ближе уређује врсте непокретних и покретних ствари за посебне намене које користи Министарство, као и добра, услуге и радове за потребе и у вези са непокретним и покретним стварима из става 5. овог члана.

Начин коришћења покретних ствари за посебне намене прописује министар.

Министар, на предлог директора полиције, утврђује објекте и подручје објеката које употребљава Полиција и мере за њихово обезбеђивање.

Боју и обележја на возилима, пловилима и ваздухопловима Полиције и Сектора за ванредне ситуације, прописује министар.

Врсте наоружања које користи Полиција прописује Влада.

Финансијска средства за посебне оперативне потребе

Члан 190.

У оквиру буџета, према финансијском плану Министарства, опредељују се финансијска средства за посебне оперативне потребе.

Средства из става 1. овог члана користе се за накнаду трошкова оперативног поступања овлашћених службених лица, обављања послова унутрашње контроле, спровођења програма заштите учесника у кривичном поступку, као и за надокнаду текућих трошкова одржавања ствари за посебне намене које се користе у оперативне сврхе.

Поред намене из става 2. овог члана, средства за посебне оперативне потребе користе се за накнаду трошкова и исплату награда лицима која пружају помоћ у оперативном поступању полиције, укључујући примену мера које су одобрене на основу закона и пружање корисних информација у вези са кривичним делима и њиховим извршиоцима.

На средства из става 1. овог члана не плаћају се доприноси, нити друга давања одређена прописима.

Подаци о исплатама средстава из става 1. овог члана воде се у посебној евиденцији, у складу са законом.

Начин коришћења средстава из става 1. овог члана ближе уређује министар.

Солидарна помоћ

Члан 191.

Запосленима у Министарству и члановима њихових ужих породица може се доделити солидарна помоћ у складу са овим законом и то као фиксни новчани износ или новчани износ који одговара стварном трошку, у складу са расположивим средствима одређеним буџетом.

Актом министра образује се комисија, коју чине представници Министарства и репрезентативних синдиката, која одлучује о увођењу у евиденцију погинулих, рањених и повређених приликом или поводом обављања унутрашњих послова, као и о захтевима за доделу солидарне помоћи.

Евиденција из става 2. овог члана води се у складу са законом којим је уређена обрада података о личности у области унутрашњих послова.

Начин остваривања права из става 1. овог члана и висину солидарне помоћи прописује министар.

Основ за доделу солидарне помоћи

Члан 192.

Солидарна помоћ додељује се:

- 1) запосленом за рођење односно усвојење детета;
 - 2) запосленом за случај смрти члана уже породице;
 - 3) члану уже породице запосленог за случај смрти запосленог;
 - 4) запосленом за случај дуже или теже болести;
 - 5) запосленом коме је радни однос у Министарству престао као последица повреде или рањавања приликом или поводом обављања унутрашњих послова, за случај лечења од последица повреде или рањавања;
 - 6) запосленом за случај дуже или теже болести члана уже породице;
 - 7) запосленом за здравствену рехабилитацију и набавку медицинско-техничких помагала;
 - 8) запосленом за набавку медицинско-техничких помагала за члана уже породице;
 - 9) запосленом за случај инвалидитета;
 - 10) запосленом за посебне случајеве угрожености услед елементарне непогоде или техничко-технолошке несреће;
 - 11) за стипендирање деце запосленог који је изгубио живот, тешко рањен или тешко повређен приликом или поводом обављања унутрашњих послова, и то за: редовно школовање, а најкасније до навршене 26 године живота, набавку уџбеника и школског прибора у току основног и средњег образовања и за боравак детета у предшколској установи;
 - 12) члану уже породице запосленог погинулог приликом или поводом обављања унутрашњих послова и то: за издржавање уколико нема других средстава за живот и није способан за рад и закупнину на име станарине уколико нема решено стамбено питање, односно отплату дуга или дела дуга по стамбеном кредиту уколико се тим кредитом решава стамбено питање;
- Члановима уже породице у смислу става 1. тачке 2), 3), 6) и 8) овог члана, сматрају се супружник, ванбрачни партнер, деца, родитељ, рођена браћа и сестре, усвојилац, усвојеник и штићеник.
- Члановима уже породице у смислу става 1. тачка 12) овог члана, сматрају се супружник, ванбрачни партнер, деца, као и родитељ, усвојилац, усвојеник, штићеник, под условом да су живели у заједничком домаћинству.

Глава VII ЉУДСКИ РЕСУРСИ

1. Управљање људским ресурсима

Члан 193.

Управљање људским ресурсима укључује све процесе и активности које омогућавају планирање, обезбеђивање, развој, задржавање запослених, здравствену и психолошку бригу о запосленима, ради остваривања циљева Министарства, поштујући начела једнаких могућности.

Функција управљања људским ресурсима остварује се:

- 1) професионалним планирањем, регрутацијом, селекцијом и едукацијом при избору и током рада запослених у Министарству;
 - 2) континуираним учењем и јачањем професионалне етике, интегритета и кредибилитета запослених у Министарству;
 - 3) успостављањем и унапређењем система каријерног развоја запослених у Министарству, заснованом на принципу управљања компетенцијама и учинком;
 - 4) кроз заштиту и промовисање људских и мањинских права и слобода и равноправности, као и кроз примену Кодекса полицијске етике;
 - 5) кроз обезбеђивање специфичне здравствене заштите, безбедности и здравља на раду и очување и унапређење психолошке добробити запослених.
- Правила и начин управљања људским ресурсима уређује министар.

Планирање кадрова и кадровски план

Члан 194.

Планирање кадрова подразумева усаглашавање кадровске структуре запослених са потребама Министарства које произилазе из стратешке процене јавне безбедности, међународно преузетих обавеза, циљева садржаних у документима јавних политика, измена и доношења нових прописа и потреба несметаног и ефикасног обављања унутрашњих послова.

Планирање кадрова из става 1. овог члана остварује се кроз припрему, доношење и реализацију кадровског плана.

Кадровски план Министарства садржи:

- 1) број запослених који су у радном односу на неодређено, одређено време и број приправника;
- 2) број лица чији је пријем планиран у радни однос на неодређено време, одређено време због повећаног обима посла и у својству приправника, у години за коју се кадровски план доноси;
- 3) пројекцију броја запослених којима ће престати радни однос у години за коју се кадровски план доноси.

Министарство предузима мере за подстицање и унапређење запошљавања жена и припадника националних мањина, као и лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима, у складу са законом.

Методологију израде кадровског плана прописује и кадровски план доноси министар.

Кадровски план за државне службенике и намештенике доноси се у складу са прописима о државним службеницима и намештеницима.

Услови за заснивање радног односа

Члан 195.

Радни однос у Министарству може да заснује лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је пунолетно;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) пре почетка поступка за заснивање радног односа има пријављено пребивалиште на територији Републике Србије најмање годину дана непрекидно;
- 4) да се против њега не води кривични поступак за кривична дела за која се гоњење предузима по службеној дужности;
- 5) да није осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 6) да му није престао радни однос због теже повреде дужности из радног односа у органу јавне власти;
- 7) да не постоје друге безбедносне сметње утврђене овим законом.

Поред услова из става 1. овог члана, лице мора да испуни и услове за рад на радном месту, у складу са актом из члана 21. став 3. овог закона.

Законом и актом из члана 21. став 3. овог закона може се, за поједина радна места, као услов утврдити искључиво држављанство Републике Србије.

Начин заснивања радног односа

Члан 196.

Радни однос у Министарству заснива се путем јавног конкурса, на радним местима која су предвиђена актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, која нису попуњена и у случајевима када је попуна тих радних места у складу са кадровским планом.

Изузетно од става 1. овог члана радни однос у Министарству може се засновати и без конкурса у случају:

- 1) преузимања државног службеника/службеника из другог државног органа, органа територијалне аутономије или органа јединице локалне самоуправе;
- 2) пријема у радни однос супружника и деце запосленог који је у обављању унутрашњих послова изгубио живот, услед рањавања задобио тешку телесну повреду или је на други начин задобио тешку телесну повреду која трајно умањује његову радну способност;
- 3) пријема лица који су завршили средњу школу основану за потребе унутрашњих послова;
- 4) пријема лица која су завршила студије на високошколској установи основаној за потребе унутрашњих послова;
- 5) пријема лица који су завршила основну полицијску обуку;
- 6) пријема лица који су завршили основну обуку за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства;

- 7) пријема лица која су завршили обуку за специјалну јединицу полиције, за јединицу полиције посебне намене или за посебну јединицу полиције;
 - 8) попуне специфичних радних места;
 - 9) пријема у радни однос на одређено време на непопуњено или попуњено радно место због привременог повећања обима посла, најдуже на шест месеци;
 - 10) пријема лица која су завршила студије на високошколским установама, а која су током студија са Министарством имала закључен уговор о стипендирању.
- Начин спровођења јавног конкурса прописује министар.

Врсте радних места полицијских службеника

Члан 197.

Радна места полицијских службеника су руководећа и извршилачка радна места.

Руководећа радна места полицијских службеника у зависности од сложености послова, образовања, чина/звања, степена одговорности и овлашћења за доношење одлука, као и самосталности у раду, разврставају се на руководећа радна места: оперативног нивоа, средњег нивоа, високог нивоа и стратешког нивоа.

Поједина радна места из става 1. овог члана могу се актом из члана 21. став 3. овог закона утврдити као специфична радна места на којима се послови обављају у условима животне средине неприродне за рад човека и односе се на летачке, падобранске и ронилачке послове или послове који су такве природе да је за њихово обављање неопходно поседовање посебних знања и вештина или правосудног испита, као и радна места у погледу којих на тржишту рада постоји недостатак кадрова (у даљем тексту: специфична радна места).

Поједина радна места из ст. 1 и 2. овог члана, односно послови у Министарству применом посебних критеријума утврђују се као радна места на којима се стаж осигурања у ефективном трајању рачуна са увећаним трајањем.

Радна места, односно послови из става 3. овог члана утврђују се према прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Мерила за разврставање руководећих радних места уређује Влада.

Приправници

Члан 198.

Приправник је лице које први пут заснива радни однос у струци и оспособљава се за самосталан рад.

Приправник који је засновао радни однос на радном месту полицијског службеника, својство полицијског службеника стиче по завршеном приправничком стажу и положеном стручном испиту.

Приправнику престаје радни однос ако у прописаном року не положи стручни испит.

Програм, поступак и начин стручног оспособљавања приправника прописује министар.

Изјава о дужностима и правима и полагање заклетве

Члан 199.

Полицијски службеник дужан је да приликом пријема у радни однос потпише изјаву о дужностима и правима полицијских службеника.

На дан обележавања празника Министарства, односно дана Полиције полицијски службеници примљени у радни однос на неодређено време у претходних годину дана полагају заклетву која гласи:

„Заклињем се да ћу се доследно придржавати Устава и закона у вршењу унутрашњих послова и да ћу све своје снаге посветити очувању безбедности, заштити људских и мањинских права и слобода и савесно и одговорно служити грађанима Републике Србије”.

Начин полагања заклетве прописује министар.

Распоређивање

Члан 200.

Запослени се распоређује:

- 1) приликом заснивања радног односа;
- 2) након доношења новог или измене акта из члана 21. став 3. овог закона;
- 3) по основу правноснажне судске пресуде;
- 4) након положеног стручног испита;
- 5) по истеку периода мировања радног односа;
- 6) по престанку привременог удаљења са рада;
- 7) приликом враћања на рад уколико надлежни орган не утврди право на пензију у складу са законом;
- 8) у поступку извршења дисциплинске мере.

Распоређивање након доношења новог или измена акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству

Члан 201.

У случају из члана 200. став 1. тачка 2) овог закона, руководиоци:

- 1) стратешког нивоа у Дирекцији полиције, распоређују се решењем које доноси министар на предлог директора полиције;

- 2) високог, средњег и оперативног нивоа у Дирекцији полиције, распоређују се решењем које доноси директор полиције;
- 3) стратешког и високог нивоа у другим унутрашњим организационим јединицама, распоређују се решењем које доноси министар;
- 4) средњег и оперативног нивоа у другим унутрашњим организационим јединицама, распоређују се решењем које доноси руководилац унутрашње организационе јединице.

У случају из члана 200. став 1. тачка 2) овог закона, распоређивање запослених на извршилачка радна места врши се решењем које доноси овлашћени руководилац организационе јединице.

Жалба на решење о распоређивању не одлаже извршење решења.

Трајни премештај након спроведеног интерног конкурса

Члан 202.

Полицијски службеник и државни службеник у Министарству у радном односу на неодређено време може бити трајно премештен на упражњено радно место по спроведеном интерном конкурс.

Ако је руководеће радно место упражњено, на предлог руководиоца организационе јединице, организациона јединица надлежна за управљање људским ресурсима, по утврђивању испуњености услова за попуњавање радног места, расписује интерни конкурс за попуњу тог радног места.

До попуње радног места у складу са ставом 2. овог члана, на то радно место може се привремено преместити вршилац дужности, на предлог надлежног руководиоца.

За време вршења дужности руководиоца запосленом припадају сва права радног места на које се као вршилац дужности премешта, ако је то за њега повољније.

Начин спровођења интерног конкурса прописује министар.

Трајни премештај у Дирекцији полиције након спроведеног интерног конкурса

Члан 203.

На руководећа радна места у Дирекцији полиције запослени се трајно премешта на основу извештаја и рангирања кандидата по спроведеном интерном конкурс и то:

- 1) на руководеће радно место стратешког нивоа - решењем које доноси министар, на предлог директора полиције;
- 2) на руководеће радно место високог нивоа - решењем које доноси директор полиције;
- 3) на руководеће радно место средњег и оперативног нивоа - решењем које доноси директор полиције, на предлог руководиоца који је предложио попуњу радног места.

На извршилачка радна места запослени се трајно премештају након спроведеног интерног конкурса, решењем које доноси овлашћени руководиоца, а на основу извештаја и рангирања кандидата по спроведеном интерном конкурсуну.

Трајни премештај у другим унутрашњим организационим јединицама након спроведеног интерног конкурса

Члан 204.

На руководећа радна места у другим унутрашњим организационим јединицама запослени се трајно премешта на основу извештаја и рангирања кандидата по спроведеном интерном конкурсуну и то:

- 1) на руководеће радно место стратешког нивоа - решењем које доноси министар,
- 2) на руководеће радно место високог нивоа - решењем које доноси министар, на предлог непосредно вишег руководиоца организационе јединице у којој се радно место попуњава,
- 3) на руководеће радна места средњег и оперативног нивоа у другим унутрашњим организационим јединицама запослени се трајно премешта решењем које доноси руководиоца унутрашње организационе јединице на предлог руководиоца који је предложио попуну радног места.

На извршилачка радна места запослени се трајно премештају, након спроведеног интерног конкурса, решењем које доноси овлашћени руководиоца, а на основу извештаја и рангирања кандидата по спроведеном интерном конкурсуну.

Трајни премештај без спровођења интерног конкурса

Члан 205.

Трајни премештај врши се на образложени предлог руководиоца организационе јединице у коју се запослени трајно премешта, уз сагласност руководиоца организационе јединице из које се запослени премешта или на захтев запосленог уз сагласност тих руководиоца.

За трајни премештај запосленог из става 1. овог члана, у случају када је раздаљина места рада од места премештаја већа од 50 километара, неопходна је писана сагласност запосленог.

Запослени се трајно премешта на друго радно место без спровођења интерног конкурса у следећим случајевима:

- 1) када има трајно ограничење радне способности оцењено на лекарском прегледу у надлежној здравственој установи, а сходно оцени радне способности;
- 2) када не испуњава утврђене норме физичких способности;
- 3) уколико у прописаном року не испуни посебни услов за обављање послова радног места.

Запослени може бити трајно премештен на друго радно место без спровођења интерног конкурса, на лични захтев или на образложени предлог руководиоца, због боље организације рада или потребе за ефикаснијим обављањем одређених послова и задатака, у следећим случајевима:

- 1) премештаја у оквиру извршилачких радних места исте стручне спреме;
- 2) спајања породице;
- 3) смањења трошкова Министарства;
- 4) премештаја руководиоца на радно место истог или нижег нивоа руковођења или на извршилачко радно место, на лични захтев или уз сагласност запосленог;
- 5) премештаја руководиоца на извршилачко радно место, на образложени предлог непосредно вишег руководиоца кад не остварује базичне компетенције потребне за рад на радном месту на којем је распоређен или не постиже задовољавајуће резултате рада, чија су мерила прописана актом о оцењивању запослених.

У случају из ст. 3. и 4. овог члана трајни премештај се врши на радно место на којем се послови обављају у истом степену и врсти образовања и истом чину/звању које запослени има у тренутку премештаја.

Изузетно, уколико не постоји упражњено одговарајуће радно место у складу са ставом 5. овог члана, на образложени предлог надлежног руководиоца трајни премештај у случају из става 3. тачка 1) овог члана може се вршити и на радно место за које је предвиђен један чин/звање ниже од чина/звања које запослени има, при чему запослени задржава чин/звање које је имао у тренутку премештаја.

У случају из става 4. тач. 4) и 5) трајни премештај се може вршити на радно место за које је предвиђен нижи чин/звање, при чему запослени задржава чин/звање које је имао у тренутку премештаја.

Привремени премештај

Члан 206.

Запослени може бити привремено премештен на друго радно место из следећих разлога:

- 1) повећаног обима посла, односно благовременог и ефикаснијег обављања одређених послова или задатака, најдуже шест месеци;
- 2) замене одсутног запосленог, до повратка одсутног запосленог;
- 3) привремено ограничене радне способности, до контролног лекарског прегледа, односно до престанка привремено ограничене радне способности, а најдуже годину дана;
- 4) обављања послова руководећег радног места у својству вршиоца дужности, до окончања интерног конкурса;
- 5) у случају да је овлашћеном службеном лицу одузето службено оружје, муниција и средства принуде из разлога утврђених у члану 148. став 1. тачка 1) и став 2. овог закона, до враћања службеног оружја, муниције и средстава принуде, односно до трајног премештаја.

За привремени премештај запосленог, у случају када је раздаљина места рада од места премештаја већа од 50 километара, неопходна је писана сагласност запосленог.

Запослени који се привремено премешта задржава сва права радног места са којег је премештен, ако је то за њега повољније.

Жалба не одлаже извршење решења о привременом премештају и решења о утврђивању престанка привременог премештаја.

Упућивање

Члан 207.

Полицијски службеник може се упутити:

1) у другу организациону јединицу без промене радног места или у радно тело Министарства, у циљу обављања конкретног службеног посла или задатка за чије обављање се захтевају посебне стручне, организационе и друге способности;

2) на селекциону и основну обуку за специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције или другу обуку у земљи или иностранству.

За упућивање из става 1. тачка 1) овог члана потребна је сагласност полицијског службеника.

Упућивање из става 1. тачка 1) овог члана траје најдуже годину дана, осим ако је међународним уговором предвиђено другачије.

Упућивање из става 1. тачка 2) овог члана траје најдуже док траје обука.

За време трајања упућивања из става 1. тачка 1) овог члана полицијски службеник има право на накнаду трошкова у складу са прописима којим се уређује накнада трошкова полицијских службеника због привременог или трајног премештаја у друго место рада.

За време трајања упућивања из става 1. тачка 2) овог члана запосленом полазнику селекционе и основне обуке за специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције, не припада право на дневницу за службено путовање у земљи, нити за рад и боравак на терену и право на увећање плате у складу са овим законом.

За време трајања упућивања полицијски службеник остварује сва права свог радног места.

Решењем о упућивању утврђују се права и обавезе проистекле из упућивања.

Каријерни развој

Члан 208.

Каријерни развој полицијских службеника реализује се путем образовања и обуке, каријерног напредовања, као и развоја потенцијала полицијских службеника на основу кога се стичу нова и унапређују постојећа знања и вештине, ради ефикасног и ефективног доприноса остваривању циљева Министарства.

Чинови

Члан 209.

Овлашћена службена лица имају следеће чинове:

1) са средњим образовањем – млађи водник полиције, млађи водник полиције I класе, водник полиције, водник полиције I класе, старији водник полиције и старији водник полиције I класе;

2) са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова – заставник полиције, заставник полиције I класе, старији заставник полиције и потпоручник полиције;

3) са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова – поручник полиције, капетан полиције, мајор полиције, потпуковник полиције, пуковник полиције и генерал полиције.

Полицијски службеници који у статусу лица на посебним дужностима обављају послове заштите и спасавања имају следеће чинове:

1) са средњим образовањем – млађи водник ватрогасац, водник ватрогасац, водник ватрогасац I класе;

2) са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова – заставник ватрогасац, заставник ватрогасац I класе;

3) са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова – поручник ватрогасац, капетан ватрогасац, мајор ватрогасац, потпуковник ватрогасац, пуковник ватрогасац.

Звања

Члан 210.

Полицијски службеници у статусу лица на посебним дужностима имају следећа звања:

1) са средњим образовањем – млађи полицијски референт, млађи полицијски референт I класе, полицијски референт, полицијски референт I класе, виши полицијски референт и самостални полицијски референт;

2) са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова – млађи полицијски сарадник, полицијски сарадник, самостални полицијски сарадник;

3) са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова – млађи полицијски саветник, полицијски саветник, виши полицијски саветник, самостални полицијски саветник и главни полицијски саветник.

Одређивање чина/звања

Члан 211.

Одређивање чина/звања полицијског службеника који се распоређује приликом заснивања радног односа врши се у складу са прописаним распоном чина/звања радног

места на које се распоређује на основу оствареног стажа осигурања у ефективном трајању у истом степену образовања, ако испуњава услове прописане одредбама овог закона и прописима донетих на основу овог закона.

Запосленом у Министарству у својству државног службеника који се распоређује или премешта на радно место полицијског службеника одређивање чина/звања врши се у складу са прописаним распоном чина/звања радног места на које се распоређује или премешта на основу оствареног стажа осигурања у ефективном трајању у истом степену образовања.

Полицијском службенику који се распоређује или премешта са радног места са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова на радно место са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова, одређује се почетни чин/звање прописан за радна места са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова.

Полицијском службенику који се распоређује или премешта са радног места са средњим образовањем на радно место са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова или на радно место са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова, одређује се почетни чин/звање прописан за радна места са високим образовањем са 180 ЕСПБ бодова односно почетни чин/звање прописан за радна места са високим образовањем са 240 ЕСПБ бодова.

Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана, полицијском службенику који се распоређује или премешта на радно место у статусу ОСЛ, а испуњава услове за стицање вишег чина по основу оствареног стажа осигурања у ефективном трајању у статусу ОСЛ, одредиће се неспоредно виши чин у односу на почетни у том степену образовања.

Под стажом осигурања у ефективном трајању из става 5. овог члана подразумева се и време проведено са нижим степеном образовања у оквиру радних места у статусу ОСЛ.

Чин генерал-мајор полиције, генерал-потпуковник полиције и генерал-пуковник полиције одређује се полицијским службеницима на одређеним радним местима високог и стратешког нивоа руковођења, на предлог министра.

Чин генерал полиције одређује се директору полиције за време трајања мандата.

Оцењивање рада полицијских службеника

Члан 212.

Рад полицијских службеника у Министарству оцењује се једном годишње.

Позитивне оцене су: „довољан – 2”, „добар – 3”, „истиче се – 4” и „нарочито се истиче – 5”, а негативна оцена је „недовољан – 1”.

Полицијски службеник који није задовољан годишњом оценом рада може поднети захтев за преиспитивање оцене Комисији за преиспитивање оцене у року од осам дана од дана достављања обрасца оцене.

Комисију из става 3. овог члана решењем образује министар.

Мерила, поступак и начин оцењивања полицијских службеника и изглед обрасца оцене уређује Влада.

Каријерно напредовање

Члан 213.

Каријерно напредовање је део каријерног развоја и подразумева хоризонтално и вертикално напредовање.

Хоризонтално напредовање подразумева стицање наредног чина/звања у оквиру извршилачких радних места и руководећих радних места истог нивоа руковођења.

Вертикално напредовање подразумева:

- 1) стицање чина/звања на извршилачком радном месту за које је прописан виши степен образовања по основу распоређивања или премештаја;
- 2) напредовање на оперативни и сваки следећи непосредно виши ниво руковођења у свом чину/звању;
- 3) напредовање на оперативни и сваки следећи непосредно виши ниво руковођења уз стицање наредног чина/звања.

За вертикално напредовање из става 3. тач. 2) и 3) потребно је да полицијски службеник проведе најмање две године на непосредно нижем нивоу руковођења.

Начин одређивања и стицања чина/звања у Министарству, услове и остала питања у вези са каријерним напредовањем полицијских службеника прописује Влада

Ванредно унапређење

Члан 214.

Полицијски службеник који је постигао изузетне резултате у раду и тиме дао значајан допринос обављању унутрашњих послова може се у току каријере једном ванредно унапредити у непосредно виши чин/звање, независно од услова прописаних за стицање чина/звања, односно услова прописаних за радно место на које је распоређен.

О ванредном унапређењу на предлог руководиоца организационе јединице одлучује министар решењем.

Образовање и обука

Члан 215.

Образовање за обављање унутрашњих послова спроводи се у средњој школи и високошколској установи основаним за потребе унутрашњих послова и другим високошколским установама у складу са посебним прописима и уговором.

Обука у Министарству подразумева стицање и унапређење знања, вештина и ставова са циљем повећања ефикасности и ефективности у обављању унутрашњих послова и реализује се кроз стручно оспособљавање и стручно усавршавање, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Стручно оспособљавање представља стицање основних знања, вештина и ставова за обављање унутрашњих послова и обухвата: основну полицијску обуку, полицијску

обуку основног нивоа, основну обуку за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства, селекциону и основну обуку за специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције, специјалистичке обуке, обуке за нивое руковођења и обуке за чин/звање.

Стручно усавршавање представља унапређење и развијање стечених, као и усвајање нових знања, вештина и ставова.

Министарство остварује сарадњу са средњом школом и високошколском установом основаним за потребе унутрашњих послова на развоју и унапређењу наставних садржаја и студијских програма, организовању и реализацији заједничких обука и на друге начине којима се остварује унапређење образовања и стручног оспособљавања и усавршавања у области унутрашњих послова.

Запослени има право да буде информисан о могућностима за похађање обуке и право и обавезу да похађа обуку.

Министарство може запосленог упутити на високо образовање или на обуку, у Републици Србији или у иностранство, о трошку и у складу са потребама Министарства, на основу посебног уговора.

Запосленом из става 7. овог члана за време трајања образовања мирују права и обавезе у Министарству, осим ако посебним уговором није друкчије одређено.

Запосленом за време трајања обуке припада право на дневницу за службено путовање и право на увећање плате у складу са овим законом, осим ако посебним уговором није друкчије одређено.

Министарство може спроводити обуку, практичну наставу или професионалну праксу ученика средње школе и студената високошколске установе основаних за потребе унутрашњих послова или трећих лица.

Обуку у Министарству, као и обуку, практичну наставу или професионалну праксу ученика средње школе и студената високошколске установе основаних за потребе унутрашњих послова или трећих лица и издавачку делатност у Министарству ближе уређује Влада.

Обавезе полазника образовања или обуке

Члан 216.

Међусобна права и обавезе ученика средње школе основане за потребе унутрашњих послова, родитеља односно другог законског заступника ученика, као и студената високошколске установе основане за потребе унутрашњих послова и студената који се образују за потребе Министарства на другим високошколским установама и Министарства уређују се уговором.

Ученик, односно студент дужан је да по завршетку образовања остане на раду у Министарству најмање осам година.

Полазник, односно запослени је дужан да по завршетку обуке у Републици Србији или у иностранству, укључујући и обуку у Министарству осим стручног усавршавања, проведе на раду у Министарству најмање пет година.

Запослени је дужан да по завршетку високог образовања у Републици Србији или у иностранству проведе на раду у Министарству време које је најмање двоструко дуже од времена трајања високог образовања.

Ако ученик, студент, полазник, односно запослени не заврши средње, односно високо образовања или обуку, напусти, буде искључен или ако након завршетка средњег, односно високог образовања или обуке не проведе на раду у Министарству време из ст. 2 – 4. овог члана, дужан је да Министарству надокнади трошкове образовања или обуке, односно сразмеран део тих трошкова.

Министар може ослободити накнаде трошкова средњег, односно високог образовања или обуке, лице које из оправданих разлога не заврши образовање или обуку или из оправданих разлога не проведе на раду време из ст. 2 – 4. овог члана.

2. Безбедност и здравље на раду и здравствена заштита

Спровођење мера безбедности и здравља на раду

Члан 217.

Запослени у Министарству имају право на безбедност и здравље на раду ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом, као и право и обавезу да се упознају са мерама безбедности и здравља на раду и да одмах по сазнању о постојању неправилностима, штетностима, опасностима или другим појавама које могу да угрозе његову безбедност и безбедност и здравље на раду других запослених, обавести непосредног руководиоца.

Државни службеници и намештеници и радно ангажовани у Министарству имају право на безбедност и здравље на раду, у складу са посебним законом.

Мере безбедности и здравља на раду од значаја за безбедност и здравље на раду полицијских службеника укључујући и опште мере безбедности здравља на раду прописује министар.

Здравствена заштита запослених

Члан 218.

Запосленима у Министарству обезбеђује се здравствена заштита која се остварује кроз превентивну и специфичну здравствену заштиту.

Превентивну здравствену заштиту запослених, као и здравствену делатност у Министарству организује и спроводи организациона јединица Министарства надлежна за послове људских ресурса.

Специфична здравствена заштита

Члан 219.

Специфична здравствена заштита се обезбеђује у мери у којој она није обезбеђена обавезним здравственим осигурањем, а проистиче из услова рада на пословима на којима су опасност по живот и здравље, одговорност и тежина посла, природа и посебни услови рада од утицаја на смањење радне способности.

Специфична здравствена заштита обухвата претходне лекарске прегледе, периодичне лекарске прегледе, ванредне лекарске прегледе, систематске лекарске прегледе и контролне лекарске прегледе.

Специфична здравствена заштита из става 2. овог члана, поред запослених у Министарству, пружа се и лицима која нису запослена у Министарству, а који су кандидати за пријем на обуку у Министарству, односно упис у средњу школу или високошколску установу основану за потребе унутрашњих послова, полазницима обука у Министарству, ученицима и студентима образовних установа основаних за поребе унутрашњих послова, кандидатима за пријем у радни однос у Министарство или за ангажовање ван радног односа у Министарству.

Трошкове специфичне здравствене заштите, осим претходних лекарских прегледа за лица из става 3. овог члана, сноси Министарство.

Специфичну здравствену заштиту спроводи надлежна здравствена установа.

На запослене у Министарству на радним местима за које су обавезни здравствени прегледи у складу са другим прописима, а у надлежности су других здравствених установа, примењују се одредбе тих прописа.

Врсте и трошкове лекарских прегледа, начин спровођења и мере специфичне здравствене заштите ближе прописује Министарство.

Психолошка делатност

Члан 220.

Министарство обезбеђује, планира, организује и спроводи психолошку делатност кроз психолошку превенцију, психолошку селекцију, развој потенцијала запослених и примену специфичних психолошких знања и вештина у другим областима.

Психолошка превенција обухвата пружање психосоцијалне подршке запосленом, која укључује очување, заштиту и унапређење његовог психолошког статуса на примарном, секундарном и делом на терцијарном нивоу и остварује се кроз стручно-саветодавни и психоедукативни рад.

Психолошка селекција обухвата процес психолошке процене базичних компетенција и психолошких захтева приликом пријема у радни однос, уписа на обуке, каријерног напредовања, класификацију, евалуацију и унапређење процеса, као и специфичну психолошку процену за потребе попуне радних места/обуке у специјалну јединицу полиције, јединице полиције посебне намене и посебне јединице полиције и кандидата за упис у средњу школу основану за потребе унутрашњих послова.

Развој потенцијала запослених обухвата индивидуално препознавање потенцијала, праћење и усмеравање личног развоја запосленог.

Примена специфичних психолошких знања и вештина у другим областима обухвата професионалну сарадњу са организационим јединицама министарства, у функцији подршке и унапређења процеса, поступака и приступа у обављању полицијских послова и послова заштите и спасавања, а у складу са њиховим потребама и етичким начелима психолошке струке.

Психолошку превенцију, развој потенцијала запослених и примену специфичних психолошких знања и вештина у другим областима, спроводи организациона јединица министарства надлежна за управљање људским ресурсима.

Психолошку селекцију спроводи психолошка служба надлежне здравствене установе.

Критеријуме и начин спровођења психолошке делатности уређује министар.

Тестирање на присуство алкохола или психоактивних супстанци
и полиграфско испитивање запосленог

Члан 221.

Запослени у току радног времена, може бити подвргнут тестирању на присуство алкохола или психоактивних супстанци помоћу одговарајућих средстава и уређаја, на захтев непосредног руководиоца или лица које он овласти.

Уколико запослени одбије тестирање у складу са ставом 1. овог члана или оспорава резултате тестирања, на његов захтев омогућиће му се вршење анализе у одговарајућој установи, о сопственом трошку.

Уколико су резултати анализе из става 2. овог члана негативни, трошкове сноси Министарство.

О извршеном тестирању из става 1. овог члана сачињава се записник.

Резултати анализе из става 2. и записник из става 4. овог члана могу се користити у поступку утврђивања дисциплинске одговорности запосленог у Министарству.

На предлог руководиоца организационе јединице или лица које он овласти, запослени може бити полиграфски испитан у складу са чланом 103. овог закона.

3. Организација рада

Посебан распоред рада

Члан 222.

Полицијски послови и послови заштите и спасавања се обављају 24 часа дневно.

Полицијски службеник дужан је да послове из става 1. овог члана обавља по посебном распореду рада који одређује непосредни руководилац.

Посебан распоред рада у смислу става 2. овог члана подразумева: рад у сменама; рад у турнусу; нередовност у раду; ангажовање интервентног карактера; прековремени рад и приправност за рад.

Непосредни руководилац из става 2. овог члана дужан је да на одговарајући начин омогући полицијском службенику да се упозна са посебним распоредом рада по правилу 48 часова унапред, а да га о промени распореда рада обавести најмање 24 часа пре промене, изузев у случају наступања непредвиђених околности, ангажовања интервентног карактера и прековременог рада.

Начин упознавања и обавештавања о посебном распореду рада ближе уређује министар.

Рад у сменама

Члан 223.

Рад у сменама је организација рада у Министарству према којој полицијски службеник на радном месту за које је одређено да се радна активност врши пуних 24 часа, свој посао обавља наизменично, у сменама, према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана, и то најмање трећину радног времена у току календарског месеца.

Рад у турнусу

Члан 224.

Рад у турнусу, у смислу овог закона, подразумева редован радни циклус где полицијски службеник у току календарског месеца, у оквиру редовног месечног фонда радних сати, свој посао обавља наизменично у периодима дужим или краћим од осам часова, а на радном месту за које је одређено да се радна активност врши пуних 24 часа.

Нередовност у раду

Члан 225.

Нередовност у раду, у смислу овог закона, подразумева радни циклус где полицијски службеник у току календарског месеца, у оквиру редовног месечног фонда радних сати, свој посао обавља наизменично у периодима где није могуће унапред утврдити време радног ангажовања, као и повремено увођење рада у сменама, односно рада у турнусу када организација рада то захтева, мање од трећине пуног радног времена у току календарског месеца.

Ангажовање интервентног карактера

Члан 226.

Ангажовање интервентног карактера, у смислу овог закона, подразумева рад и боравак полицијског службеника Интервентних јединица полиције у одговарајућој формацији на одговарајућој локацији са одређеним задатком, или ангажовање у оквиру специјалистичких тимова организационе јединице надлежне за послове заштите и спасавања са одређеним задатком, у складу са одобреним планом таквог ангажовања.

Уколико су ангажовањем из става 1. овог члана испуњени и услови прописани за рад и боравак на терену, полицијски службеник остварује право на накнаду трошкова за рад и боравак на терену у складу са чланом 230. овог закона.

Прековремени рад

Члан 227.

Прековремени рад, у смислу овог закона, подразумева рад дужи од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

Полицијски службеник, по правилу, не може да ради дуже од 12 сати дневно, укључујући и прековремени рад, при чему сам прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно.

Изузетно од става 2. овог члана, уколико полицијски службеник проведе на раду непрекидно 12 сати дневно, прековремени рад може трајати најдуже до окончања започетог посла, а максимално до додатна четири сата прековременог рада.

У случају сагласности руководиоца и полицијског службеника и у обостраном договору око распореда радног времена, прековремени сати могу се тромесечно обрачунати као слободни сати у односу један према два у корист слободних сати и могу се искористити најкасније у року од шест месеци од протеча тромесечја у коме су обрачунати.

Министарство у случају прековременог рада обезбеђује полицијском службенику превоз, односно накнаду додатних трошкова превоза од места становања до места обављања прековременог рада и обратно.

Рад дужи од прековременог рада

Члан 228.

Изузетно од члана 227. овог закона, полицијски службеник је дужан да по налогу надлежног руководиоца ради и дуже од времена утврђеног за прековремени рад у случају: ванредног стања; ратног стања, стања повећаног ризика или у случају обављања послова којима се обезбеђује непосредна заштита живота или здравља људи, имовине веће вредности илиштићеног објекта или лица, чије би прекидање угрозило живот или здравље људи, или би довело до штете великих размера, као и обављање послова чије би прекидање у знатној мери отежало или онемогућило, односно угрозило оперативни рад полиције.

За рад дуже од времена утврђеног за прековремени рад у случају обављања послова заштитештићеног објекта или лица, неопходна је претходна сагласност полицијског службеника.

Рад из става 1. овог члана може трајати до престанка непосредног угрожавања, односно до обезбеђивања замене полицијском службенику.

За време рада из става 1. овог члана, полицијском службенику припада увећана плата за прековремени рад.

Приправност за рад

Члан 229.

Полицијски службеник је у обавези приправности када околности обављања посла и задатака то захтевају.

Приправност за рад подразумева обавезу полицијског службеника да се ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност, налази у стању потребног степена спремности које омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту, при чему се полицијски службеник не налази на свом радном месту.

Рад полицијског службеника који је из приправности позван да обави посао или задатак рачуна се у радно време.

Начин одређивања приправности за рад, садржину и изглед налога за приправност прописује министар.

Рад и боравак на терену

Члан 230.

Рад и боравак на терену је обављање полицијских послова, послова заштите и спасавања или спровођење обуке, по налогу руководиоца, у трајању од најмање 24 часа непрекидно, на отвореном, са боравком без смештаја или са смештајем у објектима логорско-касаранског типа, привременим или импровизованим објектима.

Накнада трошкова за сваки дан рада и боравка на терену због обављања полицијских послова или послова заштите и спасавања износи 3% просечне месечне зараде запосленог у Републици Србији према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, на дан ангажовања.

Накнада трошкова за сваки дан рада и боравка на терену ради спровођења обуке износи 2% просечне месечне зараде са припадајућим порезима и доприносима запосленог у Републици Србији, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, на дан ангажовања.

Накнада из става 4. овог члана не исплаћује се полазнику обуке која представља посебан услов за одређено радно место, односно спроводи се у циљу селекције кандидата за рад у специјализованим тимовима Сектора за ванредне ситуације.

Накнада трошкова за рад и боравак на терену из ст. 2. и 4. овог члана исплаћује се по започетом дану ангажовања.

Накнада трошкова за рад и боравак на терену и дневница за службено путовање у земљи и иностранству се међусобно искључују.

Изузетно од става 7. овог члана, ако за време рада и боравка на терену нису обезбеђени исхрана и смештај, запосленом припада право на накнаду трошкова у висини дневнице за службено путовање.

За сваки дан рада и боравка на терену полицијском службенику ће се евидентирати осмочасовно радно време.

Одмори

Члан 231.

Полицијски службеник има право на одмор у складу са законом.

Полицијском службенику који ради по посебном распореду рада у смислу овог закона, коришћење недељног одмора може се одредити на други начин и у другом периоду, под условом да му се укупни дневни и недељни одмор у обиму утврђеном законом обезбеди у року који не може да буде дужи од 30 дана.

Руководилац унутрашње организационе јединице Министарства или лице које он овласти може полицијском службенику да одложи или прекине коришћење годишњег одмора уз писано образложење у сваком тренутку у току коришћења или до отпочињања годишњег одмора, а ради обављања послова који не трпе одлагање, при чему се води рачуна о одговорном фискалном управљању, рационалности, функционалности и ефикасности.

У случају из става 3. овог члана полицијски службеник има право на накнаду стварних трошкова проузрокованих одлагањем, односно прекидом годишњег одмора.

4. Право на плату и друга примања

Право на плату

Члан 232.

Полицијски службеник има право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом.

Плата и накнада плате садржи утврђен порез и доприносе за полицијског службеника на месечном нивоу.

Плата полицијског службеника се састоји од основне плате и увећане плате.

Основна плата утврђује се множењем основице за обрачун и исплату плата са коефицијентом плате.

Полицијски службеник остварује право плату од дана ступања на рад до дана престанка радног односа.

Полицијски службеник остварује право на месечну плату која се за текући месец исплаћује најкасније до краја наредног месеца.

Приправник остварује плату у висини од 90% основне плате радног места на које се распоређује.

Основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада.

Платне групе и платни разреди

Члан 233.

Радна места полицијских службеника разврставају се по платним групама и платним разредима.

Радна места полицијских службеника разврставају се у 13 платних група у оквиру којих се разврставају у платне разреде.

Разврставање радних места у платне групе и платне разреде врши се полазећи од критеријума за вредновање послова који се обављају на радном месту.

Критеријуми за вредновање послова јесу: сложеност посла, компетенције, степен одговорности, степен самосталности у раду и пословна комуникација.

Коефицијент плате

Члан 234.

Коефицијент плате се састоји из збира основног и додатног коефицијента. Основни коефицијент представља коефицијент платног разреда у оквиру платне групе.

Додатни коефицијент чине коефицијент категоризације и корективни коефицијент.

Коефицијент категоризације

Члан 235.

Коефицијент категоризације чине коефицијент категоризације организационе јединице и коефицијент категоризације радног места.

Коефицијент категоризације организационе јединице је нумеричка вредност положаја организационе јединице са аспекта значаја њене надлежности.

Коефицијент категоризације радног места је нумеричка вредност која представља захтеве радног места који нису вредновани кроз основни коефицијент и има подкоефицијенте чина/звања, организације радног времена и бенефиције.

Подкоефицијент организације радног времена се утврђује у односу на радна места која у свом опису, у организацији радног времена имају приказан рад у сменама и турнусу или нередовност у раду, а који је исказан као нумеричка вредност за тај рад.

Полицијском службенику којем је утврђен подкоефицијент нередовности у раду, а најмање једну трећину радног времена у току календарског месеца ради у смени или турнусу, за тај месец припада разлика у плати између та два подкоефицијента (нередовност-смена/турнус).

Подкоефицијент бенефиције се утврђује за радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Корективни коефицијент

Члан 236.

Корективни коефицијент је нумеричка вредност специфичности посла, односно радног места који се остварује по основу сталних или привремених услова за обављање послова или других сталних или привремених околности које се јављају на пословима радног места, а које нису узете у обзир при вредновању послова тог радног места.

Корективни коефицијент може бити:

1) корективни коефицијент специфичности посла који се одређује за поједина радна места на којима се послови обављају под сталним или привременим отежаним околностима, а које нису узете у обзир приликом вредновања послова;

2) корективни коефицијент за рад на радним местима чији је опис послова сузбијање организованог криминала, тероризма, корупције или откривање ратних злочина;

3) корективни коефицијент за специфична радна места.

Корективни коефицијент из става 2. тачка 2) овог члана представља увећање плате по посебним законима којима се уређују организација и надлежност државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма, корупције и откривања ратних злочина и искључује друга увећања плате по истом основу.

Министарство једном годишње преиспитује радна места на којима се остварује корективни коефицијент из става 2. тачка 3) овог члана.

Уколико се стекну услови за увећање коефицијента кроз корективни коефицијент по више основа, полицијски службеник оставрује право на корективни коефицијент који је за њега повољнији.

Утврђивање коефицијента плате

Члан 237.

Приликом распоређивања и трајног премештаја полицијских службеника у складу са одредбама овог закона, полицијском службенику утврђује се коефицијент плате радног места на које се распоређује, односно премешта, ако овим законом није друкчије прописано.

Коефицијент плате утврђује решењем министар, односно лице које он овласти.

Жалба на решење из става 2. овог члана не одлаже извршење решења.

Увећана плата

Члан 238.

Полицијски службеник има право на увећану плату у висини утврђеној овим законом за:

1) рад ноћу – за сваки сат рада у висини 28,6% вредности радног сата основне плате;

2) рад на дан празника који се празнује нерадно – за сваки сат рада у висини 121% вредности радног сата основне плате;

3) прековремени рад – за сваки сат рада који по налогу надлежног руководиоца ради дуже од пуног радног времена у висини 28,6% вредности радног сата основне плате;

4) приправност – за сваки сат приправности, у складу са посебним распоредом рада или по налогу, у висини 10% вредности радног сата основне плате;

5) ангажовање интервентног карактера – увећање коефицијента плате 3% по дану ангажовања, максимално до 20% увећања коефицијента плате за седам и више ангажовања у току месеца;

6) замену руководиоца, ако замена руководиоца није у опису посла – за сваки сат рада у висини од 10 % вредности радног сата основне плате;

7) минули рад – по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину остварену у радном односу, у висини 0,5% основне плате.

Под заменом руководиоца у смислу става 1. тачка 6) овог члана сматра се замена полицијског службеника на руководећем радном месту као и полицијског службеника у чијем опису послова радног места су послови полицијске координације.

Ако су се истовремено стекли услови за увећање плате по више основа, проценат увећања не може бити нижи од збира процената по сваком од основа за увећање.

Посебно увећање плате

Члан 239.

Министар или лице које он овласти може за додатно остварени радни допринос, који значајно превазилази редовни ниво и квалитет радног ангажовања, посебно увећати запосленом коефицијент основне плате до 20% у месецу у коме је исти остварен, у складу са расположивим средствима опредељеним буџетом.

Увећана основна плата из става 1. овог члана исплаћује се наредног месеца у односу на месец у ком је остварен радни допринос, у складу са законом.

Одређивање плате приликом распоређивања или премештаја на друго радно место

Члан 240.

Полицијски службеник који се распоређује или премешта на друго радно место остварује основну плату радног места на које се распоређује или премешта, ако овим законом није друкчије прописано.

Одређивање плате код трајног премештаја

Члан 241.

Полицијски службеник који се, у складу са одредбама овог закона, трајно премешта остварује право на плату радног места на које се премешта.

Изузетно од става 1. овог члана, полицијски службеник који је трајно премештен у складу са чланом 205. став 3. тачка 1) овог закона због трајног ограничења радне способности услед повреде на раду или професионалне болести, задржава права радног места са ког се премешта, уколико је то за њега повољније.

Дефинисање критеријума

Члан 242.

Ближе дефинисање критеријума за вредновање послова, опште описе платних група и разврставање радних места у платне групе и платне разреде из члана 233. овог закона, висину коефицијената и подкоефицијената, као и начин и поступак усклађивања плате из члана 241. овог закона уређује Влада.

Накнада плате

Члан 243.

Полицијски службеник има право на накнаду плате у случају: привремене спречености за рад; годишњег одмора; плаћеног одсуства; нераспоређености; привременог удаљења са рада, одсуствовања са рада на дан државног и верског празника који се празнује нерадно или у случају војне вежбе и одазивања на позив војних и других државних органа, ако посебним прописом није другачије одређено.

Накнада плате из става 1. овог члана, осим у случају привремене спречености за рад и привременог удаљења са рада обрачунава се и исплаћује полицијском службенику у висини 100% основне плате, увећане за минули рад.

У случају привремене спречености за рад полицијски службеник има право на накнаду плате у складу са чланом 244. овог закона, а у случају привременог удаљења са рада у складу са чланом 269. овог закона.

Право на накнаду плате у случају привремене спречености за рад

Члан 244.

Полицијском службенику у случају привремене спречености за рад због професионалне болести или повреде на раду, као и у случају теже болести и повреда ван рада које животно угрожавају полицијског службеника, припада накнада плате у висини 100% основне плате, увећане за минули рад.

Листу тежих болести и повреда ван рада из става 1. овог члана, утврђује надлежна здравствена установа.

Полицијском службенику у случају привремене спречености за рад због болести или повреде ван рада, припада накнада плате у висини 85% основне плате, увећане за минули рад.

Разлику у накнади плате за време привремене спречености за рад из става 3. овог члана између висине накнаде плате која осигураннику припада по основу општих прописа о здравственом осигурању и висине накнаде плате прописане овим законом, сноси Министарство.

За остале случајеве привремене спречености за рад примењују се општи прописи из области здравственог осигурања.

У случајевима постојања сумње да запослени врши злоупотребу привремене спречености за рад, непосредни руководилац може искључиво ради обезбеђења доказа, да изврши теренску контролу и потом се обрати здравственој установи ради утврђивања злоупотребе привремене спречености за рад полицијског службеника, у складу са законом.

Накнаде трошкова

Члан 245.

Полицијски службеник има право на накнаду трошкова за: време које је провео на службеном путу у Републици Србији или иностранству и привремени и трајни премештај у друго место рада.

Исхрана у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора уређују се у складу са прописима којима се уређују плате државних службеника.

Начин остваривања права на накнаду из става 1. овог члана, као и њену висину уређује Влада.

Трошкови за долазак и одлазак са рада

Члан 246.

Полицијски службеник има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини трошкова превоза на релацији место пребивалишта/боравишта – место рада.

Полицијски службеник нема право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у случајевима:

- 1) да има обезбеђено службено моторно возило;
- 2) да Министарство на други начин обезбеди полицијским службеницима превоз за долазак и одлазак са рада;
- 3) за време коришћења годишњег одмора, плаћеног или неплаћеног одсуства, службеног пута, привремене спречености за рад, рада и боравка на терену, као и свим другим случајевима одсуства са рада.

Промена пребивалишта/боравишта полицијског службеника након заснивања радног односа, не може да утиче на увећање трошкова за долазак и одлазак са рада, без сагласности руководиоца унутрашње организационе јединице надлежне за послове финансија.

Полицијски службеник који услед премештаја на образложени предлог руководиоца због боље организације рада или потребе за ефикаснијим обављањем одређених послова и задатака, односно услед распоређивања има увећане трошкове за долазак и одлазак са рада, има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, у складу са ставом 1. овог члана.

Полицијском службенику који је примљен у радни однос путем јавног конкурса, односно који је премештен на основу интерног конкурса, а који нема пријављено

пребивалиште на територији места рада где је примљен у радни однос или премештен, припада накнада трошкова за долазак и одлазак са рада искључиво за територију места рада.

Исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада врши се у текућем месецу за претходни месец.

Начин остваривања права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада утврђује Влада.

Посебни случајеви накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада

Члан 247.

Накнада трошкова за долазак и одлазак са рада полицијском службенику који је примљен у радни однос након завршене:

1) основне полицијске обуке, а који нема пријављено пребивалиште на подручју полицијске управе за коју је конкурс расписан и на чијем подручју је примљен у радни однос, врши се у висини трошкова превоза на подручју полицијске управе где се налази организациона јединица у којој је примљен у радни однос;

2) средње школе основане за потребе унутрашњих послова, а који нема пријављено пребивалиште на територији места рада, врши се у висини трошкова превоза на подручју полицијске управе где се налази организациона јединица у којој је примљен у радни однос;

3) основне обуке за припадника ватрогасно-спасилачких јединица Министарства, врши се у висини трошкова превоза на подручју полицијске управе где се налази организациона јединица у којој је примљен у радни однос.

Изузетно од става 1. и 2, услед регионалне организације обављања послова, запослени у Жандармерији имају право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини трошкова превоза на релацији место пребивалишта/боравишта – место где полицијски службеник редовно обавља своје задатке, односно остварује своју радну активност, уколико су у периоду од годину дана пре заснивања радног односа у Министарству, односно премештаја имали непрекидно пријављено исто пребивалиште/боравиште на територији општине/града која се налази на територији за који је надлежан одред Жандармерије у којем запослени редовно обавља своју радну активност.

Право на накнаду трошкова сахране и једнократну новчану помоћ

Члан 248.

Трошкове сахране полицијског службеника који приликом или поводом обављања унутрашњих послова изгуби живот, сноси Министарство.

Трошковима из става 1. овог члана сматрају се: трошкови превоза посмртних остатака; путни трошкови за два пратиоца, трошкови гробног места и остали погребни трошкови.

У случају смрти полицијског службеника који је изгубио живот приликом или поводом обављања унутрашњих послова, као и када је смрт наступила као последица повреде на раду професионалног обољења, породица коју је издржавао полицијски службеник има право на једнократну новчану помоћ у висини од 36 просечних плата запослених у Министарству исплаћених у месецу који је претходило месецу када је наступио случај.

Право на новчану и другу помоћ

Члан 249.

Министар може доделити новчану и другу помоћ породици запосленог који је изгубио живот, тешко рањен или тешко повређен приликом или поводом обављања унутрашњих послова, код кога је смрт наступила као последица повреде на раду или професионалног обољења.

Начин и критеријуме за доделу помоћи из става 1. овог члана прописује министар.

Награде и признања

Члан 250.

За остварене изузетне резултате у обављању унутрашњих послова, односно за други радни допринос, запосленима у Министарству додељују се награде и признања.

Награде и признања могу се додељивати и органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, другим органима и установама, удружењима грађана и другим организацијама и појединцима, као и полицијским службеницима страних држава за остварену полицијску сарадњу или успешно изведене акције у области сузбијања криминала.

Врсте награда и признања, начин и поступак доделе, као и критеријуме и мерила прописује министар.

Обезбеђивање услуге исхране и смештаја

Члан 251.

Запосленима у Министарству и другим корисницима Министарство обезбеђује услуге исхране и смештаја у објектима за исхрану, хотелски и самачки смештај.

Полицијском службенику коме су исхрана и смештај у функцији стицања и одржавања потребног нивоа физичке спремности и обучености за успешно извршење послова и задатака услуга исхране и смештаја обезбеђује се без накнаде.

Начин обезбеђивања услуга исхране и смештаја, категорије корисника и друга питања од значаја за услуге исхране и смештаја из става 1. овог члана, као и категорије полицијских службеника из става 2. овог члана, прописује министар.

5. Право на синдикално и друго организовање

Синдикално и друго организовање

Члан 252.

Полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на синдикално и друго организовање и деловање, у складу са законом.

Полицијски службеници не могу бити чланови политичких странака, не могу се страначки организовати, нити политички деловати у Министарству.

Полицијски службеници не могу у униформи присуствовати страначким и другим политичким скуповима, изузев ако обављају унутрашње послове, у складу са законом.

Министарство не може да откаже радни однос запосленом нити да на други начин стави у неповољнији положај запосленог због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима, у складу са законом.

Репрезентативни синдикат има право да учествује у припреми општих аката којима се уређује радно-социјална питања од значаја за положај запослених.

Право на штрајк

Члан 253.

Запослени у Министарству имају право на штрајк у складу са законом и колективним уговором и слободно одлучују о свом учешћу у штрајку.

Штрајк се може организовати и као штрајк упозорења.

Полицијски службеници немају право на штрајк у случају: ратног стања, ванредног стања, ванредне ситуације или стања повећаног ризика, насилног угрожавања уставног поретка Републике Србије, елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа које ометају нормално одвијање живота и угрожавају безбедност људи и имовине или у случају да су запослени на радним местима на којима штрајк није дозвољен.

Радна места на којима штрајк није дозвољен су радна места на којима нема услова за обезбеђивање минимума процеса рада.

Радна места из става 4. овог члана утврђује министар.

Минимум процеса рада

Члан 254.

Запослени у Министарству могу почети штрајк ако се обезбеди минимум процеса рада који обезбеђује безбедност људи и имовине или је незаменљив услов живота и рада грађана.

Руководилац организационе јединице најкасније десет дана пре почетка штрајка одређује запослене који су дужни да раде за време штрајка ради обезбеђивања минимума процеса рада, који не може бити мањи од 60% запослених.

Најава штрајка

Члан 255.

Штрајк упозорења најављује се најкасније пет дана пре почетка штрајка.

Штрајк се најављује најкасније 15 дана пре почетка штрајка, достављањем одлуке о ступању у штрајк.

Одлуком о ступању у штрајк утврђују се: захтеви запослених, време почетка штрајка, место окупљања учесника у штрајка ако се штрајк испољава окупљањем запослених, као и штрајкачки одбор који заступа интересе запослених.

Уз одлуку о ступању у штрајк доставља се изјава организатора штрајка о начину обезбеђивања минимума процеса рада.

Представници Министарства и штрајкачког одбора дужни су да од дана најаве штрајка, па све до самог окончања штрајка, преговарају ради споразумног и мирног решавања колективног спора, у складу са прописима о мирном решавању радних спорова и начелима узајамног поверења и заштите економских и социјалних интереса.

Ако се штрајк испољава окупљањем запослених, штрајк се организује и место окупљања одређује у складу са законом којим се уређује јавно окупљање.

Полицијски службеници који учествују у штрајку не могу за време штрајка да носе оружје и друга средства принуде.

Заштита запослених у штрајку

Члан 256.

Запослени у Министарству не могу да трпе штетне последице због учествовања у штрајку, не могу да буду трајно или привремено премештени због учествовања у штрајку, односно Министарство не може да откаже радни однос нити на други начин стави у неповољан положај члана штрајкачког одбора због његовог статуса или активности у својству представника запослених, у складу са законом.

Учесници у штрајку који није организован у складу са законом не уживају заштиту из става 1. овог члана.

Додатни рад

Члан 257.

Запослени у Министарству може ван радног времена да обавља додатни рад за другог послодавца, ако додатни рад није забрањен посебним законом или другим прописом, ако не ствара могућност сукоба интереса или не утиче на непристрасност рада запосленог, ако се њиме не онемогућава или отежава рад запосленог или организационе јединице и не нарушава углед Министарства, уз претходну писану сагласност руководиоца унутрашње организационе јединице.

Сагласност за обављање додатног рада важи до окончања посла који се обавља у додатном раду, а најдуже годину дана од давања сагласности.

Сагласност није потребна за обављање наставне и научне делатности, објављивање ауторских дела и активности у културно-уметничким, хуманитарним, спортским и сличним удружењима, али је запослени дужан да о таквом додатном раду обавести непосредног руководиоца најкасније пет радних дана пре почетка обављања додатног рада осим код објављивања ауторских дела.

Запослени може у току радног времена, уз претходну писану сагласност руководиоца унутрашње организационе јединице, да обавља наставну и научну делатност у средњој школи и високошколској установи основаним за потребе унутрашњих послова.

Изузетно, руководиоца унутрашње организационе јединице може забранити додатни рад из ст. 1, 3. и 4. овог члана ако се њиме онемогућава или отежава рад запосленог или организационе јединице, нарушава углед Министарства, односно ствара могућност сукоба интереса или утиче на непристрасност рада запосленог.

Приликом и у вези са обављањем додатног рада запослени се не могу позивати на статус полицијских службеника или запослених у Министарству, нити се могу користити службеном легитимацијом или службеном легитимацијом са службеном значком, оружјем и другим средствима Министарства.

У случају потребе, запослени је дужан да прекине додатни рад и стави се на располагање Министарству.

О свим сазнањима до којих дође приликом обављања додатног рада, а која се односе на извршење кривичних дела, прекршаја или других противправних поступања и понашања, запослени је дужан да одмах обавести непосредног руководиоца и догађај пријави надлежној организационој јединици Министарства.

Министарство води евиденцију о додатном раду, у складу са законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

6. Дисциплинска и друга одговорност

Одговорност за повреде службене дужности

Члан 258.

Запослени одговарају дисциплински за лаке и тешке повреде службене дужности у складу са овим законом.

У оним питањима која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којима се уређује општи управни поступак.

Покретање поступка и одговорност за кривично дело или одговорност за прекршај не искључују покретање поступка за утврђивање одговорности за повреду службене дужности (у даљем тексту: дисциплински поступак), уколико радња извршења кривичног дела или прекршаја уједно представља и повреду службене дужности.

Ослобађање од одговорности за кривично дело, односно прекршај не претпоставља ослобађање од одговорности за повреду службене дужности која је за предмет имала исту радњу, ако је радња квалификована и као повреда службене дужности.

Лаке повреде службене дужности

Члан 259.

Лаке повреде службене дужности су:

- 1) непоштовање радног времена, односно неоправдано кашњење, неоправдано одсуствовање у току радног времена или неоправдани ранији одлазак с рада, до три пута у року од месец дана;
- 2) непрофесионалан однос према грађанима или запосленима за време рада;
- 3) несавесно и неуредно чување службених списа и података;
- 4) неоправдано изостајање са посла до три радна дана у току календарске године;
- 5) неуредан изглед, односно неношење или непрописно ношење униформе, опреме, оружја и других средстава принуде;
- 6) поступање противно налогу или упутству за обављање послова које је изазвало или могло да изазове штетне последице мањег значаја;
- 7) необавештавање или неблаговремено обавештавање руководиоца о примљеном поклону.

Тешке повреде службене дужности

Члан 260.

Тешке повреде службене дужности су:

- 1) одбијање извршења или неизвршавање законитог наређења руководиоца издатог током вршења или поводом вршења службеног задатка;
- 2) самовољно напуштање места вршења службеног задатка;
- 3) противправна примена полицијских овлашћења или злоупотреба статуса полицијског службеника;
- 4) злоупотреба или коришћење информационо-комуникационих система Министарства, односно система за обраду података без основа за службено поступање;
- 5) издавање или извршавање противправног наређења;
- 6) непредузимање или недовољно предузимање мера за безбедност лица, имовине и поверених ствари;

- 7) онемогућавање, ометање или отежавање извршавања службених задатака;
- 8) поступање супротно одредбама члана 148. став 1. овог закона;
- 9) понашање које нарушава углед Министарства;
- 10) понашање које нарушава односе међу запосленима, односно које је у супротности са одредбама Кодекса полицијске етике;
- 11) избегавање лечења од болести зависности након коначне оцене и мишљења надлежне здравствене установе;
- 12) спавање у току радног времена или заузимање таквог положаја којим се онемогућава обављање послова;
- 13) долазак на рад под утицајем алкохола или психоактивних супстанци или конзумирање алкохола или психоактивних супстанци у току радног времена или одбијање тестирања на присуство алкохола или психоактивних супстанци;
- 14) поступање супротно члану 147. овог закона,
- 15) повреда тајности података или повреда података о личности;
- 16) непрописно, неправилно или ненаменско коришћење, чување, губљење или оштећење техничке или друге опреме, односно средстава којима је запослени задужен или их користи у обављању службених задатака, услед намере или крајње непажње;
- 17) неовлашћено уступање службене легитимације, службене легитимације са службеном значком, униформе или друге опреме и средстава Министарства;
- 18) онемогућавање или ометање вршења унутрашње контроле;
- 19) непоступање по наложеним мерама Сектора унутрашње контроле;
- 20) негативан резултат теста интегритета;
- 21) непријављивање имовине и промене имовног стања у складу са одредбама члана 169. овог закона;
- 22) непријављивање кривичног дела, прекршаја или повреде службене дужности;
- 23) спречавање или ометање спровођења кривичног или другог поступка пред надлежним судом;
- 24) обављање додатног рада супротно члану 257. овог закона;
- 25) одбијање, неоправдано неодривање или избегавање здравственог прегледа;
- 26) одбијање, неоправдано неодривање или избегавање обуке на коју се полицијски службеник упућује за потребе Министарства;
- 27) неоправдано неодривање на провере стручне оспособљености;
- 28) незаконит, несавестан, немаран рад или пропуштање радње за коју је полицијски службеник овлашћен, а које су проузроковале или су могле да проузрокују штету или незаконитост у раду;
- 29) вршење, изазивање, подстицање или дозвољавање мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања;
- 30) повреда права запосленог из радног односа;
- 31) неоправдано изостајање са посла преко три радна дана у току календарске године;

- 32) самоиницијативно иступање полицијских службеника у јавности и средствима јавног информисања у вези са обављањем послова у Министарству;
- 33) истицање и ношење знака и других обележја Министарства, односно организационих јединица на начин којим се нарушава углед Министарства;
- 34) чланство у политичким странкама и организацијама, страначко организовање или политичко деловање у Министарству;
- 35) присуствовање страначким и другим политичким скуповима у униформи, супротно члану 252. став 3;
- 36) ношење оружја и других средстава принуде за време штрајка;
- 37) злоупотреба права из радног односа.

Дисциплински органи

Члан 261.

Дисциплински поступак у Министарству воде органи првостепеног и другостепеног дисциплинског поступка утврђени овим законом – дисциплински старешина и дисциплинска комисија (у даљем тексту: дисциплински органи).

Дисциплински старешина је лице запослено у Министарству које независно и непристрасно води првостепени дисциплински поступак и одлучује о дисциплинској одговорности запосленог.

Дисциплинска комисија има председника комисије, председнике већа и чланове већа.

Веће дисциплинске комисије има три члана од којих су председник и један члан из Министарства, а један члан је представник јавности.

Чланове већа из Министарства и чланове већа који су представници јавности именује министар.

Члану комисије – представнику јавности припада накнада за рад у дисциплинској комисији у висини износа дневнице за службено путовање у земљи која важи за запослене у државним органима.

Покретање дисциплинског поступка

Члан 262.

Дисциплински поступак се спроводи као првостепени и другостепени поступак.

Иницијативу за покретање дисциплинског поступка може поднети непосредни руководиоцац.

Иницијатива за покретање дисциплинског поступка подноси се:

- 1) министру,
- 2) руководиоцу унутрашње организационе јединице,
- 3) у Дирекцији полиције – руководиоцу уже организационе јединице или начелнику полицијске управе.

Иницијатива за покретање дисциплинског поступка мора бити разумљива, потпуна и образложена.

Руководилац из става 3. овог члана или лице које он овласти доноси закључак о покретању дисциплинског поступка.

Дисциплински поступак се покреће достављањем закључка запосленом.

Обавештење о покретању поступка

Члан 263.

Запослени има право да буде благовремено обавештен о покренутом дисциплинском поступку уручењем закључка о покретању дисциплинског поступка од ког тренутка се сматра да је наведени поступак покренут, као и о доказима који су приложени уз предлог за покретање дисциплинског поступка.

Дисциплински старешина дужан је да на захтев запосленог против којег се води поступак, омогући учествовање представника синдиката чији је члан, који у том поступку има положај изједначен с положајем пуномоћника.

Правна квалификација повреде

Члан 264.

Првостепени и другостепени дисциплински органи нису обавезани правном квалификацијом повреде службене дужности која је утврђена закључком о покретању дисциплинског поступка, већ су приликом доношења одлуке о дисциплинској одговорности везани за чињенично стање утврђено у току дисциплинског поступка.

Ако у поступку утврди другачије чињенично стање у односу на чињенично стање утврђено у закључку о покретању дисциплинског поступка, запосленом се мора дати могућност да се о новом чињеничном стању изјасни.

Застарелост

Члан 265.

Покретање дисциплинског поступка за лаке повреде службене дужности застарева протеком шест месеци од дана сазнања за учињену повреду, односно једне године од дана извршења, а за тешке повреде службене дужности протеком једне године од дана сазнања за учињену повреду, односно две године од дана извршења. Вођење дисциплинског поступка за лаке повреде службене дужности застарева протеком једне године од покретања дисциплинског поступка, а за тешке повреде службене дужности, протеком две године од покретања дисциплинског поступка.

О прекиду поступка, када није могуће његово вођење из оправданих разлога, одлучује дисциплински старешина решењем.

Застарелост не тече за време трајања прекида из става 2. овог члана.

Апсолутна застарелост вођења поступка наступа протеком двоструког времена које је прописано за застарелост вођења дисциплинског поступка.

Критеријуми за изрицање дисциплинске мере

Члан 266.

При одређивању врсте и одмеравању дисциплинске мере дисциплински орган цени тежину и последице извршене повреде, околности под којима је повреда извршена, степен одговорности, као и друге субјективне и објективне околности које се односе на личност запосленог.

При одређивању врсте и одмеравању дисциплинске мере, дисциплински орган посебно цени постојање елемената мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања, коруптивног понашања или понашања које указује на то да полицијски службеник није достојан за рад у Министарству.

Изузетно, дисциплински орган, може изрећи и дисциплинску меру испод минимума предвиђеног чланом 268. став 1. тачка 2) и чланом 268. став 2. тачка 1) овог закона, уколико полицијски службеник није раније дисциплински одговарао а постоје нарочито олакшавајуће околности које указују да би сврха изрицања дисциплинске мере могла да се постигне и блажом мером.

Дисциплинска мера у складу са ставом 3. овог члана може се ублажити за највише 50 % у односу на прописану дисциплинску меру.

Одлучивање о дисциплинској одговорности и право на жалбу

Члан 267.

У дисциплинском поступку о одговорности запосленог одлучује се решењем, а о питањима у току поступка решењем или закључком.

Против првостепеног решења дисциплинског старешине запослени против којег се води дисциплински поступак има право да изјави жалбу дисциплинској комисији у року од осам дана од дана уручења решења.

По жалби из става 2. овог члана одлучује веће дисциплинске комисије решењем.

Решење већа дисциплинске комисије је коначно и извршно.

Против решења из става 4. овог члана може се покренути управни спор.

Начин спровођења дисциплинског поступка и друга питања која су од значаја за рад дисциплинских органа прописује министар.

Дисциплинске мере за повреде службене дужности

Члан 268.

За лаке повреде службене дужности може се изрећи једна од следећих дисциплинских мера:

- 1) писана опомена;
- 2) умањење плате у износу од 10% до 20% од месечне основне плате увећане за минули рад остварене у месецу који претходи месецу у ком је решење о утврђеној дисциплинској одговорности постало извршно.

За тешке повреде службене дужности могу се изрећи следеће дисциплинске мере и то:

- 1) умањење плате у износу од 20% до 40% од основне плате увећане за минули рад у времену од два до шест месеци, остварене у месецу који претходи месецу у ком је решење о утврђеној дисциплинској одговорности постало извршно;
- 2) заустављање у стицању непосредно вишег звања/чина од две до четири године;
- 3) одређивање непосредно нижег звања/чина у том степену образовања;
- 4) распоређивање на друго радно место на којем се обављају послови за које је као услов прописана непосредно нижи степен образовања или непосредно нижа платна група, односно нижи платни разред у трајању од шест месеци до две године;
- 5) престанак радног односа.

У дисциплинском поступку који се води за више повреда службене дужности, запосленом може се изрећи само једна дисциплинска мера.

Привремено удаљење са рада

Члан 269.

Полицијски службеник се привремено удаљава са рада кад је против њега одређен притвор, почев од првог дана притвора или кад је против њега у току кривичног поступка од стране надлежног суда изречена мера обезбеђења присуства окривљеног и за несметано вођење кривичног поступка, због које није у објективној могућности да обавља послове и задатке радног места, односно не може ступити на рад.

Удаљење из става 1. овог члана траје док траје притвор, односно док траје изречена мера и за то време полицијском службенику припада накнада у висини од 1/4, односно 1/3 основне плате увећане за минули рад ако једини издржава породицу.

Полицијски службеник може бити привремено удаљен са рада када је против њега покренут кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности или покренут дисциплински поступак због тешке повреде службене дужности, уколико би његово присуство на раду штетило обављању послова или нарушило углед Министарства, или могло да омета поступак прикупљања доказа или ток кривичног или дисциплинског поступка.

Удаљење из става 3. овог члана може трајати док постоје разлози за удаљење, а најдуже до правноснажног окончања кривичног поступка, односно до окончања дисциплинског поступка и за то време полицијски службеник има право на накнаду у

висини 1/2, односно 2/3 основне плате увећане за минули рад ако једини издржава породицу.

Поступак

Члан 270.

Предлог за привремено удаљење са рада, са образложењем, подноси руководиоца организационе јединице.

О привременом удаљењу са рада одлучује министар или лице које он овласти.

О привременом удаљењу са рада запосленог у полицијској управи одлучује начелник полицијске управе.

Против решења о удаљењу са рада може се поднети жалба Жалбеној комисији Владе, у року од осам дана од дана уручења решења о удаљењу са рада.

Жалба не одлаже извршење решења о удаљењу са рада.

Полицијском службенику који је удаљен са рада одузима се службена легитимација, односно службена легитимација са службеном значком, службено оружје и друга средства која су му поверена за обављање послова, док траје привремено удаљење.

Одговорност за штету

Члан 271.

Република Србија одговара за штету коју полицијски службеник проузрокује трећим лицима, ако се докаже да је штета настала поступањем полицијског службеника током обављања послова и задатака и ако је поступао несагласно прописима о начину обављања полицијских и других унутрашњих послова.

Ако Република Србија трећем лицу надокнади штету коју је полицијски службеник проузроковао намерно или из крајње непажње, има право да од полицијског службеника захтева накнаду плаћеног износа у року од шест месеци од дана исплаћене накнаде штете.

Полицијски службеник одговара за штету коју проузрокује Министарству, ако се докаже да је током обављања послова и задатака штету проузроковао намерно или из крајње непажње или је поступао несагласно прописима о начину обављања полицијских и других унутрашњих послова.

Полицијски службеник је дужан да одмах по сазнању за насталу штету непосредном руководиоцу поднесе извештај о причињеној штети.

Полицијски службеник може се у целости или делимично ослободити одговорности за насталу штету ако је до ње дошло поступањем по налогу надређеног руководиоца, под условом да га је полицијски службеник претходно писано или усмено упозорио да ће извршењем налога настати или да би могла настати штета.

Полицијски службеник који је одговоран за штету проузроковану крајњом непажњом може се делимично или у целости ослободити обавезе накнаде штете, ако је

штета настала обављањем полицијских или других унутрашњих послова, због знатних напора у њиховом обављању, под околностима када штета није могла бити избегнута.

Начин утврђивања одговорности, висине и накнаде штете из става 3. овог члана прописује министар.

7. Престанак радног односа

Престанак радног односа по сили закона

Члан 272.

Поред случајева престанка радног односа утврђених другим прописима полицијском службенику у Министарству престаје радни однос по сили закона:

- 1) када се утврди да је полицијски службеник дао неистините податке од значаја за испуњавање услова за заснивање радног односа из члана 195. овог закона – даном утврђења ове чињенице од стране Министарства или друге надлежне институције;
- 2) када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора од најмање шест месеци – даном правноснажности пресуде;
- 3) када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора у трајању краћем од шест месеци за кривична дела за која се гоњење предузима по службеној дужности – даном правноснажности пресуде;
- 4) када неоправдано изостане са рада најмање три узастопна радна дана – трећег дана изостанка са рада;
- 5) ако му је изречена дисциплинска мера престанка радног односа – даном извршности решења;
- 6) ако је два пута узастопно оцењен годишњом негативном оценом „недовољан – 1” – даном коначности решења о престанку радног односа,
- 7) ако одбије одлазак на лечење од болести зависности – на основу коначне оцене и мишљења надлежне здравствене установе – даном коначности решења о престанку радног односа.

У случају из става 1. тачка 3) овог члана полицијском службенику неће престати радни однос по сили закона ако је приликом примене овлашћења извршио кривично дело из нехата, прекорачењем нужне одбране или граница крајње нужде, као ни за кривично дело из области безбедности саобраћаја.

Надлежни суд који донесе одлуку из става 1. тач. 2) и 3) овог члана дужан је да без одлагања ову одлуку достави Министарству.

Против решења о престанку радног односа у случајевима из става 1. овог члана жалба није допуштена.

Престанак радног односа са правом на пензију

Члан 273.

Полицијском службенику престаје радни однос са правом на старосну или инвалидску пензију у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Полицијском службенику може престати радни однос и пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, на лични захтев или на основу одлуке министра.

Полицијском службенику коме престане радни однос са правом на старосну или инвалидску пензију припада отпремнина у висини шест месечних плата односно накнада плате, без пореза и доприноса, примљених за последњих шест месеци.

Полицијски службеник коме престане радни однос са правом на старосну или инвалидску пензију задржава чин који је имао у моменту престанка радног односа.

Престанак радног односа са правом на инвалидску пензију

Члан 274.

Полицијском службенику код којег настану промене у здравственом стању проузроковане повредом на раду, професионалном болешћу, повредом ван рада или болешћу које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом и које га чине неспособним за професионално вршење полицијских послова и послова заштите и спасавања престаје радни однос у Министарству, са правом на инвалидску пензију.

Постојање неспособности у смислу става 1. овог члана, утврђује комисија чије чланове именује министар, у сарадњи са органом вештачења надлежне организације за пензијско и инвалидско осигурање запослених и надлежном здравственом установом.

За поступање по жалби надлежан је орган вештачења у другостепенем поступку – комисија надлежне организације за пензијско и инвалидско осигурање запослених.

Начин и поступак рада комисија из ст. 2. и 3. овог члана уредиће се актом који споразумно доносе министар и министар надлежан за пензијско и инвалидско осигурање.

ПРИМЕНА ДРУГИХ ПРОПИСА

Обим примене

Члан 275.

Ако овим законом, прописима донетим на основу овог закона и Посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, на права и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, примењују се прописи о државним службеницима и посебан колективни уговор закључен у складу са тим прописима, општи прописи о раду, прописи којима се уређује право на штрајк и закон којим се уређује општи управни поступак.

Решавање у управним стварима

Члан 276.

Ако одредбама овог или посебног закона није друкчије одређено, у управним стварима из области унутрашњих послова у првом степену решава руководиоца надлежне организационе јединице.

По жалбама изјављеним против првостепеног решења руководиоца из става 1. овог члана решава министар или лице које он овласти.

**Глава VIII
КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 277.

Новчаном казном од 150.000 до 1.500.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако користи обележја Министарства или организационих јединица Министарства или обележја која визуелно подсећају на обележја или визуелни идентитет Министарства или организационих јединица Министарства (члан 25. став 3. овог закона).

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 40.000 до 150.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице.

Члан 278.

Новчаном казном од 150.000 до 1.500.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако употребљава реч „полиција” или назив организационе јединице Дирекције полиције супротно члану 35. овог закона.

Новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице.

Члан 279.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које није полицијски службеник а поседује службену значку, службену легитимацију или службену легитимацију са службеном значком полицијских службеника (члан 23. став 4.).

Предмети извршења прекршаја из става 1. овог члана одузимају се.

Члан 280.

Новчаном казном у износу од 1.500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако захтева захтевање израду, израђује, ставља у промет, поседује, односно користи службену легитимацију, односно службену легитимацију са службеном значком, службену значку или друго обележје или ознаку, који садрже елементе визуелног идентитета службене легитимације, односно службене легитимације са службеном значком полицијског службеника (члан 23. став 5).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 400.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара.

Предмети извршења прекршаја из ст. 1 – 4. овог члана одузимају се.

**Глава IX
ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

Прелазне одредбе

Члан 281.

Актом из члана 213. став 4. овог закона прописане се услови и начин одређивања чинов/звања полицијских службеника прописаних овим законом.

Одређивање чинов/звања полицијских службеника прописаних овим законом извршиће се решењима о распоређивању запослених на радна места утврђена актом из члана 21. став 3. овог закона.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 282.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Усклађивање организације и рада са одредбама закона

Члан 283.

Правна лица и други субјекти ускладиће своју организацију и рад са одредбама овог закона у року од три месеца од ступања на снагу овог закона.

Субјекти који у свом називу, односно у називу организационих јединица употребљавају реч „Полиција“ и назив организационе јединице Дирекције полиције ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Окончање започетих поступака

Члан 284.

Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се по одредбама закона који је био на снази до ступања на снагу овог закона.

Наставак рада на положају директора полиције

Члан 285.

Директор полиције постављен до почетка примене овог закона наставља да ради на том положају до престанка мандата, у складу са законом.

Престанак важења ранијег закона

Члан 286.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18).

Ступање на снагу

Члан 287.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.